Dupl. ab 10 L. 5 Fr. sed
[illegible]

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
69
2 MA
36

Digitized by Google

Coll. Rom. Soc. Iesu.

# VERIDICA TERre Sancte: Regionūq; finitimarum: ac in eis mirabilium Deſcriptio. Nuſq̄ antehac impreſſa.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Ioan: R . K . Lectori. S.P.D.

Accipe Borchardi patris: ſtudioſe libellum
Lector: quem ſacre Palladis ardor habet.
Terre ſpectari paruis ampliſſima chartis
Regna dedit Sācte: quo pede carpſit iter
Funiculo ſenis longo bis Ioſue ductor
Diſtribuit turmis regna labore ſuo.
Tranſcurri pedibus laſſis multoq; meatu
Nō opus eſt: eadē nūc manus arcta tenet.
Que redimes facili nūmo quecunq; iuuētus
Grandia poſſideas predia iure tuo.

Digitized by Google

Digitized by Google

¶ Ad. R. in Chriſto patrē Eberhardum de Cliuis: conſummatiſſimum ſacre Theologie profeſſorem: Prouincie Theuthonie: fratrum ordinis Predicatoꝝ Priorem Prouincialem optime meritum frater Joannes Hoſt de Romberch Kyrſpenſis eiuſdem ordinis: ⁊ prouincie. S. P. D.

ROMA
ORIO EMANUELE

ACunabilis mihi innatus: Pater ampliſſime: concreuit affectus: vel ꝓprij quippiā: vel alieni moliminis. in cōmunē referre frugem: Proinde in preſentiarum ſcripti; luxuriabor ceterorum: quoad noſtris (ſiqua forſan obtinget aliquādo ratio lucem excipiendi) agere liceat officium: Interea ſi quid rari aut non vulgaris vel (vt aiunt) non triuiale noſtratum in manus incidat lectu dignum: pro mea virili conabor toto ſtudio: diligentia: ⁊ labore: in palam tuo Nomini dicatum edere. Cui faciendo mox aderat: preter plurimorum Italie morem. R. P. frater Chriſoſtimus de Caſali Gymnaſij Bononienſis: Regens: tam in philoſophia q̄ in doctrinali ſcholaſticane Theologia: atq; etiam Sacra Biblia vir vndequaq; doctiſſimus: opuſculū perbreue: deſcriptionis Terre Sancte: a venerabili. P. fratre Borchardo noſtrate: ex ſua peregrinatione ſtudioſiſſime reportatum: diuine ſcripture conſentaneum: eiuſq; auctoritate fulcitum: pro ſua in me beniuolentia: facile donauit ceu ex patria: proximo heredi: Quod non pompoſo verborum faſtu: neque ſuperuacaneis opinationum



Digitized by Google

Intricationibus verum quidem humili atq; pro
more Eccleſiaſtico ſcribendi deuoto ſtilo optima
retexit ſenſa Non his forſan grata qui tanta re
rum verborumq; inuolucris ethnicorum capti-
uantur: vt ſui immemores inuerecunda auſint
fateri fronte: non ſue profeſſionis eſſe vbi preter
Ariſtotelem & Auerroym: de conſcientie conſul-
tatione: ſeu ex ſacro canone paſſus quiſpiam
ſubobſcurus in diſceptationem reuocatur: Ob
id Euangelice Predicationis concionatoribus:
ac ſacrarum Biblie hiſtoriarum ſtudioſis: qui-
bus apprime cōducet: gratificaturus ad autho-
ris: largiētiſq; tuiq; potiſſimū Nominis immor
talitatem: in mille traduci exemplaria ad refor-
matiſſimū architypum curaui. Nihili faciēs ca-
ninos hoꝝ dentes: qui famā cuiuſq; lacerantes
paſſim vbiq; mordēt: Quoꝝ & ipſe derideo quin
potius defleo ſortem: ꝙ cū Theologos ſeſe nun-
cupent inter tot garrulandi modos: ſic ſic collu-
ctantur: crimen ſibi perſuadeāt fore ſi cum alio
quopiam inciderint in ſententiam: mallentes
tes penitus inuertere veꝝ: q̄ etiam conſcientia
ſtimulati conſentaneum vero propoſitum corri
xantis admittere. In qua re lōge ſecus ipſe me
cū ſentiens: ſuperuacaneam hanc animi anxie-
tatē abhorrens nephaſq; arbitratus: Sic vberri
ma; diui Aquinatis emulor indefeſſe diſciplinā
vt quicquid ocij cōcedatur eo duce: Aurelij Au-
guſtini & barbati Hieronymi: ac priſcoꝝ ꝓbata
lectio ſibi vendicet: quo promptior in vite li-
brum: vbi dulcedo mentis & refectio anime ac
fruſtra alibi queſitoꝝ copia eſt animus iutrodu-
ctus

eius foueatur:nutriatur:ac demũ ſatietur: Pre-
fatum itaq; Opuſculum in duas ſectum partes
per capitorũ paragraphos diſtinxi : adiectis
in margine litteris. longiores minutatim partiē
do: quatenus tabulam abſq; annotatione factam
(quare facilius noua fieri poterat) materijs ap-
plicarem ⁊ ſi laborioſum videretur. Ceteꝝ pre-
poſui toti libello Summarium quo facilius per
tractata colligerentur clariorq; fieret ad intima
introſpectio. Hoſce tibi qualeſcũq; ſint ⁊ Mode-
rator optime nuncupo labores : quatenus Pa-
ter cõmunis Alimanoꝝ: filij Alimani per confra
trem Alimanũ Alimanas excipias fruges: Et te
quidem nullus oportunior non modo pro ſan-
guinis tui claritate ⁊ alto ſtẽmate: ſed ⁊ ob vir-
tutum probitatem ac officij dignitatiſq; prima-
tum: quibus prudentiſſime vniuerſum Teutho-
nie gregem tibi cõmiſſum paſcis exemplis ⁊ do
doctrina. Tu igitur leto munuſculum hoc exci-
pito vultu: quatenus te cenſore: te deniq; patro-
no ceteri quibus prodeſſe poterat : vel legant
vel reſpuant. Egoq; non ſegniter altiora donec
ad magis vtilia me deſtinandum cenſueris mit-
tenda curabo Videbis quippe eſtimo prope
diem nonnulla Angelici doctoris: ac diui Alber-
ti ⁊ Ruberti anglici opera meis vigilijs: ⁊ lucu-
brationibus caſtigatiſſima. Et ob id pro innata
tibi humanitate: qua hactenus me tui obſeruan-
tiſſimum proſequebare: ne deſinas paterne plu
ribus profuturum fouere Vale.

# Pꝛologus pꝛimus deſcrip.

## Sacris Theologis ac diuine legis concionato-ribus: frater Chꝛiſoſtomus ordi. pꝛedic. alumnus ac Theologoꝝ minimus. S.

HUmanus intellectus: cum extremum gradum inter intellectualia ſoꝛtitus fuerit: ⁊ ideo potētialis rectiſſime nū cupetur: nequit ſibi ipſi derelictus: diſ ficiles pꝛoꝛſus venande ⁊ abſcondite veritatis ſemitas percurrere: ne dum innato ſed exili nem pe ſuo lumini innititur: in varios pꝛeceps trahatur errores Quam ob cauſam: qui recte ſentiūt ac iudiciant: cum ſibi pꝛopoſuerint ſtudium aliquod: cui inſiſtere totis viribus decernunt ducē eligunt quem ſequentes ſuadent ſibi nec immerite recto calle: ad exoptatum finem poſſe pertingere: Sic peripatetici Ariſtotelem: Academici Platonē Geometre Euclidē ⁊c. Magni Theologi ſacroſ codices elegere: in qbus deo auctore reuelante de vltra mūdanis ⁊ diuinis rebus ac naturis: vera ⁊ idubia cognitio ꝯtinet: Sicut. n. a pꝛimo luminoſo puriſſima lux ſic a pꝛio vero ſinceriſſima veritas Qđ ſi q phoꝝ doctrinas cō mētati fuerint vt ſtudioſis aīs in futuro tempore pꝛodeſſe poſſint tantis extolluntur laudibus: illis quas poſſumus: agimus gratias: certe in diuinorum canonum dilucidatione deſudantes ampliori honoꝛe digni ſunt: Hinc toto euo celeberrimi effulſerunt Damaſcenus Criſoſtomus tres Gregoꝛij: greci duo ⁊ Romanus moꝛalis: taceo Jeronimum

ceo Jeronimum

ceo Jeronimum Baſilium Auguſtinū qui ſua doctrina: veluti ſidera clariſſima ſplendent Nuper ad manus noſtras deuenit liber patris Borchardi Almani: ordi. Predi. eruditiſſimi in ſacris litteris ac indefeſſi indagatoris: proprijs etiā pedibus omnium locorū: qui a ſacra Geneſi: vſqʒ ad Joānis Apocalipſim in antiqua ꝛ noua lege celebriores habētur Deſcribit fideliſſime iuxta duodecim ventorum diſpoſitionem: ꝛ quantum diſtet locus a loco: Almanico more leucas aſſignās vt ſtudioſis lect. auferrē a me oēm dubitandi cauſam: quinqʒ menſibus laboraui: nō parcens vigilijs aut eſtiuis caloribus: hoc in tempore: diuinos libros ex actiſſime volui iterumqʒ volui hiſtoriales precipue: ꝛ cōperi qua fide ꝛ grauitate proceſſerit: hic nil leue aut imaginationē confictum deſcribitur: Quod in ſuo nempe ſenſatiſſimo Prohemio deſpōdit: penitus ſeruauit Uerum quia: vt credo illius ſui temporis cōſuetudine: ſcripture ſacra loca ꝛ dicta non rettulit: ideo vt vobis innoteſcat huius deſcriptionis fides ꝛ utilitas precipue in indagandis diuinarū hiſtoriarum libris: loca ꝛ capita ꝛ dicta formaliter inſerui Diſpoſui inſuper vniuerſale inuentorium: Alphabetico ordine in quo abſqʒ omni errore eadem allegata conſpici poſſunt Stilū huius Reuerendi patris ſimplici congruitate currentē: ſeruato quidem omnimode ſuo ſenſu: paululū eleuare cōſtitui: ne ex ſimplicitate ſua: lectio apud huius ſeculi ſapientes uilis beāt: Ualete.

## Summa breuis opuſculi par-
## titionem complectens

Totum opuſculum de-
ſcriptioni Terre San
cte ꝛ regionum finiti-
marum bipharià par-
titur prima pars con-
tinet nouem capitula.
¶ Capitulũ primum eſt
de generali partitione
terre ſancte ꝛ regionũ
adiacentium.
¶ Capitulũ ſecundũ eſt
de deſcriptione terre
ſancte ab Achon In-
cipiendo verſus aqui-
lonem ꝛ cõtinet.18.§.
Primus.§. de partitiõe
terre ſancte i quatuor
portiones
2.§ de deſcriptione A-
chon
3.§ de Lamparti Caſa-
lis ꝛ caſtri Sandalij
4.§ de:puteo aquarū
viuentiū que fluũt im
petu de Lybano:
5.§.de Thyre vrbis ce-
lebratiſſime ꝛ de reli-
quijs Sanctorũ in ty-
ro de Sepulchro Ori-
genis de loco predica-
tionis Jeſu Chriſti
§.6. de Eleuthero flu-
mine
§.7.de Sarepta Sido-
niorum
§.8.de Sidone precla-
ra vrbe:de loco vbi Ca
nanea pro filia orabat
Jeſum
§.9.de Beritho nobili
ciuitate: ꝛ de miracu-
lo propter crucifixio-
nem Jmaginis Jeſu
Chriſti
§.10. de Biblio Patri-
archatus Anthioceni
prima ciuitate
§.11.de Botro ciuitate
olim opulentiſſima
§.12. de Nephin Ca-
ſtro
§.13.de Tripoli ꝛ natio
nibus ibidem habitan
tibus ꝛ de Libano

§.14.de

§.14.de monte Leopardorum: ⁊ Sepulchro Josue ⁊ Chanaam
§.15.de Aracbas Caſtro
§.16.de Sinon oppido ⁊ Madianitis ⁊ Turcimãis ⁊ Biduinis ⁊c.
§.17.de Anterado ⁊ Aradio: de vndecim filijs Chanaã ⁊ de quatuor ſepulchris eorundem Item de prima eccleſia in honorem .B. Virginis conſtructa
§.18.de Mergath Caſtro
¶ Capitulũ Tertium eſt de deſcriptione terre Sancte verſus boreã ab Achon Incipiẽdo ⁊ continet §.5.
§.1.de Caſtro mõte forti
§.2.de Thoron Caſtro
§.3.de Aſſer vrbe antiqua
§.4.de Velena vrbe; ⁊ Ceſarea Philippi
§.5.de origie ⁊ decurſu Jordanis ⁊ Ingreſſu eius in mare Gallilee: Item de Traconitide regione ⁊ alijs multis
¶ Capitulũ quartum de tertia terre Sancte deſcriptione ab Achon verſus vulturnum ⁊ continet §.11.
§.1.Judin Caſtro
§.2.de Valle Sennim
§.3.de Babnl aut Chabul
§.4.de Sepheth
§.5.de Cedes Neptalim vrbe
§.6.de Monte in quem Jeſus ſepe aſcendit: ⁊ lapide ſupra quem ſedit predicans: ⁊ de loco vbi ſtetit in littore poſt reſurrectionem ⁊ alijs multis
§.7.de Capharnaum
§.8.de Cedar vrbe
§.6.de Suecha vrbe
§.10.de Tabernaculis cedar
§.11.de Cedar ſiue Camella: ⁊ de Terra arari ⁊ terra Hus

Capitulū quintum de deſcriptione terre Sācte verſus Subſolanum ⁊ continet ſ.8.
ſ.1. de loco vbi dominus Matheū vocauit
ſ.2.de Caſali Sangeor
ſ.3.de Naaſon
ſ.4.de Dothaym oppido ameno : ⁊ Ciſterna Joſeph ⁊ Iſmahelitis emptoribus Joſeph
ſ.5.de Neptalim ciuitate
ſ.6.de Bethſaida ciuitate. B. Petri
ſ.7.de Magdalo
ſ.8.de Mōtibus Seyr quinqꝫ
Capitulum Sextum de deſcriptione Terre Sanctē verſus Euruȝ continet ſ.11.
ſ.1.de Chana Galilee
ſ.2.de Ruina villa
ſ.3.de Abel meule ſiue Belma
ſ.4.de monte bethulie
ſ.5.de Tyberiade vrbe.
ſ.6.de Decapoli regione
ſ.7.de Sephoron oppido
ſ.8.de Benedicta Nazareth
ſ.de Monte Tabor ⁊ torrente Ciſon
ſ.10.de Endor villa
ſ.11.de Naym
Capitulum Septimū de deſcriptione Terre Sancte verſus northū ab Achon ⁊ continet ſ.70.
ſ.1.de Torrente Ciſon
ſ.2.de Caymoth
ſ.3.de Magedo
ſ.4.de Meſre ⁊ fabam
ſ.5.de Suna vrbe
ſ.6.de Bethſan
ſ.7.de Jezrael vrbe regali
ſ.8.de diſpoſitione mōtis Gelboe ⁊ Hermō
ſ.9.de Conualli illuſtri
ſ.10.de Rore ſuper mōte Gelboe
ſ.11.de Gilim oppido
ſ.12.Sebaſte que olim

Samaria: ⁊ de Saracenis quid ſentiãt de Chriſto Beata virgine Itē q̄ Joan. Bap. non fuit decolatus in Samaria: ſed corpus eius ibidem ſepultum Item de diſpoſitione Samarie.
§.13. de Tarſe
§.14. de Tampne
§.15. de monte Bethel ⁊ Dan
§.16. de Sichen
§.17. de fonte Jacob ⁊ montibus Garzim ⁊ Ebal.
§.18. de Phano Jouis hoſpitalis
§.19. de antiqua Sichē.
§.20. d̄ predio Joſeph
§.21. de Lebna
§.22. d̄ magna oppido
§.23. de Gabaa Saulis
§.24. de Rama
§.25. de Emon ⁊ Phaſello
§.26. de Doch caſtro
§.27. de Galgale
§.28. de Quarantana monte
§.29. de fonte Helyſei
§.30. de Hyericho
§.31. de Betagla
§.32. de Mare mortuo ſiue lacu aſpalti
§.33. de Ariopoli
§.34. de Segor
§.35. de ſpatio ⁊ mirandis maris mortui ⁊ de valle illuſtri ⁊ bitumine maris mortui
§.36 de Hay
§.37. de Bethel
§.38. de Anathot
§.39. de vinea Balſami in Engadi
§.40. de Adomin
§.41. de Beturim
§.42. de Bethania ⁊ Bethphage
§.43. de Sancta ciuitate Hyeruſalem: Et q̄ non eſt tranſlata: ⁊ quomodo extenditur: ⁊ de diſpoſitione eius antiq̄ de turri Dauid de monte Sion ⁊ multis alijs: vide ibdem
§.44. de Magnitudi-

Digitized by Google

ne z ambitu Hyeruſalem antique
§.45. de portis ciuitatis Hieruſalem
§.46. de montibus in circuitu Hyeruſalem
§.47. de Sãctis locis in Hyeruſalē z extra diffuſe: vide ibidem multa
§.48. de Sylo
§.49. de Gabaon
§.50. de Emaus
§.51. de Bethoron
§.52. de Cariathiarim
§.53. de lachi nunc Uelenas dicta
§.54. de Bethſame Iude
§.55. de Ramatha Sophin
§.56. de Bethleem de Turri Ader: ciſterna Dauid: preſepe domini: miraculis atqꝫ aliis vide ibidem
§.57. de Bezeth
§.58. de Colle Achille ſiue maſada
§.59. de Thecua
§.60. de valle benedictionis
§.61. de Ziph z Maon
§.62. de Cades berne
§.63. de Bethacaron
§.64. de Mambre
§.65. de Ebron antiqua z noua: ac duplici ſpelunca
§.66. de agro Damaſceno: z de loco occiſionis Abel zc.
§.67. de Dabir ſiue Cariath ſepher
§.68. de Neekeſchol
§.69. de Nobe vrbe
§.70. de Choriathot Abbatis
¶ Capitulũ octauuꝫ de deſcriptiōe Terre Sãcte verſus Auſtrum ab Achon z continet §.13.
§.1. de Caipha s vrbe z caſtro peregmorum
§.2. de Speluncha Helye: z fonte filiorꝫ prophetarum
§.3. de Ceſarea
§.4. de Antipatrida

Digitized by Google

§.5.de Manathot ſiue Chato
§.6.de Geth
§.7.de Modin monte ⁊ ſepulchris Machabeorum
§.8.de Acharon
§.9.de Azoto
§.10.de Maceda
§.11.de Aſcalone
§.12.de Gaza
§.13. de Berſabee ſiue Gilbin
¶ Capitulū nonum de longitudine ⁊ latitudine Terre Sancte ⁊ eſt.§.1.
§.2.de Sorte tribus Iude
§.3. de Sorte tribus Symeon
§.4. de Sorte tribus Beniamin
§.5. de Sorte tribus Effraym
§.6. de Sorte tribus Manaſſe
§.7. de Sorte tribus Yſachar
§.8. de Sorte tribus Zabulon
§.9. de Sorte rribus Aſer
§.10. de Sorte tribus Neptalim
§.11. de Sorte tribus Dan
¶ Scđa pars eiuſdē libelli continet quinq̧ capitula
Capitulum primum eſt de Fertilitate Terre Sancte
Capitulum ſecundum de diuerſis nationibꝰ habitantibus in Terra Sancta ⁊ moribus eorum : ⁊ cōtinet.§.9.
§.1. de omni natione que ſub celo eſt habitant aliqui in Terra Sancta
§.2. de latinis ⁊ peſſima eorum vita
§.3.de Saracenis
§.4.de Syrianis
§.5.de Grecis
§.6.de Neſtorianis Iacobitis ⁊ Gregorianis ⁊ Maronitis

Digitized by Google

§.7. de Nubianis ꝛ Jamenis
§.8. de Madianitiſ qui ꝛ Biduini dicuntur ꝛ Ubanis ꝛ Aſſiſinis
§.9. de Armenyſ ꝛ alyſ multis incidenter: vide ibidem
¶ Capitulū tertium deſcriptio Egypti vbi plura tractantur
¶ Capitulum quartum de horto Balſami in Egypto
¶ Capitulū quintuȝ de miraculiſ admodū ſtupendis reliquiaꝝ diui Baptiſte. Et Concluſio operis.

Finit Index Summarius Operis.

Digitized by Google

¶ Fidiſſimum ⁊ vniuerſale repertorium: ſuper librum Reuerendi ac deuotiſſimi patris: in ſacro eloquio eruditiſſimi. Borcardi almani ordinis Predicatorum: qui inſcribitur: deſcriptio Terre Sancte eidemqꝫ adiacẽtium regionum.

Abel: occiſus fuit a Caym in agro: vnde dicitur Geneſis quarto. Cũ eſſent in agro: cõſurrexit Caym in Abel fratrẽ ſuum ⁊ occidit eum: vbi ſit hic locus: vide in prima parte. c. 7. §. 66. ibi de foſſa iſta contra auſtrum.

Abel meule: olim Belma: locus per quẽ aſcẽdit Holophernes cũ exercitu: ↄtra Bethuliã: vt habetur in libro Judith capi. 7. ubi ſic dicit: omnes parauerunt ſe ad pugnã ⁊ venerunt per crepidinem montis ad apicẽ qui reſpicit ſuper Dothaym: a loco qui dicit Belma: uſqꝫ ad Chelmon: vide prima parte. c. 6. §. 3.

Acharõ: vrbs philiſtijm: ad quã deducta fuit archa dñi a philiſteis: vt dr̃ primi regum. 5. cap. vbi ſic legitur Miſerunt ergo archam dñi in Acharon. vide prima parte. c. 8. §. 8.

Acheldemach ager emptus triginta argẽteis. ſ. precio venditionis Jeſu Chriſti de quo ſic dicitur in Matheo cap. 27. Emerũt ex illis agrũ figuli in ſepulturã peregrinorum: ⁊ propter hoc vocatus eſt: ager acheldemach: ideſt ager ſanguinis. vide prima parte. c. 7. §. 43. R.

Achon: ciuitas munitiſſima: que prius Ptholemaida dicebatur: de qua ſic habetur in primo macha: cap. x. ⁊ anno centeſimo ſexageſimo aſcẽ-



BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

dit Alexãder: Anthiochi filius: q cognominatus eſt Nobilis: ⁊ occupauit Ptholemaidã ⁊ regnauit illic. 1. p. c. 2. §. 2.

Adam ⁊ Eua in quo loco planxerunt Abel filium interfectum a Caym: vbi adhuc extant lecti eorum: ⁊ fons mirabilis: vide prima parte. c. 7. §. 66.

Adam ⁊ Eua creduntur plaſmati in agro Damaſceno: vide ibidem.

Adomin caſtrum: vbi ſicut legimus Lu. 10. homo quidam deſcendens ab Jeruſalem in Jericho: incidit in latrones: ⁊ nunc etiam eſt locus periculoſus vide in prima p. c. 7. §. 40.

Ager Damaſcenus in quo Adam fuit formatus: cuius terra eſt rubea: flexibilis ſicut cera: preciosa nimis: quam ſaraceni deferunt ad Egyptum ⁊ Jndiam venduntqꝫ vt aromata: ⁊ eius admirabiles virtutes: auctor narrat. De loco hoc: videtur illud dictum Ezechielis. 27. capitulo: Damaſcenus negotiator tuus: in multitudine operum tuorum: vide in. 1. p. c. 7. §. 66.

Affech ciuitas: vbi Benadab rex Sirie pugnauit contra Achab: ⁊ fractus fuit: ⁊ ſiri qui remanſerant fugierunt in Affech: vnde ſic legitur in libro tertio regum capitulo. 20. Recenſuit Benadab ſirios: ⁊ aſcendit in affech: vt pugnaret contra Jſrael: vide. 1. p. c. 7. §. 4.

Amalech regio: quam iuſſit dominus Sauli delere ⁊ nulli parcere: nec aliquid ſeruare: vnde ſic legitur in libro primo regum capitu. 15. Nũc ergo vade ⁊ percute Amalech: ⁊ demolire vniuerſa

lire vniuerſa eius: non parcas ei: et non concupiſcas ex rebus eius aliquid: vide prima parte.c.7.§.61.

Anathot viculus ſacerdotum: vbi ortus eſt Jeremias Propheta: vnde ſic legimus in argumento in Jeremiam: Jeremias Anathotites: qui eſt viculus: tribus a Jeroſolimis diſtans miliaribus: vide prima par.c.7.§.33.

Andromada filij Cephei: de qua fabulantur poete i quo loco fuit liberata a Perſeo vide.

Achille collis: vbi latitauit Dauid: fugiens Saul: vnde ſic legimus in libro primo regum capitulo.26. Et venerunt ziphei ad Saul in Gabaa: dicentes ecce Dauid abſconditus eſt in colle Achille que eſt ex aduerſo ſolitudinis: vide prima parte.c.7.§.58.

Antipatrida: que ab Antipatre patre Herodis magni: denominata e: antea Munitio Aſſur dicta: de qua habetur in actibus Apoſtolorum capitulo.23. vbi ſic dicitur Milites aſſumentes Paulum duxerunt per noctem in Antipatridam: vide prima parte.c.8.§.4.

Antilibanus mons: vbi eſt et quomodo diſponitur: vide prima parte.c.2.§.8.

Arabia in tres partes diuiditur: prime partis Metropolis eſt Boſron: que olim Berſa: nunc autem Buſereth dicitur: in hac parte habitauit Abraam: poſtquam egreſſus eſt de hur Caldeorum: vnde legitur in libro Geneſis cap.21. q Abraā plantauit nemus in Berſabee et fuit colonus Paleſtinorum multis diebus; ſecūde partis Metropolis eſt petra ciui-

tas olim Nabath dicta: ꝛ hec fuit terra Amon ꝛ includebat regnū regis Baſan: tertie Metropolis eſt Karach: olim petra deſerti. Hec continet terram Moab: ꝛ totam ydumeam ꝛ montem ſeir: ꝛ ſuperiorem regionem uſqꝫ ad mare rubꝛum: ꝛ hanc peragrarūt filij Iſrael: egreſſi de Egypto poſtq̄ꝫ tranſierunt mare rubꝛū: ꝛ hāc habitauerūt filij Eſau: ꝛ filij Loth: ꝛ precepit deus filijs Iſrael: ne pugnarent in ea: quoniam nec quātum eſt veſtigium pedis: daret eis poſſidendum: ꝛ id totum legimus i libro Deutero.cap.ſcdo per totū: Hec eſt Arabia que a coſmographis: Arabia petrea nuncupatur: Et aduerte q̄ terra promiſſionis nō continetur in hac tertia parte: ſed in ſecunda: Illic enim erat regnum Seon regis Eſebō: quod primo fuit captū a filijs Iſrael: vt legimus in libro Deuterono.capi.ſcdo vbi dicit: Dixitqꝫ dominus ad me ecce cepi tibi tradere terram Seon.incipe poſſidere eam: Itē cōtinetur in tertia: que incipit a fluuio Iordane tranſito uſqꝫ ad mare magnum: quod nos dicimus mediterraneum: ꝛ de hoc legimus in libro Ioſue cap.quinto vbi ſic dicitur poſtq̄ꝫ ergo audierunt omnes reges Amorreoꝝ ꝛ cuncti reges Canaam: qui ꝓpinqua poſſidebant: magni maris loca ꝛc. ꝛ in hac pte eſt Iericho ꝛ Ieruſalem ꝛ totum regnum Iuda. pꝛima parte.c.i.D.

Arachas caſtrum: quod conſtruxit Aracheus filius Canaam vbi ſit vide pꝛima pte.c.2.§.15.

Aradium ciuitas: quam cōdidit Aradius q fuit

filius

filius Canaã vt legimus ĩ libro Geneſis cap. decimo: ⁊ de hac vrbe loquit̃ Ezechiel capitulo.27.filij Aradij cũ exercitu ſuo: ſuper muros tuos vide prima parte.c.2.§.17.

Aran regio: quã primo ĩhabitauit Thare pater Abraam poſtq̃ʒ egreſſus eſt de hur caldeoꝝ: ⁊ illic mortuus ẽ: Unde in libro Gñ.ſic legimus cap.11. Tulit itaqʒ Thare Abraam filiũ ſuũ: ⁊ Loth ⁊ Sarai vxorẽ Abraã: ⁊ eduxit eos de hur caldeoꝝ vt irent in terrã Canaam: venerũtqʒ vſqʒ Aran: ⁊ habitauerunt ibi: ⁊ Thare mortuus ẽ in Aran: hec eſt Aran: ad quã Rebecca miſit filiũ ſuum Iacob: ne occideretur ab Eſau: vnde ſic legimus in lib. Gẽ.cap.28. igitur egreſſus Iacob: de Berſabee pergebat in Aran: vide.1.p.c.4.§.11.

Armenij q̃ʒ deuoti ſint in eccleſia dum orant aut audiunt diuina: vide.2.p.c.2.§.9.

Armenioꝝ ſacerdotes q̃bus cerimonijs utantur in miſſa circa Euchariſtiam vide ſecunda parte.c.2.§.9.G.

Armenioꝝ ſacerdotes: habent eaſdẽ Epl'as eademqʒ Euangelia: ſicut nos. ſed ĩ ſuo idiomate: conficiunt in azimo: ⁊ eiſdem verbis ſicut nos: vide ſecunda p̃te c.2.§.9.C.

Aſcalon ciuitas philiſtinoꝝ ex p̃cipuis: de qua legimus in primo regum capi.6.ꝙ Aſcalon anum vnũ aureum obtulit ĩ reditu arche dñi: cum alijs vrbibus philiſtinorum: ⁊ in Amos cap.primo: dicitur contra vrbes philiſtinoꝝ: Diſperdam habitatorem de azoto: ⁊ tenentẽ ſceptrum de Aſcalone: ⁊ peribũt reliqui phi

liſtinorum: ⁊ nunc eſt totum robur ſaracenorum: vide prima parte c.8.§.11.
Aſor ciuitas in qua regnauit Jabin: qui pugnauit contra Joſue cum.24.regibus: De ea ſic legimus in libro Joſue capitulo.xj. Reuerſuſq; Joſue ſtatim cepit Aſor: ⁊ regē eius percuſſit gladio. Aſor enim antiquitus inter omnia regna hec principatum tenebat: vide prima parte.c.3.§ 3.
Arimathia ciuitas: ex qua ille nobilis Joſeph de quo legimus Mathei.27. q̄ venit quidam diues ab Arimathia nomine Joſeph q ⁊ ipſe erat diſcipulus Jeſu: hec eſt eadem cū Ramatha ſophin: de qua dicemus īfra: ⁊ nūc Ramula dicitur vide.1.p.c.7.§.22.
Azotus ciuitas philiſtinorum: ad quam deduxerunt philiſtym archam domini: Unde ſic legimus in libro primo regum capitulo quinto philiſtym autem tullerunt archam dei: ⁊ aſportauerunt eam a lapide adiutorij in Azotum: vide.1.p.c.8.§.9.

## B

Babilonia Egypti ſita ſuper Nilum: ⁊ per quā tranſit riuus vnus Nili deſcribitur: Aduerte tamen q̄ de hac Babilonia: parum inuenimus in ſacra ſcriptura: ſed vt in pluribus loquitur de Babilone que eſt in Aſſiria: cuius rex fuit Nabuchdonoſor: vt habetur in libro quarto regum capitulo.24.⁊.25.vide ſecūda parte.c.3.§.

Dabn

Babul caſtellum: quod ſaraceni zabul vel cha-bul vocant:quod interpretatur diſplicentia: ⁊ eſt propinquũ Sepheth : de quo dicemus iſra vide prima parte.c.4.§.3.

Balſami vinea : que erat in monte Engadi:de quo dicemus infra:quomodo tranſlata eſt in Egypto per Cleopatram reginam Egypti:fa uente ſibi Antonio vide ibidem.

Balſamum in Egypto inter Elyopolim ⁊ Ba biloniam quale arbuſtum habeat: ⁊ qualia fo lia: ⁊ quomodo colligitur : cuius ortus irri-gatur fonte in quo beata virgo lauabat pan-niculos Jeſu infantis:vide.2.p.c.4.A.

Berithus antiquiſſima ciuitas:vbi dicitur Sal-uator predicaſſe: vbi oſtenditur ymago cru-cifixi : illuſa ⁊ percuſſa a iudeis : ex qua flu-xit ſanguis:De hac parum i ſcriptura inueni-mus : niſi φ in libro iudicum : capitulo nono dicit: Jngreſſi ſunt phanum Dei ſui Berith: ⁊ ex eo locus nomen acceperat:qui erat mu-nitus ualde:vide.1.p.c.2.§.9.

Berſabee:que nunc Giblim dicit:i qua Abraam poſtꝗ̃ diuiſus fuit a Loth:habitauit:de ea ſic legimus ĩ libro Geneſis:capitulo.21.Jdcirco vocatus eſt locus ille Berſabee : quia uterq; ſcilicet Abimelech: ⁊ Abraam iurauerãt : pro puteo iuramenti vide.1.p.c.8.§.13.

Bethagla locus vbi Joſeph aſcendẽs de Egy pto cum ſenioribus Pharaonis ⁊ comitatu magno:defferentes corpus Jacob patris fle uerunt ſuper ipſum ſeptem diebus:vnde legi mus i libro Geneſis ca.quinquageſimo:φ cũ



Digitized by Google

vidiſſent habitatores Chanaam dixerūt:plā-
ctus magnus eſt iſte Egyptys. propterea vo
catum eſt nomen loci illius:planctus Egypti
Bethagla vero interpretatur domus plan-
ctus vide.1.p.c.7.§.31.
Bethania caſtellū Marthe ⁊ Marie Magda-
lene:de ea legimus in euangelio Joannis.xi.
capi.erat quidam languens Lazarus a Be-
thania de caſtello Marthe: ⁊ Marie: ibi oſtē
ditur domus Simonis leproſi:ibi oſtenditur
monumentum Lazari: quod ſaraceni pluri-
mum venerantur: ibi oſtenditur locus vbi
Martha occurrit Saluatori: cū Lazarus eēt
iam ſepultus vide.1.p.c.7.§.42.
Bethphage viculus: qui propinquus eſt loco
vbi dñs aſinā aſcēdit:vnde ſic legimus in Lu
ca.capitu.19.⁊ factum eſt:cum appropinqua
ret Bethphage ⁊ Bethaniam ad montem
Oliueti.miſit duos diſcipulos ſuos dicēs ⁊c̄.
Et aduerte ꝙ ex Bethania ⁊ Bethphage:nō
videtur Jeruſalem propter montem Oliueti
intermedium ⁊ propterea in Luca cap.19.di
citur.Et cū apropinquaret iam ad deſceſum
montis Oliueti(⁊ paucis interpoſitis ver-
bis)videns ciuitatem fleuit ſuper illam: vide
prima parte.c.7.§.31.
Bethel ciuitas:que ante Luza vocabat: ibi ha
bitauit Jacob:poſtꝗ̄ reuerſus eſt ex Meſopo
tamia: illic ſacrificauit Deo altiſſimo ⁊ ere-
xit lapidem in titulum:illic vidit ſcalam an-
gelos aſcendentes ⁊ deſcendentes: vnde legi
mus in libro Geneſis capitulo.35.locutus eſt
Deus

Deus ad Jacob: ſurge ⁊ aſcẽde Bethel: ⁊ habita: ibi facqꝫ altare domino: ⁊ infra: venit igitur Jacob Luzã: que eſt in terra canaã: cognomento Bethel: vide. I. p. c. 7. § 37.

Bethel: nonnulli dicũt ipſam eſſe Jeruſalẽ ſed decipiuntur: poteſt autem ſenſus eoꝛum eſſe quod Bethel: ideſt domus Dei: que eſt templum ſacrum: ſumatur pꝛo Jeruſalem vide ibidem.

Bethel: vbi Jeroboam filius Nabath: ſtatuit vitulum aureum: dedicans ei Phanum ⁊ ſacerdotes ⁊ altare: Unde ſic legimus in libꝛo tertio regum: capitulo. 12. poſuit vitulum vnum aureum in Bethel ⁊ fecit phana in excelſis: ⁊ ſacerdotes de extremis populi: conſtituitqꝫ diem ſolemnem ⁊ aſcendit altare quod extruxerat in Bethel vt adoleret incenſum: vide. I. p. c. 7. § 17.

Bethleem: que ⁊ Euphrata: in qua ſepeliuit Jacob Rachelem: cum reuerteretur ex Meſopotamia: Unde ſic legimus i libꝛo Geneſis capi. 35. Moꝛtua eſt Rachel: ⁊ ſepulta ẽ in via que ducit Euphratã: hec eſt Bethleem. In Bethleem ortus eſt Dauid: vt legimus in primo Regum Capi. 16. In Bethleem oꝛtus eſt ſaluatoꝛ vt legimus Mathei Capitu. ſecundo. Cum natus eſſet Jeſus in Bethleem vide. prima. p. c. 7. § 56.

Bethleemitana eccleſia deſcribit: pulcherrima ⁊ deuotiſſima: atqꝫ precioſa valde vide prima. p. c. 7. § 56. f.

Bethoꝛon: duplex: ſuperioꝛ ⁊ inferioꝛ: ciuitates

quas primo edificauit: Sara filia Ephraym vt legimus in primo parali:cap.7.filia autem eius fuit Sara que edificauit Bethoron ſuperiorem ⁊ inferiorem: Extruxit autē.i. muniuit: ⁊ fortiores reddidit Salomon: vt legimus in ſecundo libro parali:cap.8. Extruxit Salomō Bethoron ſuperiorem ⁊ Bethoron inferiorē ciuitates muratas:habentes portas ⁊ vectes ⁊ ſeras: vide prima parte.c.7.§.51.

Bethſaida ciuitas Galilee:ex qua oriundi ſunt: Petrus Andreas ⁊ Philippus: Sic enim legimus Jo. primo cap.erat āt Philippꝰ a Bethſaida ciuitate Petri ⁊ Andree:vide prima parte.c.5.§.6.

Bethſames villa Jude:ad quam due uacce iuuēcule: que nondum iugo aſſuete fuerant: deduxerunt Archā domini: ⁊ Acharon Philiſtiim: Unde ſic legimus in primo Regum: capitu.6. Ibāt aūt in directū uacce: p viā q̄ ducit Bethſames: ⁊ iſrael Sed ⁊ ſatrape philiſtijm ſequebantur vſqꝫ Bethſames: vide.1.p.c.7.§.54.

Bethſan: ciuitas philiſtinorum: in cuius muro ſuſpenderunt cadauera Saulis ⁊ filioꝝ ſuorum: Unde ſic legimus in primo regū capi.31. ⁊ philiſtiim poſuerunt arma Saulis in Templo Aſtaroth: corpus vero eius ſuſpenderunt in muro Bethſan: vide prima parte.c.7.§.6

Bethſura: caſtrum edificatum ⁊ munitum tēpore Machabeoꝝ: captū ab Antiocho rege adoleſcente:dicto Eupatore:Unde ſic legimus in primo machabeorum capi.6.Et iratus rex .ſ. Antiochus adoleſcens vt audiuit hec:conuocauit omnes

cauit omnes amicos ſuos: ꝛ principes exercitus ſui: ꝛ infra: Et venerunt per Idumeam ꝛ applicuerunt ad Bethſuram ꝛ pugnauerunt dies multos vide.

Bethulia: contra quam aſcendit Holophernes: occiſus a Judith: cuius caſtrorum adhuc indicia apparēt. De hac ſic legimus i libꝛo Judith cap. 7. Holophernes altera die precepit exercitibus ſuis: vt aſcenderent contra Bethuliam: vide pꝛima parte. c. 6. §. 4.

Bethurin: locus: ex quo fuit: ille Semei filius gemini: qui maledicebat Dauid fugienti ab Abſalon: Unde ſic legimus in ſecūdo regū capi. 16. Uenit ergo rex: vſq; Behurin: ꝛ ecce egrediebatur vir de cognatione domus Saul nomine Semei filius ge: pꝛocedebatq; egrediens ꝛ maledicebat: ꝛ mittebat lapides contra Dauid: vide pꝛimaparte. c. 7. §. 41.

Bezeth: vbi Saul factus rex congregauit filios Iſrael contra Naas amoniten: Unde ſic legimus in pꝛimo regū cap. xi. inuaſit timoꝛ domini populū: ꝛ egreſſi ſunt ſunt quaſi vnus: ꝛ receſuit eos Saul in Bezeth vide. 1. p. c. 7. §. 57.

Biblium ciuitas prima parte. c. 2. §. 10.

Botrum ciuitas pꝛima parte. c. 2. §. 11.

## C

Cades berne: locus vbi ꝛ deſctū pbarā ex q̄ Moyſes exploꝛatoꝛes miſit: ad ↄſiderādā terrā Chanaā: De qb⁹ ſic legimus i libꝛo numeri cap. 13. Reuerſiq; exploratores terre: poſt. 40. dies ve

nerunt ad Moyſem ꝛ Aaron omnemq; cetũ filiorum Iſrael in deſertum phares: quod eſt in Cades vide.1.p.c.7.§.62.

Capharnaũ ciuitas notiſſima in ſcripturis: precipue ex actibus ſaluatoris: adeo deſtructa ẽ: vt vix nunc extent. 8. domus: impleta eſt enim cominatio Ieſu in Math. cap. xi. cum dixit ꝛ tu Capharnaum: nunquid vſq; in celum exaltaberis: vſq; in infernum deſcendes. vide prima.p.c.4.§.7.

Cayphe domus: in qua Iudei illuſerunt ſaluatori adhuc oſtenditur vide.1.p.c.7.§.47. M.

Cayphas ciuitas: ſub pede montis Carmeli edificata: vide.1.p.c.8.§.1.

Caymoth. caſtrum: vbi dicit Lamech occidiſſe Caym de quo ſic legimus i libro Geneſis cap. 4. Audite vocem meam vxores Lamech: quoniam occidi virum in vulnus meum: ꝛ adoleſcentulum in liuorem meum ſeptuplum dabit vltio de Cayn: de Lamech uero ſeptuagies ſepties vide.1.p.c.7.§.2.

Cameli in terra ſancta ſunt in maxima multitudine: naz auctor aſſerit ſe vidiſſe circa finem libani gregem camelorum numero.3000. ꝛ amplius vide.1.p.c.2.§.16.

Chanaam filius Cham filii Noe hos filios habuit qui numerantur in libro Geneſis cap. x. vbi ſic legimus Chanaã ãt genuit Sidonẽ primogenitum ſuũ: Etheum Iebuſeum: ꝛ Amorreũ ꝛ Gergeſeum ꝛ Eueum ꝛ Aracheum Cyneum ꝛ Aradium: Samariten ꝛ Amatheum: ꝛ per hos diſſeminati ſunt populi Chananeorum: vide

rum vide.1.p.c.2.§.16.

Chananea mulier:de qua legimus i Math. capitulo 15.q egreſſa a finibus Tiri ⁊ Sidõis: venit ad Jeſum pro ſalute filie:in quo loco erat quando locuta eſt cũ Jeſu:⁊ audiuit: Nõ ſum miſſus niſi ad oues:⁊c. vide.1.p.c.2.§.8.

Chana Galilee:de qua legimus Joannis ſecundo cap.q nuptie facte ſunt in Chana Galilee: ⁊ Jeſus aquam mutauit in vinum : vbi ſit: ⁊ quomodo nũc eſt ſub terra: ⁊ ratio huius adducitur ab auctore vide.1.p.c.6.§.1.

Chariathiarym ciuitas: in qua repoſita eſt Archa domini:poſtquã reducta fuit de terra Philiſtiim Unde ſic legimus in primo Regũ cap. ſeptimo:venerunt viri Cariathiarim ⁊ reduxerunt Archam domini: ⁊ intulerunt eam in domum Aminadab in Gabaa.vide prima parte.c.7.§.52.

Chariath ſepher:ideſt ciuitas litterarum: que ⁊ Dabir poſt nũcupata eſt:quam accepit Othõniel frater iunior Caleph : cui Caleph dedit Axam filiam ſuam in vxorem cum irriguo ſuperius ⁊ irriguo inferius.Unde ſic legimus in libro Joſue capitulo decimoquinto : Caleph conſcendens venit ad habitatores Dabir: que prius vocabatur Chariath Sepher : ideſt ciuitas litterarum: ⁊ dixit qui percuſſerit Chariath Sepher:dabo ei Axam filiam meam vxorem vide.1.p.c.7.§.67.

Cedar ciuitas glorioſa:quam Joſephus Camelam appellat : q̃ potens ⁊ glorioſa fuerit colligimus in Jſaia capitu,21.ſic enim inquit

z auferetur omnis gloria Cedar z reliquie nu meri ſagittariorum fortium de filijs Cedar im minuentur: z in Ezechiele capitu. 27. ſic legi mus: Uniuerſi principes Cedar negociatores manus tue: cum agnis z arietibus z hedis ve nerunt ad te: vide. 1. p. c. 4. §. 8. ibidem. §. 11.

Cedes Neptalim: vna ex vrbibus: que aſſignate ſunt pro fugitiuis. Unde ſic legimus i libro Jo ſue capitu. 20. Separate vrbes fugitiuorū: de quibus locutus ſum ad vos per manū Moy ſi: vt confugiat ad eas quicunq̧ animam per cuſſerit neſcius: z infra: Decreueruntq̧ cedes in Galilea montis Neptalim: vide prima par te. c. 4. §. 2.

Cenaculum in quo vt legimus luce. 22. capitu. dominus paſca cum diſcipulis ſuis celebra uit: in quo poſt reſurrectionē: diſcipulis cōgre gatis frequēter apparuit. In quo Mathias ſorte electus eſt: vide. 1. p. c. 7. §. 47. N.

Centurio de quo legimus in Math. capitu. 8. q̄ ad Jeſum venit: rogans pro puero paraliti co: in quo loco ſaluatorem allocutus fuerit vi de prima parte. c. 4. §. 6

Ceſarea: in qua vt legimus in actibus Apoſtolo rum: capitulo decimo Petrus predicauit Cor nelio z baptizauit eum: z capitu. 21. legimus quomodo. Agabus propheta: prophetauit Paulo ipſum alligandum in Jeruſalem z tra dendum in manus gentium Et capit. 24. legi mus quomodo Ceſaree diſputauit cōtra Ter tullum oratorez contra preſide felice: vide pri ma parte. c. 8. §. 1.

Ceſarea Philippi: de qua legimus in Math. ca-
pitulo .16. q venit Jeſus in partes Ceſaree
Philippi: ipſa eſt Velenas: que ante: dicta eſt
Dan: Antiquitus autem in ſcripturis ſacris di
citur Lachis De qua ſic legimus Joſue capit.
decimo. De Lebna tranſiuit in Lachis cũ om-
ni Iſrael: ⁊ exercitu per girum diſpoſito ex-
pugnabat eam: tradiditq; dominus Lachis in
manu filiorum Iſrael: Hec eſt Lachis: ex qua
vt legimus in Iſa. capitulo .36. Senacherib
rex aſſiriorum: miſit Rapſacem ad Jeruſalem
ad Ezechiam pro obtinenda ciuitate: vide pri-
ma parte.c.9.§.1.

Ciſon torrẽs: de quo legimus in libro Judicum
capitulo quarto ſic: ego adducam ad te in loco
torrentis Ciſon Syſara principem exercitus
Jabin: ⁊ currus atq; omnem multitudinem:
Quomodo aggregat ex aquis pluuialibus de
ſcendentibus de monte Thabor ⁊ Hermon: ⁊
Hermion: vide prima parte.c.6.§.9.

Ciſterna Joſeph: in qua poſitus fuit a fratribus
ſuis vt legimus in libro Gene. capit.37. proii-
cite eum in ciſternam veterem que eſt in ſoli-
tudine: manuſq; veſtras ſeruate innoxias: vbi
nam hec ſit vide prima parte.c.2.§.8.

Columne pars ad quam flagellatus eſt dominus
vbi ſit ⁊ ad quem locum fuerit tranſlata vide
prima parte.c.7.§.47.J.

Cõuallis illuſtris: in qua cõgregati ſunt multi re-
ges: vt legimus in libro Gene. cap.14. q fuerũt
hii Rex Sennar: rex Põti rex Elamitarum: ⁊
Thadal rex gentiũ: oẽs hii ut inquit ſcriptura

conuenerunt in vallem illuſtrem que nunc eſt mare ſalis. hec ibi: Quomodo diſponit̃ q̃ʒ amena ꝛ fertilis: ꝛ extenditur uſq; ad mare mortuum: vide. I. p. c. 7. §. 9.

Coroʒaym contra quam clamat ſaluator Mat. xi. capi. Ue tibi Coroʒaym: quomodo deſtructa ſit: cuius ruine oſtendũtur ſuper mare Galilee vide. I. p. c. 4. §. 7.

Cruci affixus Saluator: uertebat faciem ſuam ad occidẽtem ꝛ ſignum adducitur ab auctore vide. I. p. c. 7. §. 47. L.

Crux quomodo fuit fixa: ꝛ quãte latitudinis ac profunditatis eſt foramen ipſum: vide prima parte. c. 7. §. 47. M.

Crux vbi fuit inuenta ab Helena Cõſtantini matre vide ibidem. K.

## D

Dan: mons ſuper quem Jeroboam filius Nabath ſtatuit alterum vitulũ aureum: ĩ quo fecit ydolatrare Iſrael: Sic. n. legimus ĩ libro tertio Regũ Cap. 12. poſuit Jeroboã uitulũ unũ in Bethel: alterum in Dan ꝛ factum eſt verbũ hoc in peccatum vide. I. p. c. 7. §. 15.

Decapolis de qua legimus Math. cap. 4. ꝙ turbe ſecute ſunt Jeſum de Galilea ꝛ de Decapoli: quos terminos habeat: ꝛ que ſint ille decem ciuitates: a q̃bus dicit̃ Decapolis: ꝛ eſt eadẽ regio cũ Iturea ꝛ Traconitide: ꝛ planicie libani ꝛ terra Moab ꝛ Galilea gentium vide prima parte, c, 6, §, 6,

Diuiſionẽ

Digitized by Google

Diuiſionem totius terre promiſſionis ſm quā libet tribū: vide prima parte.c.9.per totum.
Dothaym: vbi Joſeph miſſus a patre Jacob: inuenit fratres ſuos: vt legimus in lib. Geneſis cap.37.vide prima parte.c.5.§.4.
Dromedarij: plurimum habundat in terra promiſſionis: vide ſecunda parte.c.2.E.

E

Ebron antiqua: in qua mortua ⁊ ſepulta ē Sarra ipſa eſt ciuitas Arbee: q̄ hebraice dicit̄ Cariath Arbee: vt legimus ī lib. Gen.cap:23.vbi ſic ſcribit̄: Uixit Sarra centū viginti ſeptē annis: ⁊ mortua ē in ciuitate Arbee q̄ eſt Ebron ī terra Chanaam. Jn hac regnauit Dauid ſuper Judam.7.annis. Sic enim legimus in ſecundo libro regū cap.2.⁊ fuit numerus dierū quos cōmoratus eſt Dauid īperans ī Ebron ſuper domum Juda.7.annorum ⁊.6.mēſiū: vide prima parte.c.7.§.65.
Eccleſia ſancti ſepulchri: quomodo diſpoſita ⁊ ſituata eſt: vide prima parte.c.7.§.47.F.
Eccleſia Golgotana: quomodo diſpoſita eſt: vide prima parte.c.7.§.47.F.
Egyptus tota deſcribit̄: ⁊ q̄ fuerint ꝑcipue eius vrbes: cōtra quas clamat Ezechiel ī cap.30.⁊ ſunt iſte Mēphis Taphnis Alexādria: Elyopolis Bubaſti: de q̄bus dicā ſingulariter in ꝓpriis locis alphabeti: vide ſcd̄a p.c.3.p totū.
Egyptus ē fere inacceſſibilis: eo ꝙ ab occidēte hēt mare magnū: ⁊ ſic nō eſt acceſſus niſi p naues cōtra affricū ē deſertū Lybie: ab auſtro eſt deſertū Ethiopie: ab oriēte ē deſertū Thebay

dos:cõtra vulturnũ ⁊ ſeptentrionē eſt deſertũ per qđ errauerunt filij Iſrael per.40.annos: vide ſecunda parte.c.3.D.

Eleutherus fluuius:de quo ſic legimus i primo lib.Machabeoꝝ cap.xi.Et abijt Ionatas cũ rege vſq; ad fluuium qui vocat Eleuterus ⁊ reuerſus ē i Jeruſalē:vide prima p.c.2.§.6.

Emaus:caſtellũ notiſſimũ in Euangelio ꝓcipuē apud Marcũ cap.16:de duob⁹ diſcipulis eũtibus i Emaus ⁊ nũc Nicopolis di:Ubi ſit:vide prima parte.c.7.§.50.

Endor villa i qua habitabat phitoniſſa:quã cõſuluit Saul cõtra Philiſtijm : Uñ ſic legimus in primo regũ cap.28.Dixit Saul ſeruis ſuis: Querite mihi mulierē hñtē phitonē:Et infra. Eſt mulier phitonem habens in Endor:vide prima parte.c.6.§.10.

Engadi mons in quo latuit Dauid:cũ eũ perſequeret Saul: Sic.n.legimus i prio regũ cap. 24.Aſcēdit ergo Dauid idē: ⁊ habitauit i locis tutiſſimis Engadi:hic mõs cecidit i ſortē trib⁹ Iude vt legim⁹ i Ioſue cap.15. Engadi ciuitates ſex ⁊ ville eaꝝ:vide.1.p.c.7.§.39.

Engadi vinee delicatiſſime ⁊ ſpecioſe de quib⁹ dicitur in cãticis cãticoꝝ Salomnis cap.pri. Botrus cypri dilectus meus mihi i vineis Engadi:vide prima parte.c.7.§.39.

Eſdrelon:de quo legimus i lib.Iudith:cap.pri. qđ Nabuchodonoſor miſit ad oēs q habitabãt i cãpo magno Eſdrelon.Eſt idē locus cũ eo qui dicit in.4.lib.regũ:cap.9.Cãpus magedo:i quo mortuus eſt Ochozias ꝑcuſſus a militibus Iehu: ⁊ ē idē cũ eo q di Magedan:

de quo

de quo legim⁹: Mathei. 15. q̃ Jeſus dimiſſa turba: aſcẽdit i naviculã: ⁊ venit i fines Magedan: Sed vnde oriaẜ hec nominũ diverſitas declarat auctor: vide prima parte .c.6. §.8. ⁊.c.7.§.3.

Extenſio terre Sãcte eſt a Dan: q̃ nũc Ceſarea Philippi: vſq; Berſabee: q̃ nũc Giblin dicit ⁊ nõ plene cõtinet leucas.120. Hec extenſio declaraẜ p illud qđ legim⁹ i.2. Regũ ca.24. qñ David dixit ad Joab principẽ exercitus ſui perambula oẽs tribus Iſrael a Dan vſq; ad Berſabee: ⁊ numera populũ vt ſciam numerum eius: vide prima parte.c.j.

F

Fertilitas terre ſancte quãta ſit: vt vere impleatur illud: qđ ſcribit Deute.cap.8. Dñs deus tuus introducet te i terrã bonam: terrã rivoꝝ aquaꝝ ⁊ fontiũ i cuius campis ⁊ montibus: erumpunt fluvioꝝ abyſſi: terra frumẽti ordei ac vineaꝝ: i qua ficus ⁊ malogranata naſcũtur: terra olei ⁊ mellis: vbi abſq; vlla penuria comedes panem tuum: ⁊ rerum omnium habundantia perfrueris: vide ſcđa parte c.1.

Fons: de quo dicit: in canticis cap.4. fons hortoꝝ puteus aquaꝝ viventiũ: que fluunt ipetu de Libano: q̃ʒ mirabilis ſit: ⁊ quomodo in veritate rei ſunt plures: ⁊ non vnus tantum: vide prima parte,1.2.§.13.

Fons vivus nũcupatus ex magna ſcaturitiõe ⁊ habundãtia aquaꝝ: diſcurremus p tres leucas p cãpũ capharnaũ: quẽ dicunt eſſe venaʒ Nili; eo q̃ Corcovum piſcem nutrit: qui non

niſi in Nili inuenitur: vide prima p.c.4.§.6.

Fons Heliſei: quē vt legim⁹ i lib.4.regū cap.2. dulcē reddidit imiſſione ſalis. Sic enim dicit ſcriptura:egreſſus Helyſeus ad fontē aquarū miſit in illum ſal ⁊ ait: Hec dicit dn̄s: ſanaui aquas has: ⁊ nō erit vltra in eis mors neqꝫ ſterilitas:qꝫ magnus ⁊ nobiliſ ſit:vide prima parte.c.7.§.29.

Fons Siloe:de quo intelligitur illud Iſaye.8. pro eo ꝙ abiecit populus iſte aquas ſiloe: que vadunt cū ſilentio ab eo fluunt aque ad nata toria ſiloe:de quibus dicemus infra: vide pri ma parte.c.7.§.43.Q.

Fons Rogel:de quo ſic legimus in lib.3.regum cap.primo immolatis ergo Cidonias arietibus ⁊ vitulis:iuxta lapidē Zoeleth:q erat vici nus fonti Rogel ⁊c.vide.1.p.c.7.§.43.S.

Fures in Armenia: qui furta parua cōmittunt qbus nō merent̄ mortē:caſtrant̄: ne filios ſibi ſimiles generent:vide.2.p.c.2.§.9.E.

Fructus q naſcunt̄ ſub mōte Engadi:iuxta mare mortuū:qđ ē mare:vbi prius ſodoma: plenisunt.fauilla ⁊ cinere:licet arbores pulcherrime ſint i frondibus:vide prima p.c.7.§.39.

Gabaa in tribu Beniamin in ea Hoſpitatus eſt leuitas: cuius vxor oppreſſa fuit ⁊ mortua: ibidem ⁊ propter quam fere tota tribus Beniamin deleta fuit.Sic enim legimus in libro Iudicum capitulo.20. Interrogatus leuita maritus mulieris interfecte: quomodo tantū ſcelus perpetratū eſſet: rn̄dit Ueni in Gabaa Beniamin cū vxore mea:illucqꝫ diuerti ⁊ ecce hoīes ciuitatis illius circūdederunt nocte

domum

domum in qua manebã volentes me occidere ꝛ vxorem meã incredibili furore libidinis vexãtes deniqꝫ mortua eſt: vide.1.p.c.7.§.23.
Gabaon ciuitas ex qua venerũt Gabaonite ad Joſue:poſtulãtes pacẽ:ſic.n. legimus in libro Joſue cap.9.Habitantes in Gabaon audientes contra que fecerat Joſue.4.ꝛ infra perrexeruntqꝫ ad Joſue qui tunc morabatur in caſtris Galgale ꝛ dixerunt De terra longinqua venimus:pacem vobiſcum facere cupientes: vide prima parte.c.7.§.49.
Galaad:vbi laban perſequens Jacob:comprehendit eum ꝛ inientes fedus pacis comederunt ſimul:ſuper tumulum lapidum: Sic ergo legimus in libro Gene. capit.31.dixitqꝫ Laban:Tumulus iſte teſtis erit inter me ꝛ te: ꝛ idcirco appellatum eſt nomen eius Galaad ideſt tumulus teſtis vide.1.p.c.7.§.26.
Galgala:vbi tranſito Jordane:Joſue circuncidit filios Jſrael:poſtqꝫ terrã promiſſionis applicuerunt:Unde ſic legimus in libro Joſue cap.5.poſtqꝫ omnes circuncisi ſunt: manſerũt in eodẽ caſtroꝝ loco:donec ſanarentur:Et infra:uocatũqꝫ eſt nomẽ loci illius:Galgala vſqꝫ in preſentem diem:vide prima.p.c.7.§.27.
Garizim mõs:in quo Joſue:replicauit totũ Deuteronomiũ Moyſi audiente populo: Sic.n. legimus in libro Joſue cap.8.Media ps populi ſtabat iuxta Mõtẽ Garizim ꝛ media iuxta montem Sebal:ꝛ infra:ꝛ cuncta que ſcripta fuerãt in legis volumine replicauit coraꝫ omni multitudine Jſrael:vide.1.p.c.7.§.17.
Garizim qui vt ſupra:mõs eſt:ſuper quem edifi-

catum fuit téplum Jouis olympij: ad inſtar té
pli Salomonis in Jeruſalem: ꝛ hoc templuꝫ
videtur inſinuaſſe Samaritana: quádo dixit
Jeſu: patres noſtri in monte hoc adorauerũt
Joannis cap. 4. vide. 1. p. c. 7. §: 17.

Gedeon pugnauit contra Madian in valle: que
eſt planicies inter Gelboe ꝛ Hermon: Sic. n.
ſcribitur in libro Judicũ capi. 7. Igit̃ Gedeõ
de nocte cõſurgẽs: ꝛ oĩs populus cũ eo: venit
ad fonté q vocat̃ Arad: erant aũt caſtra Ma-
diá in ualle ad ſeptentrionalé plagá collis ex
celſi: hic eſt Gelboe: vide. 1. p. c. 7. §. 3.

Gelboe mõs in quo interfectus é Saul ꝛ Jono-
thas ſic. n. ſcribit̃ in ſecũdo regũ cap. primo
Dixit adoleſcens Dauid: Caſu veni in mõté
Gelboe ꝛ Saul icũbebat ſup haſtá ſuá: qũo diſ
ponit̃ cũ mõte Hermon: vide. 1. p. c. 7. §. 3.

Gelboe: credũt aliq ꝛ predicát: ꝙ in monte Gel-
boe nõ cadit ros: eo ꝙ imprecatus é ei Dauid
vt legimus in ſecũdo regũ cap. primo Mõtes
Gelboe nec ros nec pluuia cadát ſup vos: ꝛ
tamen auctor: in ipſo monte dormiuit ꝛ maxi
mum roré vidit i mane Declarat ét qũo illud
dictũ: põt in parte ſaluari: vide. 1. p. c. 7. §. 10.

Geth ciuitas philiſtiim de qua ꝓceſſit Goliath:
ſic enim legimuꝫ in primo regũ cap. 17. ꝛ egreſ
ſuꝫ eſt Goliath de geth: vir ſpurius: vide pri
ma parte. c. 3. §. 6.

Gethſemani vbi erat hortus in quo orauit Sál
uator tempore paſſiouis vt legimus in Ma-
theo capitulo. 26. Tunc venit Jeſus in villá
que dicitur Gethſemani: vide prima parte
. c. 7. §. 47. C.

H

Hay vrbs quam expugnauit ⁊ deleuit omnibus interfectis Joſue ꝑcepto dñi: Sic.n.legimus Joſue.8. Joſue non contraxit manum:quam in ſublime errexerat tenens clipeū donec interficerentur omnes habitatores Hay qui ſuccēdit vrbem ⁊ fecit eam tumulum ſempiternū: vide prima parte.c.7.§.36.

Helyas paſcebat a coruis: ꝑcepto domini in torrente Carith: Sic.n.legimus in libro tertio regū cap.17. Cūq; abiiſſet ſedit in torrēte Carith qui eſt cōtra Jordanē:corui quoq; deferebāt ei panem ⁊ carnes in mane:ſimiliter ⁊ veſperi: Auctor deſcribit hūc locū: vide.1.p.c.7.§.25.

Helyſeus credit natus in villa que dr̄ Abelmeula Sic.n.legimus in lib.tertio regū cap.19. Helyſeū aūt filiū Saphat:q ē de Abelmeula vnges Prophetam pro te:vide.1.p.c.6.§.3.

Hermon mons:de quo legimus in pſalmo: Sicut ros Hermon:q deſcendit in montē Syō: quō diſponitur ⁊ vbi eſt:vide.1.p.c.7.§.8.

J

Jacobus Apl'us:de quo legimus:actuū Apl'oꝝ cap.12.ꝙ Herodes rex occidit Jacobum fratrem Joannnis gladio: in quo loco occiſus fuerit:vide prima parte.c.7.§.47.M.

Jericho ciuitas de qua legimus Joſue cap.6.ꝙ munita forteſq; viri erāt in ea:cuius mari ad ſonitū tubaꝝ iubilei corruerūt: vbi ſit:⁊ nunc vix.8.domos habet:vide.1.p.c.7.§.30.

Jeruſalē:q antiquitus: Jebus dicebat:ſic.n.legimus in libro Judicū ca.19.Venit cōtra Jebus

que altero nomine vocatur Jeruſalem: quomodo ſituatur: quantum diſtat ab Achon: a Samaria que nunc Sebaſte dicit: a Nazareth a Jope a Jerico: a Bethleem: a Thecua: ab Ebron: vide prima parte. c. 7. §. 43. A

Jeruſalem tempore Salomonis: quomodo diſpoſita erat & q̃ mirabilis legimus enim in libro tertio regū capi. 9. q Salomon edificauit domū domini & domū ſuam & melo: & muruz circa Jeruſalem: vide prima. p. c. 7. §. 43. D

Jeruſalē quā magnū. & nobiliſſimum ambitum antiquitus habuit: & auctor ipſum pfecte deſcribit: vt vez ſit illud pſalmi Glorioſa dicta ſnut de te ciuitas dei: vide. 1. p. c. 7. §. 44. A

Jeruſalē quomodo eſt in loco eminenti: & ex ea quot regiones videntur: inter quas eſt mons Nebo & Phaſga: ſuper quos iuſſu dei Moyſes aſcendit & ſicut legimus in Deuteronomio cap. 34. poſtq̃ dominus oſtendit ei oēm terrā pmiſſam & vidit oculis ſuis: dixit ei dominus vidiſti eā: & non tranſibis ad illā: mortuuſq; ē ibi: vide ibidē. §. 43. & 44. & 47. D.

Jeruſalem. 8. portas habuit: prima nomiuatur porta Dauid: que in libro Neemie: cap. 3. dicitur porta piſciū: ſecūda dicit porta iudiciaria: quia extra hanc dominus paſſus eſt apud Neemiam ibidē dr porta vetus: tertia dicit porta Effraym: apud Neemiam dicit porta equoz. 4. dr porta anguli de qua legimus in libro. 4. regū cap. 14. qd Joas interrupit murū Jeruſalē a porta Effraym vſq; ad portam anguli q̃dringētis cubitis. 5. dr porta ſterqlinij ſimiliter eā noiat Neemias ibidē. 6. vr porta gre

gis: ſimiliter

gio: ſimiliter eam noiat Neemias ibidē: ſeptī-
ma dicit̄ porta aurea: ſed hec erat magis tem-
pli q̄ͣ ciuitatis intra quā erat porta tēpli que
dicebat̄ ſpecioſa ꝛ ideo hanc nō adducit Nee
mias: octaua dr̄ porta fontis ſyloe: Neemias
autem ſimpliciter nominat eam: portam fon-
tis: vide prima.p.c.7.§.45.per totum.

Jeruſalem: quot montes habet in circuitu: de q̄
bus dr̄ i pſalmo: mōtes i circuitu eiꝰ: ꝛ auctor
noiat ac deſcribit eos: vide.1.p.c.7.§.49.

Jeruſalē eſt nūc in eodem loco: in quo fuit ante
paſſionē ſaluatoris nec obſtat illud: qd̄ dicit
Apoſtolus ad hebreos cap.8.xp̄m extra por
tā eſſe paſſum: ꝛ tn̄ nūc ſepulchrū: ꝛ Mōs cal
uarie eſt intra urbē: auctor .n. exponit quomo
do hec nō contradicāt: vide.1.p.c.7.§.43.B.

Jeruſalem: nūc inhabitant oēs nationes Chri-
ſtianorū ꝛ qlibet viuit ſm̄ ſuū ritū: ꝛ inter oēs
peiores ſunt Chriſtiani Latini: ꝛ huius ratio
nē auctor aſſignat: vide.2.parte.c.2.§.1.

Jeruſalem inhabitāt Saraceni qui Maumeth
adorāt quid ſentiaut de xp̄o de.B.virgine de
Apoſtolis ꝛ q̄ ſint mores eoꝝ tā boni q̄ͣ mali
auctor deſcribit vide.2.p.c.2.§.3.

Jeruſalem inhabitant Siriani q ꝛ Sirichij dn̄r
qui ſe Chriſtianos dn̄t: ſed certe mali ſūt: ꝛ de
ſcribitur vilis eorum vita: vide ibidem.§.4.

Jeruſalem ihabitāt greci Sciſmatici: quoꝝ Pa
triarcha nō renueret obedire pōtifici Roma-
no: ſed non vult alteri Prelato ſubici nec obe
dire vt refert auctor ſe audiſſe ex ore eiuſdem
Patriarche: vide ibidem.§.5.

Jeruſalē ihabitāt Armeni: Georgiani Neſtoria-

ni Jameni Caldei Medi ⁊c. qui omnes ſunt Chriſtiani: ⁊ licet denominentur a quibuſdã hereticis: ipſi tamen ſunt boni ⁊ ſimplices ⁊ deuoti Chriſtiani: ⁊ non ſecunturerrores illorum hereticorum: vide ibidem.

Jezrael: in qua habitabat Achab ⁊ Jezabel i regno Samarie: in cuius agro canes comederunt carnes Jezabel: pp vineam Naboth: quẽ innocentẽ lapidare fecit: ⁊ de ea ſic legimus in .4. regum cap. 9. In agro Jezrael comedent canes carnes Jezabel: ⁊ erunt carnes Jezabel ſicut ſtercus ſuper faciem terre in agro Jezrael: vide prima parte. c. 7. §. 7.

Ilex mambre: de q̃ legimus in libro Gene. cap. 18. q ſub illius vmbra Abrã recepit tres angelos qui predixerũt ei: filium ſibi naſciturum: ⁊ Sodomam ſubuertendã: iã aruit ſed ex radice eius alia exorta eſt: de cuius fructu auctor accepit: ⁊ declarat cuius figure folia habeat vide prima parte. c. 7. §. 64.

Joannes baptiſta non fuit incarceratus nec decollatus in Samaria: vt qdã predicant: ſed in Macherũta Ueuerũt tñ diſcipuli eius ⁊ tulerunt corpus: ⁊ ſepelierunt in monumento vt legimus marci. 6. qd monumentum eſt in Samaria inter Prophetas: ⁊ eſt ad inſtar ſepulchri Jeſu Chriſti: quod Sarraceni maxime venerantur: vide prima parte. c. 7. §. 12.

Jope ciuitas: ad quã deſcendit Jonas Propheta cũ fugeret a facie domini Sic enim legimus in Jona cap. primo ⁊ ſurrexit Jonas vt fugeret i Tharſis a facie domini ⁊ deſcẽdit Jopẽ: Hec eſt vulgatiſſima ciuitas in libris machabeorum

deoꝝ: ⁊ in actibus Aplo͂ꝝ: vide.1.p.c.7.§.56.
Jor ⁊ dan duo fontes: q̄ńo naſcunt̃ in pede Ly‐
bani: ⁊ quomodo in rei veritate principium
Jordanis nō eſt ab eis: ſed a phiala fonte de
quo dicemus infra: vide.1.p.c.3.§.5.
Jordanis quem decurſum facit: quomodo ſepa
rat Jturcam ⁊ Traconitidem regionē: de qui‐
bus dicemus loco ſuo: quomodo inter Ca‐
pharnaum ⁊ Corozaym mare Galilee ingre‐
ditur: vide prima parte.c.3.§.5.
Joſeph predium qd̄ dedit ei Jacob pater eius:
vt legimus Joannis cap.4. in quo ſaluator
locutus eſt cū Samaritana: q̄ȝ amenum ⁊ ex‐
tenſum ſit: Hoc eſt prediū: qd̄ ſignauit Jacob
in libro Gene.cap.48.cū dixit Joſephi filio
ſuo: en ego morior ⁊ deus erit vobiſcū: redu‐
cetq; vos i terrā patrū veſtroꝝ Do tibi ptē vnā
extra frateres tuos: quā tuli de manu Amor
rei in gladio ⁊ arcu meo: vide.1.p.c.7.§.20.
Joſeph oſſa: que ſecum attulerunt filij Jſrael
de Egypto in terra Chanaam: vt ſcribitur in
libro Joſue capitulo.24.vbi ſeplierunt: vide.
prima parte.c.7.§.20.
Joſue ſepultura: vbi creditur eſſe: ſed nō eſt ve‐
rum imo potius eſt ſepulchrum Chanaā filij
Cham Joſue enim vt legimns in libro Joſue
cap.24.ſepultuſ eſt in finibuſ poſſeſſionis ſue
in Thamnathſare que ſita ē in mōte Effraym
a ſeptentrionali parte montis Gaas: vide
prima parte.c.2.§.14.
Jſayas Propheta vbi ſepultus fuerit: vide pri‐
ma parte.c.7.§.43.T.
Jter a Bethania in Jeruſalem: qd̄ frequētabat

ſaluator quale ſit: ⁊ quando eunti incipit Ie-
ruſalem apparere: vide. i. p. c. 7. §. 2.

Iturea regio de q̄ legimus luce. 3. Philippo aūt fratre eius Tetrarcha Ituree regionis: eadē eſt cū Galilea gentiū: ⁊ cū Decapoli de qua di ximus ſupra in Decapoli: vide. i. p. c. 4. §. ii.

Iudas ſcarioth in quo loco: laqueo ſe ſuſpēdit vide prima parte. c. 7. §. 45.

K

Kayrum in Egypto ſedes Soldani: de quo mentio non habetur in ſcripturis ſacris: forte propter ſui nouitatem: cuius medio: riuus vnus Nili tranſit: vide ſecunda parte. c. 3. G.

L

Lachis ciuitas quā expugnauit Ioſue: Sic. n. legimus in libro Ioſue cap. x. Tradidit dn̄s Lachis in manu filioꝝ Iſrael: ⁊ cepit eā Ioſue die altero nūc aūt Belenas dr̄: ⁊ qm̄ filii Dā acceperunt eā vocauerunt eā Dā: ⁊ hec eſt de qua ſepe dicit̄ i libro Iudicū: ⁊ libris regū Cōgregatus eſt vniuerſus populus Iſrael a Dā vſq; Berſabee: vide prima parte. c. 7. §. 53.

Lapis ſup quē ſedebat Ieſus pdicās i mōte i quo ⁊ oſ̄dunt̄ ſeſſiones Aploꝝ: vide. i. p. c. 4. §. 6.

Lapis in quo apparēt tria veſtigia Ieſu impreſſa: vide prima parte. c. 4. §. 6.

Leopardoꝝ mōtes de qb⁹ dr̄ i cāt: Salomōis ca. 4. Coroaberis ſpōſa. de cubilib⁹ leonū de mōtib⁹ pardoꝝ: vbi ſint ⁊ q̄les vid. i. p. c. 2. §. 14.

Libanus mons nobiliſſimus: decantatus: cāt in pſalmis ⁊ oi ſcriptura ſacra incipiēdo a libro

Deuteronomii

Deuteronomi cap.3.cū dixit Moyſes Trāſibo igit̄ et videbo terrā hāc optimam et montē iſtū egregiū et Libanū:quātū diſtet a Tripoly vide prima parte.c.2.§.13.

Lebna ciuitas:quā expugnauit Joſue īterfecitqꝫ regē eius et oēs habitatores; Sic.n.legimus Joſue cap.x.trāſiuit Joſue cū oi Iſrael de Maceda in Lebna: et pugnabat cōtra eā: quā tradidit dominus cū rege ſuo in manus ſuas: pcuſſeruntqꝫ vrbē in ore gladij: et omnes habitores eius vide prima parte.c.7.§.21.

Locus pdicationis Jeſu Chriſti oſtēdit aū portā oriētalē ciuitatis Tyri de q̄ dicemus loco ſuo: ad iactū duaꝝ ſagitaꝝ vide prima p.c.2.§.5.

Locus apparitionis Jeſu:poſt reſurrectionē:diſcipulis piſcantibus: qū dixit eis vt legimus Joannis capitulo.21.pueri nunquid pulmētarium habetis:vide prima p.c.4.§.6.

Locus vbi diſcipuli: egreſſi de mari: viderunt prunas et piſcem ſuperpoſitum vt legimus Joannis cap.21.vide prima parte.c.4.§.6.

Locus vbi ſaluator:vocauit Matheū:alio noīe leui vt legimus luce.5.ca.vide prima p.c.5.§.1.

Locus vbi Helyas interfecit ſacerdotes ac pphetas Baal:de hoc.n.ſic legimus ī lib.3.regū cap.18.Dixit Helyas: apprehēdite pphetas Baal: et ne vnus quidem effugiat ex eis: quos cū apphēdiſſent: duxit eos Helyas ad torrentem Cyſon et interfecit eos:vide prima parte.c.2.§.2.et.c.7.§.1.

Locus:vbi vt refert Lucas cap.22.Jeſus auulſus a diſcipulis ſuis quātū iactus eſt lapidis poſitis genibus orabat: et illic apparēt veſtigia

genuū ⁊ manuū: vide prima p.c.7.§.47.E.
Locus vbi tentus eſt Jeſus a turbis: Dicit. n. Matheus ca.26.ꝙ manus iniecerūt i Jeſuꝫ ⁊ tenuerūt eum: ⁊ illic apparēt i rupe lineamē ta verticis ⁊ capillorūꝫ ⁊ digitorum ſaluatoris Mirum nimis eſt illud quod recitat auctor: vide prima parte.c.7.
Locus vbi filij Jſrael ydolatrātes traducebāt filios ſuos p ignē ⁊ ſacrificabāt ydolis Uñ exprobrant i. 4. regū capi.17. Seruierunt Baal ⁊ conſecrauerūt filios ſuos ⁊ filias ſuas p ignē ⁊ diuinationi inſeruiebāt ⁊ augurijs: vide prima parte c.7.§.43.T.
Locus vbi ſtabat mr̄ Jeſu iuxta crucē vt refert Joannes cap.19. vide prima p.c.7.§.47.L.
Locus vbi beata virgo ſtetit poſt Aſcēſionem ⁊ vixit vſqꝫ in finem vite ſue: vide ibidem.
Locus: vbi dominus aſcēdit in celū: ⁊ qd factū fuerit de lapide illo: in quo dn̄i aſcēdentis veſtigia remāſerūt: vide prima p.c.7.§.46.
Lōgitudo ⁊ latitudo totius terre ſancte deſcribitur: vide prima parte.c.9.§.1.

## M

Maceda ciuitas: quā expugnauit Joſue: i cuiꝰ ſpelūca quinqꝫ reges ſe abſcōderāt: ad cuius os: ſaxa aduolui Joſue mādauit: nā ſic legimꝰ i lib. Joſue cap.x. Nūciatū ē Joſue: ꝙ iuēti eēnt qnqꝫ reges: q ſe abſcōderāt i ſpelūca vrbis Maceda. Qui ꝑcepit ſocijs voluite ſaxa ingētia ad os ſpelūce: vide.1.p.c.8.§.10.
Magdalū: aduertas qd̄ duplex ē magdalū: vnū in Egypto: d̄ quo legimꝰ i lib. Exodi cap.14.

Reuerſi caſtrametent e regione Phayroth q̄ eſt iter Magdalū ⁊ mare, ⁊ aptius i Jeremia cap. 44. ſic legim⁹: iudeos q habitabāt i terra Egypti: habitātes i Magdalo ⁊ in taphnis ⁊c. Et nō hoc Magdalo nō loqt auctor: Alter ē apud Bethſaydā i iudea: i quo adhuc ē domus Marie Magdalene: ⁊ de hoc loquitur: vide prima parte. c. 5. §. 7.

Magedo Cāpus magnus: de eo diximus ſupra in Eſdrelon: vide prima parte c. 7. §. 3.

Magedan: quere in Eſdrelon.

Magedon: credit eſſe idem locus: cū magedo De Megedon loqt Apocalip. cap. 16. ⁊ congregauit illos i loco: q hebraice dicitur Magedon prima parte. c. 3. §. 5.

Mambre: vbi habitauit Abraam: ⁊ angelos hoſpicio ſuſcepit: vt legimus i lib. Geñ. cap. 18. Apparuit ei dñs i cōualle mābre ſedenti i hoſtio tabernaculi ſui in ipſo feruore diei: vide prima parte. c. 7. § 64.

Maon deſertū: i quo habitabat Nabal carmelus ad quē nūcios miſit Dauid vt acciperent munera: Vñ ſic legimus i primo regū cap. 25. Erat vir quiſpiā in ſolitudine Maon: ⁊ poſſeſſio eius in carmello: vide. 1. p. c. 7. §. 61.

Mare mortuū: vbi prius erat Sodoma ⁊ Gomorra: nunc aūt: quoniā ꝓfundate ſunt ciuitates ille: vt legimus i lib. Geñ. cap. 19. Igitur dominus pluit ſup Sodomam ⁊ Gomorram ſulphur ⁊ ignem: ⁊ ſubuertit ciuitates has ⁊ omnem circa regionem: facta eſt profunditas aquarum: q̄ appellat mare mortuū. Dicit etiam lacus aſpalti. i. bituminis: quod multum illic

colligitur eſt enim talis diſpoſitionis regio il-
la etiã ante ſubuerſionẽ Sodome: Unde ⁊ in
libro Geñ.cap.14. dicitur: ꝙ vallis ſilueſtris
que ꝓpinqua erat Sodome: ⁊ nũc eſt vicina
mari mortuo: habebat puteos multos bitumi
nis: vide prima parte.c.7.§.32.
Mare mortuũ quãte lõgitudinis ſit: ⁊ ꝙ tremẽ-
da appareãt in eo ĩ vltionẽ ⁊ deteſtationẽ So
domorꝝ: prima parte.c.7.§.32.⁊ ibidẽ.§.34.
Maria Egyptiaca: que ante meretrix: contrita
ad ſepulchrũ dñi acceſſit: in quo loco reſpon
ſũ accepit a.B.ṽgine: vide.1.c.7.§.47.M.
Mecha ciuitas ſepulture Mahumeth in qua pꝛ
te Arabie ſit: vide prima parte.c.1.E.
Melchiſedech Dei ſacerdos de quo legimus ĩ
libro Geñ.capitu.14.ꝙ erat Rex Salem ⁊ ſa
cerdos Dei altiſſimi offerens panẽ ⁊ viuũ: in
quo loco benedixit Abrae reuertenti a cede
quatuor regũ: vide prima parte.c.6.§.9.
Memphis ciuitas Egypti: in qua ꝑcipue erãt
oracula ⁊ vaticinia: de qua ⁊ cõtra quã loqui
tur Ezechiel cap.30. Et diſperdã ſimulachra:
⁊ ceſſare faciã idola de Memphis: nunc Da
miata dicitur: vide ſecunda parte.c.3.A.
Meron aque ſunt: de qbus ſic legimus in libro
Joſue cap.xj. venit Joſue ⁊ oĩs exercitus cũ
eo: aduerſus illos reges: ad aquas Meron,
⁊ irruit ſuper eos: tradiditq́ eos dñs in ma-
nus Iſrael: Ex aquis iſtis cõficit ſtagnũ ex de
curſu Jordanis: quod dr Meron: quod exic-
catur: ⁊ aliquãdo in eo ita creſcũt arbuſta in
tanta habundãtia: ꝙ leones ⁊ vrſi habitãt in
eis: ⁊ hec eſt venatio regia vide.2.p.c.3.G.
Miraculũ

Miraculū i eccleſia bethleemitana: oio ſtupēdū de ſerpēte: qđ cōtigit in pſentia Soldani: illic exiſtentis: vide prima parte c.7.§.56.M.

Miraculū de bobus trahētibus aquā i Egypto ex fonte Jeſu benedicti: ad irrigādū hortum balſami: vide ſecunda parte c.4.E.

Miraculū de reliquijs ſcti Joānis Baptiſte: q̄ imiſſe i Nilo: aſcendūt velociſſime cōtra decurſum Nili: ⁊ reuertunt ad priorem locū ubi venerant: vide ſecūda parte c.5.

Modin mōs: i quo ē ciuitas machabeoꝝ dicta Modin: ibi erat Matathias, pr̄ Jude machabei ⁊ fratrū ſuoꝝ: vt legim⁹ i p̄io machabeorū cap.2. Et matathias ſurrexit ex Jeruſalē ⁊ cōſcēdit i mōtē modin: Jllic ſepulti ſunt Matathias ⁊ filij eius.4. q̄bus Simon filius eiuſdem edificauit nobiliſſima ſepulchra: q̄ etiam videnť ex mari: de q̄bus ſic legimus in primo macha.ca.13. Edificauit Simō ſup ſepulchrū p̄ris ſui ⁊ fratrū ſuoꝝ: edificiū altū viſu: lapide polito: retro ⁊ ante: ⁊ ſtatuit ſeptē pyramides: vnā ꝯtra vnam patri ⁊ matri ⁊ quatuor fratribus: ⁊ hijs circūpoſuit colūnas magnas ⁊ ſup colūnas arma ad memoriā eternam ⁊ iuxta arma naues ſculptas: que viderenť ab hoībus nauigātibus mare: hoc ē ſepulchrum quod fecit in Modin vſq; in preſentem diem: vide prima parte c.8.§.7.

Mons ſuper quē: frequentius aſcendebat Saluator: ibi ſermonē prolixū cōpoſuit: quē Mathe⁹ refert ca.5. ibi ſaturauit.5000. hoīum ibi dictauit orōnē dominicā: vt refert Matheus ibidem: ibi plura ⁊ diuina alia operatus eſt:

vide prima parte c.4.§.6.

Mons moria:ſuper quem edificatum erat templū Salomōis: ꝛ palatiū regis: quomodo depreſſus eſt a Romanis:ꝛ detractus in torrētem Cedron: ꝛ ꝓpterea nūc parū ē eleuatus: vide prima parte c.7.§.43.

Mons caluarie quomodo diſpoſitus eſt: vide prima parte c.7.§.47.M.

Monumētū Joſaphat regis Juda:quē legimus in tertio regum cap.22:ſepultum in ciuitate Dauid:ornatum eſt pulcherrima pyramide: vide ibidem.E.

N

Naaſon villa i tribu Neptalim:de q̄ ſic legimus in libro Thobie cap.pri.Thobias ex tribu ꝛ ciuitate Neptalim:q̄ ē in ſuperiorib⁹ Galilee ſupra Naaſon:vide prima parte c.5.§.3.

Naym ciuitas de qua legimus Luce.7.capi. ꝙ ibat Jeſus in ciuitate Naym: vbi ꝛ filium vidue ſuſcitauit:vide prima parte c.6.§.11.

Nazareth ciuitas Galilee i q̄ Luce pri.cap.anūciatus ē Saluator:de q̄ i veteri teſtamēto nihil legimus:forte pp nouitatem ſuam pro maiori parte habet domus non muratas ſed exciſas in rupe:vide prima parte c.5.§.8.

Neeleſchol.i.torrens botri:ꝛ ē locus vbi exploratores miſſi a Moyſe: acceperunt palmitē cū vuis:Sic.n.legimus i lib. numeri capi.13. Pergentes vſq; ad torrentē botri: abſciderūt palmitē cū vua ſua:quē portauerunt in vecte duo viri:De malis quoq; granatis ꝛ ficubus illius loci tollerūt:q appellatus eſt:Neeſchol

ideſt

ideſt torrens botri:eo q botrũ portaſſent ide filij Iſrael: vide prima parte c.7.§.68.
Nephim caſtrum admirabile: habens triginta turres vbi ſit:vide prima parte c.2.§.12.
Neptalim ciuitas:ex q̃ fuit Thobias: vt legim⁹ in lib.Thobie cap.pri.q̃ Iouapta dei de nũcu pata ẽ: i qua Ioſephus captus fuit a Roma nis: nunc autem Syrim dicitur: vide prima parte c.5.§.5.
Nilus deſcribit: ꝛ in quot ramos vel riuos diuiditur: ꝛ vbi ſm quemlibet riuum ingredit mare:vide ſecunda parte.c.3.
Nilus neſcitur vnde habeat ortum: vltra montes nubie:vide ibidem.
Nobe ciuitas:i qua habitabat Abimelech ſacer dos magnus cũ alijs ſacerdotibus:ad quã feſtinauit Dauid fugiẽs Saulẽ:vbi panes ꝓpo ſitionis comedit: vbi accepit gladiũ Goliath Gethei:Hec oia legim⁹ i primo regũ cap.21. vide prima parte c.7.§.69.
Nubiani ꝛ Iabeni chriſtiani:qui acceperũt fidẽ a ſancto Matheo:baptiʒant igne:allegantes ꝓ rõne ſua dictũ Euãgelij in Matheo cap.3. Sic enim habet: ipſe.i. Saluator baptiʒabit vos in ſpiritu ſancto ꝛ igne:vide ſecunda parte.c.2.§.7.

## O

Origenes vbi ſepultus ẽ:vide.1.p.c.2.§.5.
Ortus balſami in Egypto:cõſitus i illo loco:ad quem confugit.B.virgo cũ Ioſeph:fugiens Herodem:qui querebat occidere Saluatorẽ vt legimus:Mathei capitulo.2.Illic eſt fons

mirabilis: dñi Jeſu: quo hortus ipſe irrigatur: vide ſecunda parte c. 4. B.

Oriens totus vltra mare: nomē Chriſti pdicat & veneratur: ac ſe Chriſtianos dicūt: pter ſolos ſaracenos: ita q̄ pro vno ſaraceno ſunt triginta Chriſtiani: vide ſcđa pte c. 2. §. 9. A.

P

Paleſtina: ī qua peregrinatus ē Iſaac poſt mortē Abrae apud Abimelech regē paleſtinoꝝ pp ſterilitatē orta iā fame: vt legimus ī lib. Geneſis cap. 26. Hec partit̄ ī tres partes: Metropolis prime ē Ieruſalē Metropolis ſcđe eſt Ceſarea: Metropolis tertie: ē Bethſan de qbus iā diximus locis ſuis: vide pria p. c. 1. C.

Palma Delbore pphetes que iudicauit Iſrael: Sic. n. legimus in lib. Iudicū cap. 4. Erat aūt Delbora prophetes vxor Lapidoth: que iudicabat populum illo tpe: & ſedebat ſub palma que nomine illius vocabatur: vide prima parte c. 7. §. 37.

Paſtores de qbus legimus Luce. 2. capi. q̄ erāt in eadē regione vigilātes & cuſtodiētes vigilias noctis ſup gregē ſuū: ī quo loco audierūt angelos cantantes: Gloria in excelſis Deo: vide prima parte c. 7. §. 56. C.

Pyramis: ſub qua credit̄ eſſe ſepultura Iob: licet ī lib. Iob: non expſſe habeat̄: vbi fuerit ſepultus: Sic. n. legimus cap. 42. Mortuus eſt ſenex & plenus dieꝝ: & nil de ſepultura dicit̄: vide prima parte c. 3. §. 5. & c. 4. §. 9.

Pyramides & ſepulchra quatuor filiorum Chanaam & q̄ʒ ſtupende ſint in magnitudine lapidum

pidum: vide prima parte.c.2.§.17.
Piramides in Egypto: que credūtur fuiſſe horrea Joſeph: eo ꝙ in libro Geneſis.cap.41. ſic legimus In manipulos redacte ſegetes: congregate ſunt in horrea Egypti: ⁊ vltra hoc ſequitur: ſic omniū etiam frugum habundantia in ſingulis vrbibus cōdita ē: vide.2.p.c.5.§.G

Piſcine ſolemnes ⁊ noiate in Jeruſalem: inter quas eſt ꝓbatica: de qua dicit Joannis.5.ca. Eſt aūt Jeroſolimis probatica piſcina: hāc fecit Salomon in miniſteriū templi: Et piſcina Siloe de qua ſic legimus Neemie.3.c. Ipſe.ſ. Sellū filius Colozai: edificauit muros piſcine ſiloe in hortū regis: Et piſcina ſuperior: de qua legimus in.4.lib.regū cap.18. Nuncij regis Aſſiriorū cū aſcendiſſent: venerunt Jeruſalem ⁊ ſteterunt iuxta aque ductum piſcine ſuperioris: que eſt in via agri fullonis: vide prima parte.c.7.§.43: L.

Poma nuncupata paradiſi que producūtur in terra Sancta q̄ʒ mirabilia ſint: in magnitudine ⁊ ſapore ⁊ de quātitate foliorū ipſius arboris: vide.2.c.1.E.

Prelatus primus Armeniorū Catholicos dicit ⁊ quanti exempli ſit in victu veſtitu ⁊ officio diuino: vide.2.p.c.2.§.9.B.

Prelati oēs in oriente ſunt Monachi: ſacerdotes aūt ſeculares quaſi nullius ſunt eſtimationis: vide.2.p.c.2.§.6.

Preſepe Saluatoris nati i quo reclinatus ē: quomodo ſit diſpoſitum: vide.1.p.c.7.§.56.E.

Puteus aquarū viuentiū: que fluūt impetu de Libano vt legimus: canticorū.4.capi. vbi ſit ⁊ q̄ʒ

mirabilis: vide prima parte.c.2.§.4.

Puteus: de quo vt dicitur: puer Jeſus hauriēs aquam miniſtrabat matri ſue vbi ſit: vide prima parte.c.6.§.8.

Q

Quarātana dr̄ ille mōs: i quo Jeſus poſt baptiſmū q̄draginta diebus ieiunauit: ſicut legimus Mathei.4.capi. Ubi hic mons ſit: vide prima parte.c.7.§.28.

R

Ramatha Sophin: vbi habitabat Samuel vbi ꝛ mortuus ꝛ ſepultus eſt: Sic.n.legimus in primo regū cap.25. Mortuus eſt Samuel: ꝛ congregatus eſt vniuerſus populus Iſrael: ꝛ plāxerunt eū nimis ꝛ ſepelierūt eū in domo ſua in Ramata ſophin: vide.1.p.c.7.§.52.

Rapſaces miſſus a Senacherib rege aſſiriorum ad exprobandū Iſrael: vt legimus in.4.regū cap.18.vbi.ſtetit qn̄ incepit clamare: audiente pplo Hec dicit Rex magnꝰ Rex aſſirioꝝ: Que eſt hec fiducia qua niteris? vide.1.p.c.7.§.43.

Rama multiplex eſt: omnes tn̄ ſunt in montibus altis edificate: ꝛ de qua dictum ſit illud Hieremie cap.31. vox in rama audita eſt ploratus ꝛc.vide prima parte.c.7.§.24.

Riuus in quo Philippus baptizauit eunuchū Cādacis regine: de quo ſic legimus in actibus Aploꝝ ca.8. Deſcēderūt vterq3 i aquā Philippꝰ ꝛ eunuchꝰ: ꝛ baptizauit eū: vid.1.c.7.§.63.

Reges ꝛ nobiles Amenie q̄3 libēter audiūt verbū dei: ꝛ quomodo eis a ſacerdotibus monachis

legitur

legitur ſcriptura ſacra: ꝛ ſoluuntur dubia: vide. 2. p. 2. §. 9. C ꝛ E.

Regina Armenie: ꝙ ſtricta lege cuſtoditur ne vir aliquis viſitet eam: ſine ſingulari licentia regis: vide. 2. p. c. 2. §. 9. E.

Ruyna villa in qua credit Jonam Prophetam illic fuiſſe ſepultum: vide. 1. p. c. 6. §. 2.

S

Sacerdotes Armenie dicunt in miſſa eaſdē epiſtolas eadēq; euangelia que ꝛ nos: ſed in ſuo ydiomate: conficiunt in azimo: ꝛ eadē verborum forma vt nos: vide. 2. p. c. §. 9. C.

Sacerdotes Armenie: qbus ꝛ ꝙ deuotis cerimonijs vtant i miſſa circa Euchariſtiā: vide ibidē.

Saltus Libani quō diſponit: vide. 1. p. c. 6. §. 6.

Aduerte tñ: ꝙ i ſcriptura legimus multos ſaltus Nā eſt ſaltus Areth: ad quē deuenit Dauid fugiens a Saule: vt legimus in primo regū cap. 22. ꝛ eſt ſaltus Effraym: in quo cōmiſſum eſt preliū cōtra Abſolō vt legimus in. 2. regū. ca. 18. ꝛ ē ſaltus in quo Jonathas pſequēs philiſteos: ſumpſit mel ſumitate virge vt legimus. 1. regū cap. 14. ꝛ ē ſaltus carmelli de quo dr̄ 4. regū ca. 19. Saltū carmelli ego ſuccidā: Auctor vero ſolū ſaltū Libani dſcribit: vide ibidē.

Saltus Dauid: hoc ē illud ſupciliū mōtis: de quo legim⁹ Luce. 4. cap. ꝙ Judei duxerūt Jeſum vſq; ad ſupciliū mōtis: vt pcipitarent eū: ꝛ adhuc apparent veſtigia corporis ſui impreſſa lapidi: vide. 1. p. c. 6. §. 8.

Samaria edificata a Samarite filio Chanaā de q̄ diximꝰ ſupra i vbo Chanaā. caput fuit ꝛ Sedes regni dom⁹ Jſrael: poſtq̄ꝫ diuiſū fuit regnū

ſub roboã filio Salomonis vt legimus in tertio regũ cap.12.ſupbe edificata fuit ⁊ nobiliſſima edificia fuerũt in ea:nunc autẽ dei iudicio conuerſa eſt in hortos olerum: vt vix ſit habitatio: vide pͥma parte.c.7.§.12.

Sandaliũ caſtrum:ab Alexandro obſidente Tyrum conſtructum:vide pͥma parte.c.2.§.3.

Sarraceni qd ſẽtiãt de.ſ.Joãne Baptiſta:⁊.B. virgine: ⁊ ſaluatore nr̃o vide.1.p.c.7.§.12.B.

Sarraceni qui Vay cognominant:vbi habitant ⁊ ꝙ̃ bellicoſi ſunt: ⁊ ꝙ̃tum obediẽtes ſuperioribus ſuis: ⁊ quomodo uoluerunt ad obedientiam Romane eccleſie venire: ⁊ pp quid eorũ propoſitum nõ fuit firmatũ vide.1.p.c.2.§.16.

Sarepta Sidonioꝝ: vbi apud viduã habitauit Helyas tpe famis:vbi ⁊ ipſius filiũ ſuſcitauit ſic legimꝰ i tertio regũ ca.17.vide.1.p.c.2.§.7.

Sebaſte:ipſa eſt:que prius Samaria dicebatur: nũc aũt vix eſt habitator vide.1.p.c.7.§.12.

Sepheth caſtrum firmiſſimum: ꝙ̃ ignominioſe ſit: ⁊ in detrimẽtum Chriſtiani nois:Captum fuit a Soldano vide.1.p.c.4.§.4.

Sephorum caſtrum de quo nihil legimus in ſcripturis antiquis ſanctis:ex eo dicit fuiſſe Joachim pater btẽ Virginis: vide.1.p.c.6.§.7.

Segor vrbs paruula in qua ſaluauit ſe Loth:qñ dñs ſuburetit Sodomã Sic n.legimus in libro Gene.cap.19.feſtina ⁊ ſaluare ibi: idcirco appellatũ ẽ nomẽ illiꝰ Segor:vid.1.pc.7.§.34.

Seyr mõs quadruplex inuenit in ſcripturis:primus eſt idẽ qđ deſertum maris rubri:de quo legimus in libro Gene.cap.14. ꝙ Codor Laomor rex Elamitaꝝ ⁊ regeꝭ q erãt cũ eo:pcuſſerunt Raphaym

runt Raphaym ⁊ chorreos i mõtibus Seyr
vſq; ad cãpeſtria pharã:q̃ ẽ i ſolitudine ſcdus
eſt:qui coniungit cũ deſerto pharan:iuxta Ca/
des berne habẽs a latere deſertũ Synai ⁊ ma
re mortuũ:hũc multo tẽpore circuierunt filij
Iſrael egreſſi de Egypto Unde ſic legimus in
libro Deutero cap.2.circuiuimus longo tem
pore montẽ ſepe:dixitq; dominus ad me ſuffi
ciat vobis circuire montẽ iſtũ: tertius ẽ: i quo
habitauit Eſau poſtq̃ receſſit a Iacob ſic.n.
legimus in libro Gene.ca.36. Tulit aũt Eſau
vxores ſuas ⁊ filios ⁊ filias oẽmq; ſubſtãciam
ſuã: ⁊ abijt in alterã regionẽ habitauitq; Eſau
in mõte Seyr:Hic eſt mõs Seyr:de quo dixit
deus filijs Iſrael Trãſibitis p terminos fra/
trũ veſtrorũ filiorũ Eſau:q habitãt in Seyr ⁊ ti
mebũt vos videte ergo diligẽter ne moueami
ni cõtra eos:qa in poſſeſſionẽ Eſau dedi mon
tẽ Seyr:hec oia legimus in libro Deutero ca.
2.Alius eſt mõs Seyr: in finibus aſcalonis ⁊
Azoti q ſunt in terra philiſtiim de quibus dixi
mus ſupra:hic datus fuit tribui Iuda i diſtri/
butione terre ꝓmiſſionis Sic.n.legimus in li
bro Ioſue cap.15.Accharõ cũ vicis ⁊ villulis
ſuis:Azotus cũ vicis ⁊ villulis ſuis Gaza cũ
vicis ⁊ villulis ſuis: vſq; ad torrẽtẽ Egypti: ⁊
mare magnũ:termini eius: ⁊ in monte Seyr q
⁊ Sanir dicitur: vide prima parte.c.5.§.8.
Sennin vallis de qua legimus i libro Iudicũ ca.
4.q̃ Iahel vxor abner cinei:q tetẽderat taber.
nacula vſq; ad vallẽ Sennin: iterfecit Siſarã
pricipẽ milicie regis Iabin: vide.1.p.c.4.§.2.
Sepulcbrũ.B.virginis in valle Ioſaphat:cui*

Eccleſia coopta é terra: ⁊ torrens Cedrõ fluit ſub ea:pietas ⁊ dolor é videre illud ſacrũ:quõ deuaſtatũ eſt:licet in magna reuerentia habeat etiam a Sarracenis: vide:1.p.c.7.§.44.A
Sepulchrum domini Saluatoris quõ diſpoſitũ eſt ⁊ q̃uenerandum: vide.1.c.7.§.44. B.
Sepulchrum ſancte Pelagie vbi ſit: vide prima parte.c.7.§.46.B.
Sepulchrum ſancti Jeronimi in Bethleẽ: vide prima parte.c.7.§.56.J.
Sepulchrum Paule ⁊ Euſtochii in Bethleem: vide prima parte.c.7.§.56.
Sepulchrũ ſancti Cariatoth abbatis cum ſuis monachis qui eo migrante:oẽs migrauerũt: vide prima parte.c.7.§.70.
Sichẽ: vbi filij Jacob paſcebãt greges ad quos miſſus ẽ Joſeph: Sic.n.legimus i lib.Gen.ca.37.cũ fres Joſeph morarent in fichem in paſcẽdis gregibus patris ſui dixit ad eũ Iſrael ⁊c.vide prima parte.c.7.§.19
Sichem edificata fuit a Jeroboã: ⁊ fuit prima ſedes ſui regni:poſtq̃ cõſtitutus eſt rex ſuper Iſrael vt legimus in.3.regũ cap.12.edificauit aũt Jeroboã Sichẽ ⁊ hitauit ibi.1.p.c.7.§.16.
Sidon vrbs magna Sirie fenicis antiqtus glo ſa nũc ãt deſtructa:ſicut ↄtra eã pphete annũciauerãt: Dicit.n.Jeremias ca.47.Diſſipabit Tirus ⁊ Sidõ cũ reliq̃s auxilijs ſuis: Ezechiel ca.28.Ecce ego ad te Sidõ dicit dñs Immittã.n.peſtilẽtiã ⁊ ſanguinẽ in plateis eius ⁊ corruẽt interfecti in medio eius gladio p circuitũ ⁊ ſcient quia ego dñs: vide prima.p.c.2.§.8.
Syene ciuitas: in vltima pte Egypti ↄtra auſtrũ ſita ſub

ſita ſub tropico eſtiuo. Vñ ⁊ ibi ſumit vmbra in primo gradu Cancri De hac loquitur Ezechiel.29. Dabo terrã Egypti in ſolitudinẽ gladio diſſipatam: a turre Syenes vſq; ad terminos Ethiopie: vide.2.p.c.3.G.

Sylo: vbi populus Iſrael: poſtq̃ acqſierat terrã pmiſſionis: repoſuit archã dñi: ⁊ iõ Sylo erat vt dom⁹ dei: donec archa fuit illic: ⁊ ꝓpterea dr̃ i lib. Iudicũ ca.20. Venerũt filij yſrael i domum dei: hoc eſt in Sylo: vide.1.p.c.7.§.48.

Syloe natatoria: de qbus legimus Ioannis.9. cap. Vade ⁊ lauare in natoria Syloe: qũo diſpoſita ſunt: ⁊ ſunt apud agrũ Acheldemach: vide prima parte.c.7.§.43.M ⁊ N.

Sinagoga: i q̃ igreſſus ẽ Jeſus die ſabbati: ut legimus luce ca.4. ⁊ tradit⁹ ei liber Iſaie ꝓphete ⁊ legit: Spũs dñi ſup me ⁊c. vide.1.p.c.6.§.8.

Sinõ oppidũ: qđ ⁊ Sinochin dr̃: ⁊ q̃ amena ac fertilis ſit illa regio: vide.1.p.c.2.§.16.

Siria diuidit in Meſopotamiã: in qua ẽ ciuitas Ediſſe: q̃ olim Rages medoꝝ: ad quã ꝓuenit Thobias ductus i captiuitatẽ: vt legim⁹ Thobie.1.ca.1. Hec ſolet nũcupari Meſopotamia Sirie: ⁊ ad eã acceſſit Jacob vt legimus i lib. Gen.ca.28. ad Labã frẽ Rebecce ⁊ diuidit i Celleſiriã i q̃ ẽ ciuitas Antiochie ⁊ Laodicie: ⁊ diuidit in Siriã fenicis i q̃ ẽ Achõ.i. Ptolemaida: ⁊ Berit⁹ ⁊ Tir⁹ ⁊ Sidõ. Et i Siriã damaſci: i ea ẽ Damaſc⁹ ⁊ Lybanus mõs: ⁊ nũc vulgariter dr̃ Soria abſolute: vid.1.p.c.1.B.

Sochoth: vbi edificata domo: ſtetit Jacob: reuertẽs de Meſopotamia: poſtq̃ receſſit Eſau ab eo: qui ſibi obuiam exierat. Unde ſic legimus

Gene. ca. 33. ⁊ Jacob venit i Sochoth: vbi edificata domo: ⁊ fixis tẽtorijs appellauit nomẽ illi⁹ Sochoth. i. tabernacula: vide i loco ſuo.

Spelũca i q̃ abſcõdit ſe Helias fugiẽs a facie Jezabel: i cuius hoſtio viſionẽ grãdẽ vidit vt legimus in tertio regum cap. 19. vide. 1. p. c. 3. §. 2.

Spelunca duplex in agro Ephron: in Ebron: in terra Chanaã: in qua ut legimus Gene. ca. 23. eſt ſepulta Sarra: deinde Abraam ⁊ Jſaac ⁊ Jacob: vide. 1. p. c. 7. §. 65.

Suecha ciuitas: ex qua fuit Baldach ſuites de quo legimus in libro Job capi. 2. q̄ venit ad conſolandum Job in tribulatione ſua: vide prima parte c. 4. §. 9.

Suna ciuitas: quã frequẽtabat Heliſeus: vbi ſuſcitauit filiũ Sunamitis vt legimus in. 4. regũ ca. 4. Ex hac ciuitate fuit Sunamitis Abiſaach que miniſtrabat Dauid ſeni: vt legimus tertio regũ cap. primo: vide. 1. p. c. 7. §. 5.

T

Thabor mons nominatiſſimus in ſcripturis: de quo dicit Oſee. 5. capit. facti eſtis ſicut rethe expanſum ſuper Thabor Super quẽ transfiguratus ẽ dominus vt legimus Mathei cap. 17. vide. 1. p. c. 6. §. 9.

Taberuacula cedar quibus in cãticis cap. primo aſſimilat ſponſa: q̄ꝫ decora ſint aſpectu: ⁊ vnde cauſatur ille decor: vide. 1. p. c. 4. §. 10.

Taphnis ciuitas Egypti: ꝯtra quã ꝓphetat Ezechiel cap. 3. ⁊ i Taphnis nigreſcet dies cũ cõtriuero ibi ſceptra Egypti: ibi eſt terra Jeſſe: quã bitauerũt Jacob ⁊ filij ei⁹: eo q̄ eẽnt paſtores ouium

ouium vt legimus Geneſis cap. 47. Sic. n. pe-
tierunt a Pharaone: Petimus vt eē nos iu-
beas ſeruos tuos in terra Jeſſen: vide ſecun-
da pa: te. c. 3. A.

Thebe ciuitas Egypti: ex qua fuit: Thebeorum
militū ſacra legio: vide ſcđa parte. c. 3. G.

Thecua: ex qua fuit Amos propheta: ⁊ interfe-
ctus ab Ozia illic ſepultus eſt: Sic enim legi-
mus in argumento ſuper Amos fuit cogna-
tio eius ex oppido Thecue: que Ozias: vecte
per tēpora tranſfixit: poſthec ſemiuiuus in ter-
ram ſuam euectus eſt: ⁊ poſt aliquos dies do-
lore vulneris expirauit ſepultuſq; eſt cum pa-
tribus ſuis: vide prima parte. c. 7. §. 59.

Thecue deſertum: vide ibidem.

Thema ciuitas: ex qua fuit Helyphath Thema
nites q vt legim⁹ Job. 2. cap. venit ad cōdolē
dū Job ſup afflictionē ſuā: vide. 1. p. c. 5. §. 7.

Terra ſancta: ipſa eſt paleſtina: apud Coſmogra
phos ⁊ inuić ex eo q̄ legimus i Geneſis capi.
21. quod Abraam fuit colonus paleſtinorum
multis diebus: ⁊ hāc terrā paleſtinoꝝ: pmi-
ſerat Deus Abrae cū dixit in Geneſi capi. 15.
Semini tuo dabo terrā hāc: a fluuio Egypti
vſq; ad fluuium magnū Eufratē: Hec igitur
paleſtina: diuiſa fuit in regnum Juda: ⁊ in re-
gnum Samarie: vide prima parte c. 1. A.

Tyberias ciuitas Galilee: notiſſima in Euange
lijs: a qua mare Tyberiadis: antiquitus dicta
Ceneroth: a qua ⁊ mare Tyberiadis: dicebať
mare ceneroth: de quo ſic legimus i lib. Joſue
ca. 12. Seō rex amorreoꝝ dominat⁹ ē: vſq; ad
mare ceneroth ꝯtra orientē: vide. 1. p. c. 6. §. 5.

Tyrus ciuitas glorioſa in corde maris ſita vt ſcribit i Ezechiele capi.17. O tyre tu dixiſti: p fecti decoris ego ſum: & i corde maris ſita a quo edificata fuerit: & qualis fuerit: añ & nūc: vide prima parte c.2.§.5.

Torrēs cyſon duplicē hēt decurſuz: vnū ad oriē tē: & i eo pugnauit Barach ptra Syſarā vt legimus i'lib. Judicū cap.4. alterꝫ hēt ad occi dentem: & in eo interfecit Helyas ſacerdotes Baal vt legimus in tertio regum cap.18. vi de prima parte c.6.§.9. Et c.7.§.1.

Traconitidis regionis vt legimus Luce.3.cap. Philippus Herodis fr: fuit tetrarcha: hec re gio ē eadē cū planicie Lybāi: q̄ extēdit vſqꝫ ad mōtē hermō & Boſra: De hac planicie legim⁹ i lib. Joſue cap.xi. q Joſue accepit oēm terrā mōtanā & meridianā: & ptē mōtis que aſcēdit Seyr: vſqꝫ Baalgad p planiciē Lybāi ſubter mōtē Hermon: vide.1.p.c.3.§.5. & c.4.§.11.

Tripolis ciuitas: de qua nō eſt mentio i ſcriptu ris ſacris: pro eo quod potuerim inuenire: eſt tamen nunc ciuitas nobilis valde & amena & populoſa: vide prima parte c.2.§.13.

Thoron caſtrū: quod dñs Tyberiadis cōtra Ti rū edificauit: vide prima parte. c.3.§.2.

Turris ader: vbi Jacob poſt morte Rachelis: aliquo tēpore: cōmoratus eſt: hec in libro Ge neſis cap.36. dicitur turris gregis. Sic.n. legi mus: Egreſſus inde Jacob: fixit tabernaculū trans turrem gregis: vide.1.p.c.7.§.56.B.

V

Valles Lybani q̄ fertiles ſūt: & diuerſoꝝ gene rū gentes

rũ gẽtes habitãt ĩ eis: vide. 1. p. c. 3. §. 5.
Uallis Aſer: piguis ꝛ abũdãtiſſima: vt manifeſte ipleat bñdictio pris Jacob ĩ Gen. cap. 49. vbi ſic legimus Aſer pinguis panis eius: ꝛ p̃bebit delicias regibus: vide prima pte c. 5. 2.
Uallis Joſaphat: de q̃ ſic legimus: Joelis cap. 3. Cõſurgãt ꝛ aſcendant gentes in vallem Joſaphat quia ibi ſedebo vt iudicẽ oẽs gẽtes in circuitu: quomodo ſituat ad mõtẽ Oliueti: ꝛ quomodo Romani: plurimũ repleuerunt eã: ruinis edificioꝝ palacij regij ꝛ tẽpli: ꝛ mõtis morie: vide prima parte c. 7. §. 43. P.
Uallis bñdictionis in q̃ Joſaphat rex Juda: pugnauit cõtra filios Moab: ꝛ Amon: ꝛ habitãtes mõtẽ Seyr: ꝛ auxilio dñi: pſtrati ſũt: ideoq; vocauerũt locũ illũ: vallẽ benedictionis. Sic enim legim⁹ ĩ lib. 2. Paralypomenon cap. 19. Die quarto cõgregati ſunt ĩ valle benedictionis: Et enim qm̃ ibi benedixerũt dño: vocauerunt nomẽ loci illius: vallis bñdictionis vſq; in p̃ſentẽ diem: vide prima pte. c. 7. §. 60.
Uallis Raphaym: in q̃ diffuſi ſunt philiſtijm: vt pugnarẽt ꝯtra Jſrael: poſtq̃ʒ audierũt Dauid cõſtitutũ regẽ ſup totũ Jſrael: mortuo Jſboſeth filio Saulis: vt legim⁹ ĩ lib. 2. regũ cap. 5. Sic. n. legim⁹ ibi Audierũt ergo philiſtijm: q dñs vnxiſſet regẽ Dauid ſup Jſrael: ꝛ aſcẽderũt vniuerſi vt quererent Dauid: ꝛ diffuſi ſũt in valle Raphaym: vide ſcḋa parte. c. 2. D.
Uia maris trãs Jordanẽ: Galilee gẽtiũ: quã legimus in Jſaia capi. 9. quomodo intelligenda eſt: vide prima parte c. 4. §. 7.
Uites in Anterado: qḋ ẽ vicinũ Aradio: de quo

diximus loco ſuo: in eodem anno ter pducūt vuas ⁊ maturāt: vide ſcđa pte.c.1.D.
Unicornij inueniūt i terra ſācta: vide.1.p.c.2.E.

X

Chriſtiani vltramarini: qa nō ſunt viri bellicoſi ⁊ armoꝝ: ideo facile expugnant: ⁊ ſubijciunt ſarracenis: Unū terre ſue dicunt ſarracenoꝝ dominia: cū i rei veritate: ſoli domini ⁊ gubernatores ſint ſarraceni: populi autē ſunt Chriſtiani: vide ſecunda parte.c.2.

Ph

Phiala: fons: a quo ſm veritatē: Jordanis habet ſuā primā originem: licet videat apparenter habere: a Jor ⁊ Dan fontibus ſcaturientibus ſub Lybano: de qbus diximus loco ſuo: hic fons a ſarracenis dicitur: Medan.i.aque dan: vide prima parte.c.3.§.5.

Z

Ziph deſertū in quo habitabat Dauid: cū ei inſidiaret Saul Sic.n.legimus i primo regū cap. 23. Morabat aūt Dauid i deſerto: i locis firmiſſimis māſitq; in mōte ſolitudinis Ziph in mōte opaco: vide prima pte c.7.§.61.
Zacharie domus ſita i mōtanis Judee i quā intrauit Beatiſſima virgo: ⁊ ſalutauit Helyſabeth: vt legimus luce primo cap. vide prima parte c.7.§.68.

Finis fidiſſimi ⁊ vniuerſalis repertorij: ſuper libꝛū Reuerendi ac deuotiſſimi patris in ſacro eloquio eruditiſſimi: Borcardi Almani: qui inſcribit: deſcriptio terre ſancte: eidemq; adiacentium regionum.

¶ Reuerendi ⁊ deuotiſſimi patris: in ſacro canone eruditiſſimi: fratris Borchardi Alimani Ordinis Predicatoris Liber: qui iſcribitur de Deſcriptione Terre Sancte: eiuſdemq; adiacentium regionum.

## Prologus.

Olim legimus ĩ veteribus hiſtorijs (vt Diuus ſcribit Hieronymus ad Paulinum) quoſdam luſtraſſe prouincias: maria trãſfretaſſe: vt que ex libris nouerant: coram poſita viderent: Hac de cauſa Plato Egyptũ: Pytagoras memphiticos vates adijt: ⁊ Apolonius Perſas intrauit: pertrãſiuit Caucaſum: Albanos Scytas Maſſagetas ⁊ extremã penetrauit Indiã: vt Hyarcham in throno aureo ſedentem videret: audiretq; docẽtem: Et demum Egyptum acceſſit vt famoſiſſimam ſolis menſam videret in ſabulo. Quid ergo mirandum: ſi Chriſti nominis veriſſimi cultores: terrã illam: nomine ac re ſanctam: quã catholice Eccleſie die noctuq; pſalmis alijſq; diuinis laudibus reſonant: ⁊ decantant: videre ac luſtrari totis animis affectant? Uenerabant Iſrahelitici patres ſanctorum ſancta: eo ꝙ illic teſtimonij archa: Cherubin cũ ꝓpiciatorio: manna: ⁊ Aaron virga que floruerat: diuino inſtituto: recõdita ſeruabantur. vt in ſacro legimus Exodi libro: que nẽpe oĩa diuo Paulo atteſtante: nil aliud ꝙ̃ vmbra exiſtebant futuri At apud pias fideleſq; mẽtes longe amplius venerandum ⁊ colendũ eſſe

E

Chriſti Jeſu ſepulchrũ: cuius glorioſa morte: de
morte triumphamus: illius eſt ſiquidem virtu-
tis: deuotiſſimum hoc ſepulchrum vt quotiens
quis mũdo corde ingredit: totiẽs ſindone circũ
uolutum iterno intuitu videat humani generis
Saluatorẽ paululũq; ꝓgrediẽs: Pergrãde illud
ſaxum reuolutũ aſpicit ⁊ angelũ niueo candore
decoꝝ: blanda luce fulgentem piſſimas mulie-
res alloquentem: eiſdemq; ſudariũ ⁊ linteamen
oſtendentem. Quis hys viſis adeo vecors ⁊ fer
reus: qui non anhelet glorioſam ⁊ omni ſeculo
benedictã viſere Bethleem: diuino ac virgineo
partu celebrem: cõtemplaturus humanatũ deũ:
puerũ tenellum in p̄ſepio: deſpicabili loco: ⁊ du
ro: pro nobis vagientem: puriſſimã Mariã vir
ginẽ in diuerſorio: pariẽtẽ ſub rupe cõcaua: que
vſq; hodie dũ cernit: lachrime: ⁊ ex alto corde ſu
ſpiria erũpunt. Quid ſuauius: qd ue iucundius
anime fideli: cui nõ niſi celeſtia ſãpiũt: q̃ȝ animo
reuoluere angelicas illas ⁊ beatas mentes: pa-
ſtoribus euãgelizare gaudiũ magnũ: qm̃ natus
eſt perditi hominis ſaluator: ac decantare gloriã
in altiſſimis deo: ⁊ pacẽ: pacifice uolũtati: intue-
ri tres magos maieſtate preclaros: ⁊ caldeoꝝ
ſapientia refertiſſimos: ab oriẽte Bethleem ſtel
la duce aduentantes: qua religione ⁊ latria pro
ni ruant ante preſepe: non habens tectum deſu-
per: ſed ipſam tantũ rupem prominentẽ: Reuer-
tat deide fidelis q̄ſq; in ſublimẽ Jeruſalẽ vbi dei
maximi: filiũ Jeſum: i tẽplo diſſerẽtẽ: declarãtẽ:
ſepeq; inuidos ⁊ ypocritas: arguentem videat
audiatq;: Jn oliuaꝝ monte charos ⁊ ſimplices
diſcipulos erudiẽtẽm: in monte Syon: antiquo

more

more paſca celebrātem: Diuinū prorſus Eucha/ ſtie miſterijs inſtituentem: manſuetudinis amato rem ⁊ pedes delicatiſſimis manibus leuantem: In gethſemani: iam fatigatum Jeſum patrē ſuū: obnixius orantem: ſauguineo ſudore conſper/ ſum. nepharium Judam: diuinis labijs oſcula imprimentem: mitiſſimum veluti innocentem agnum: captum loris duriſſimis vinciri: vinctū impetu trahi: deſpectiſſime illudi irrideri: flagel/ lis cedi: conſpui accerrimiſ; ſpinarum ſertiſ; coro nari: Immeritiſſime iudicatū: cruci addictū: gra uem nimis ⁊ trucē: humeris illis: quibuſ; vtriuſqꝫ hemiſperij molem: ſeruat ⁊ ſuſtinet: crucem deſ/ ferentem: ſub crucis inſupportabili pōdere: in ip ſo ciuitatis exitu: pro nobis certe ingratis defi/ cientem: Cireneum Simonem ſuccedentem ⁊ in caluarie loco: totius humani generis: redemptio nem pijſſime paſſionis ſue miſterio celebrantem: Omnium horum ita euidens: ac plena adhuc extat memoria: veluti ſi hac die cōtigiſſent Nem pe in ipſa Jeruſalem tot ſunt dominice paſſio/ nis actis geſtiſqꝫ loca inſignia: vt nulla etſi lon/ giſſima dies ſufficiat ſingulis pluſtrandis: Sunt preterea ꝙꝫ plura: in regionibus illis: que bonis ac optime diſpoſitis animiſ; ampliorem generāt deuotionis affectum: Quis enim: etiam facun/ diſſimus enarrare valeat: quot anachorete: quot mōachi: ⁊ caſtiſſime virgines: de Georgia: Armenia vtraqꝫ: Caldea Syria Media Perſia India: Ethiopia: Nubia: Nabenia Grecia: alia/ rumqꝫ nationum. cateruatim centeni: duceuteni: plus minuſue ꝑcedentes: in ſpiritu vehemēti: ge nua: flectūt: cōnexas manus eleuant: oculos ad

celum tendunt:terram ſanctam proni oſculant:
ſed verius pre dulcedine cordis lābunt: venerā
tur adorāt quemcunq; locum:in quo dulciſſimū
Jeſum:ſediſſe ſtetiſſe:vel quippiaʒ operis egiſſe
percipiunt:Nunc palmis pectora tundunt: nūc
profundos gemitus emittunt:nunc in profuſos
fletus ſe ſoluunt:adeo q̄ geſtu coporis: ꝛ longa-
nimitate:deuotionē intus ſe habere comproban
tur:quā foris preſe ferūt:ita vt i lachrymas.ple
runq; deducant etiā infideles Sarracenos: qui
deteſtandū Machometh adorant ꝛ p̄dicāt Deu
fortiſſime deus:intueor iuxta ſacraʒ hiſtoriaʒ:pa
trē Abraā patriam ſuā:patris domū: ꝛ cognatio
nem:tuo mādato deſerere ad teram hanc ſanctā
quā ſibi oſtēdiſti feſtinare:In Bethel ꝛ Hay ta-
bernacula fixit:in Gerraris berſabee ꝛ Ebrō cō-
moratus eſt.Video eterne pater Ezechielem in
Babilone captiuum:ſuper Babilonis flumina
aſcendere: ꝛ vt reppetat dilectā Jeruſalem: la-
chrymabili voce implorat: Video vnigeniti tui
puriſſimā matrem:non contentari latis ſpecio-
ſiſq; Galilee cāpis:ſed licet ex angelica ſalutatio
ne ſciret:ex virtute ex alto ſe cōcepiſſe:ſtatim cū
feſtinatione:Judee montana cōſcendit.affectās
ſuperioribus propinquare: Video patrē Jacob
eiuſq; dilectiſſimū filium Joſeph:cuius gratia:
In Egyptū peregrinaturus deſcenderat: qui pre
uidentes ſe in humanis agētes nō reppetituros:
hanc ſacrā patriā:ſaltē vita functi : illic ſepeliri
elegerunt ſicq; poſteris ſuis demandarunt: verū
hac noſtra tempeſtate:quā penitus miſerā: ꝛ in-
ſipientem cenſeo ingemiſcendū mihi eſt: deplo-
randaq; eſt:viliſſima Chriſtiane reipu.tarditas:

que: ꝛ ſi

que: & ſi ei tot & tanta preſentent ſanctorum pa-
trum exẽpla dietim: tñ pigritat & negligit de ma-
nu & tyrannide prophanorum eruere terram illã:
quam Jeſus mundi ſaluator: innocẽti ſanguine
fuſo cõſecrauit: quã Orthodoxa fides indefeſſe
& predicat & extollit. Que.n.diei aut noctis ho-
ra p totũ anni circuitũ: in qua nõ memorent: can
tando legẽdo pſallẽdo cõcionãdo & meditando
acta vel lrïs ſacris demandata huius ſanctiſſi-
me plage. quã diuina eloquia: promiſſionis ter-
rã egregiã meritiſſime nuncupant; Uerum aiaduer
tens q̃ plures Chriſti fideles: ſummopere affe-
ctantes vt terrã hanc ſanctam: quã per decenniũ
pedibus hijs calcaui: pertrãſiui: diligẽtiſſime no
taui: deſcriberẽ more geographi mecũ reputans
id perutile fore: non modo ad excitandũ deuota
in Saluatorẽ corda ſed vt de locis: vrbibus: mõ
tibus. fluuijs: oppidis alijſq́ multis: in veteri no
uoq́ teſtamento ſepe ſepiuſq́ reppetitis: ſufficiẽs
habeant noticia quantũ mee ſuppetunt vires de-
ſcriptionẽ ipſam: conficere propoſui In hac ve-
ro deſcriptione te in primis certũ reddo optime
lector: q nihil continet niſi que oculis contẽpla-
tus ſum: aut ſi que fuerunt a meipſo inacceſſibi
lia tũ feris tum mari mortuo tũ aſperrimis mõti
bus: in hijs ab incolis & illius regionis vetera-
nis habitatoribus quantũ potui: eruditus ſum:
Et quoniã ois ordinata deſcriptio ab aliquo pri
cipio: quod pro centro ſit: exordiri neceſſe eſt ali
ter imaginatione concludi minime poſſet: Jdeo
Achonẽſem vrbem: antiquitus Ptolemaidam
dictam: pro centro mihi ſtatui & ſi non in medio
terre ſancte: ſed in occidentali eius termino ſu-

pꝛa mare ſitam: pꝛotraxi igitur ab Achõ: lineas rectas quatuoꝛ: ipſius oꝛbis quatuoꝛ punctis oꝛienti occidenti: ſeptemtrioni ⁊ meridiei coꝛreſpõdentes: quibus totus terre oꝛbis in quatuoꝛ lectiones partitur quaꝛum quamlibet in tres iterum partitus ſum: vt iuxta duodecim ventos diſponantur In vnaquaq; autem partitionum: loca ſua ⁊ oppida ⁊ vrbes in ſcripturis ſacris tum antiquis tum nouis famoſioꝛes deſcripſi: vt cuiuſlibet ſitus ⁊ diſpoſitiõ: quem oꝛdinẽ retineant in vniuerſo: de facili compꝛehendatur Quantum vero conferat hic laboꝛ meus: ad diuinoꝛum canonum interpꝛetationem ⁊ doctrinã capeſcendam tibi periculum facies chare lectoꝛ Si huiuſmodi ſtudium te oblectauerit.

Explicit pꝛologus.

## Partio regionum Terre Sancte adiacentium: Caput pꝛimum.

Terra ſancta partit' Paleſtina cõtinet totã terrã ſanctã ⁊ Philiſtiym

P Pꝛincipio ſciendũ: terrã quã dicimus ſanctam: eam eẽ: que. 12. tribubus partita ẽ: ab inuictiſſimo duce Joſue: teſte libꝛo Joſue a cap. 15. vſq; ad. 20. Huius terre: ps vna Regnũ Juda nũcupabat: cõtinẽs ſoꝛtẽ duaꝝ tribuũ: Jude ⁊ Beniamin: Pars altera: Samarie regnũ: q̃ decẽ tribuũ caput: ⁊ regni ſedes exiſtebat: nũc dcã Sebaſte: regnũq; Samarie in ſcripturis regnũ Iſrael noiat: Inde reges Juda: regeſq; Iſrael pꝛoceſſere: poſt ſapientiſſimi Salomonis moderamina teſte libꝛo tertio regum cap. 12. Utrũq; autem regnum illud cum philiſteoꝛum toto dominio eſt ea quam ⁊ ſacre ſcripture: ⁊ mundi coſmographi: Paleſtinam vocant:

vocant: que extat pars Magne Syrie: ſicut
Lombardia ⁊ Tuſcia ipſius Italie. Quod
vt euidẽtius pateat: ſcito plures reperiri Sy-
rias: varie quidẽ nominatas: Tota ſiquidem
plaga a Tygri flumine vſq; ad Egyptum: cõ-
muni noĩe Syria nũcupat: portio ei⁹ prima: Prima
Meſopotamia dicit iter Eufratẽ ⁊ Tygrin ſi- Syrie
ta: protenditur in longũ ab Aquilone i auſtrũ pars:
a monte Tauro ad mare rubrum in ſe conti- Meſo-
nens has nationes: Parthos Medos: q̃bus pota-
ab Aquilone copulatur Caldea: in qua eſt il- mia
la celebratiſſima Babilon: locus captiuitatis
tribus Iude ſub arrogãtiſſimo Nabuchodo-
noſor: ab auſtro adiacet Arabia vſq; ad mare
rubrũ: q̃d illis i locis Sinus arabicus vocat i
eadẽ vt Aquilonẽ reſpicit: ſituat Ediſſa ciui-
tas: antiq̃tus dicta Rages medoꝝ hoſpitiũ
Thobie maioris ducti i captiuitatẽ: Afferunt
q̃dã rõnẽ: qua cõgrue extimãt: hãc partẽ Sy-
rie: Meſoptamiã appellari: eo. ſ. q̃a ẽ medias Meſo-
inter aquas: q̃ ſunt Tygris ⁊ Eufrates. ¶ Se- pota-
cunda Syrie magne pars: Celeſyria nomina- mia
tur cuius initiũ eſt a flumine magno Eufrate:
ad riuum vallanie: cuius deſcurſus ẽ ſub ca-
ſtro Maragd: igredit aũt mare magnũ. i. me-
diteraneũ iuxta vallanie villã leuca vna diſtã-
tẽ a p̄dicto caſtro Celyſiria cõplectit Anthio-
chiã cũ ſuffraganeis vrbib⁹ ſuis ⁊ Laodiciã
⁊ Appamiam: aliaſq; plures. ¶ Tertia pars
eſt Syria Fenicis: cuius principiũ ſumit a ri- C
uo Vallanie ex Aq̃lone: protẽditurq; cõtra au-
ſtris: vſq; ad petram inciſam ſub monte Car-
melo qui locus tempore noſtro peregrinoꝝ

Syria fenicis tertia pars

caſtrū dr: eſtq; ſub ditione militie tēpli Syria
fenicis comprehendit: Maragd: Anteradiū
Triptolym Beritum Sydonē Tyrū Achon
⁊ Capharnaum. ¶ Quarta pars: Syria Da-
maſci appellatur: eo ꝙ Damaſcū vt dominij
ſedē cōtinet: ab alijs Syria Tybanica dr: eo ꝙ
Lybanus mons delicioſus ⁊ egregius: in ea
ſituat. ¶ Quita pars magne Syrie eſt paleſti-
ſtina dicta: quā deſcribere intētionis noſtre ē.
Hāc tamen ſubdiuidere prius: inutile nō erit.

Paleſtina in tres diuiſa

¶ Igitur paleſtina in tres portiones partitur:
prima eſt: cuius metropolis eſt ſancta Jeruſa
lē: cōtinens oēs colles ⁊ mōtes eiuſdē: cuius
extenſio ē vſq; ad mare mortuū deſertūq; ca-
des berne. ¶ Secunda ē: cuius metropolis ē
Ceſarea maritima hec amplexat totam phili-
ſteorum regionē: originē capiens: a petra inciſa:
que ⁊ caſtrū peregrinorum dr: vſq; Gazam phili
ſtijm vrbē tendens cōtra meridiem. ¶ Tertia
eſt: cuius metropolis exiſtit Bethſan ſup Gel
boe mōte cōſtructa iuxta Jordanem fluuium:
Hec antiquitus Sicopolis dicta fuit. Hec pro
prie Galilea: ſiue cāpus magnus Heſdrelon

Arabia in tres

qui ⁊ Magedo nuncupat. ¶ Arabia ſilr in
tres partitur: Partis prime Metropolis: eſt
Boſron: q nūc Buſereth: olim Berſa eidem
copulat ab occaſu: Tracōitidis regio ⁊ Ithu
rea Damaſcus aūt fere a ſeptētrione: qua de
cauſa Syria Damaſci: nōnunq; Arabia nomi
natur: ꝓpter quod Aratha: rex Arabie dictus
eſt: cū tamē rex eſſet Damaſci. Secunde par-
tis Metropolis: ē Petra vrbs: olim Nabath
dicta: ſup Arnon torrentē ſita: pars hec conti-

nebat:

nebat:filioꝝ Amon dominiū: ⁊ ſi Ar ciuitas: ex Moab dominio exiſteret. Itē cōplectebat: regnū Seon Eſebon:regnū Baſan:ac Galaad montē copulaturqꝫ prime parti Arabie ab auſtro. Tertie partis Metropolis eſt: mons regalis:qui nunc Carach:antiquitus Petra deſerti dicta fuit ſupra mare mortuū conſtructa:pars hec cōtinet Terrā Moab quā ⁊ Syriā Sobal:ſcriptura appellat:ↄtinet ⁊ totam Idumeā ſiue Seyr mōtē:oēmqꝫ regionē circa mare mortuū:vſqꝫ cades Berne: ⁊ aquas cōtradictionis:verſus rubrū mare ꝑ altiſſimas ⁊ ferales ſolitudines:vſqꝫ ad magnū Eufratē: Hec eſt Arabie magne pars:ī qua:Mecha eſt ciuitas: deteſtabiliſqꝫ Mahumeth ſepulchrū Hactenus de ſitu regionū:Terre Sācte adiacentiū:dixerim ſatis:Aiaduertaſqꝫ deuotiſſime lector:ꝗ a me deſcripta ſunt hucuſqꝫ: non ex mea mere ſnīa ꝓceſſerūt:ſed ex libbro venerabilis:ac doctiſſimi pr̄is:dn̄i Iacobi de vitriaco ſancte Romāe eccleſie legati ī terra ſācta: excerpta fuerūt. Ceteꝝ ad veridicā ſicut iā policiti ſum⁹:Terre ſcē deſcriptionē:ſtilū ꝟtam⁹.

¶ Prima deſcriptio Terre Sancte verſus Aquilonem. Cap. 2.

TErrā ſanctā:vt ꝓpoſitū ē: in. 4. portiōes diuidimus:q̄tuor celi plagis correſpōdētes:Ortui:Occaſui Arctico ⁊ Antarctico:licet portio eius tota occidua:ad mediterraneū mar ſe ꝟtat:Incipiā ḡ ꝑrio recta liea:ab Achō antiqt⁹ Ptholemaida dicta : ꝟſus arcticū ꝓgrediēs:vrbes locaqꝫ notiora deſcribēs:ī magni maris.i.mediterranei littore diſpoſita.

Petra deſerti
Syria ſobal
Idumea
Mecha ſepulchrū Mahumeth
Liber d. Iacobi de vitriaco

E

Deſcriptio Achon.§.2.

¶Primū igit̄ deſcriptiōis initiū ſūo ab Achō recta linea ꝑcedēs vſ⁹ Tyrū: inde ad al's vrbes in hac portiōe Aqlonari cōtētas Achō ciuitas: munitiſſima ē parietib⁹ turrib⁹ ꝓpugnaculis vallo aliiſq; electis defenſorys triangulā fortita figurā more clipei cuius ptes due cingūt mari: tertia planicīe reſpicit: q̄ circūdat: planicies illa: latitudinis ē triū leucaꝝ: ⁊ alicubi q̄dē plus: alicubi vero minus: Admodū fertilis ē in agris vineis paſcuis: viridarys: q̄ diloꝝ generū fructibus ſapidiſſimis ornat: eſt ⁊ munita militia mlt'a: hoſpitalis tēpli: ⁊ dom⁹ theutonice: ⁊ arcubus ⁊ caſtris: ſiue fortaliciys: q̄ ad regē ſpectant: portū tutiſſimū ⁊ ampliū: pro locādis ſeruādiſq; nauibus hēt: Sita eſt i fenicis Syrie ꝓuincia: ab auſtro habens carmelū montē ad.4.leucas: ⁊ vrbē Layphā nūcupatā i pede eiuſdē mōtis cōſtructā: vltra torrentē cyſon: vbi ſanctus ille ꝓpheta Helyas: idolatras Baal ſacerdotes iteremit: poſtremo ſcias ſtudioſe lector: q̄ Achon nunq̄ fuit terre ſancte anexa: nec Iſrahelite poſſederunt eam: ⁊ ſi in diſtributione terre ꝓmiſſionis tribui Aſer deſignata fuerit: Hec eſt illa Achon: dicta Ptolemaida: de qua ſic legimus in primo lib. Machabeoꝝ cap.x. Et anno cēteſimo ſexageſimo aſcendit Alexander: Antiochi filius: qui cognominatus eſt nobilis: ⁊ occupauit Ptholemaidam: ⁊ regnauit illic.

Achon i Syria pheni ce
Lay phas vrbs
Achon primo Mac. cap.x.

D.Lamperti caſalis ⁊ caſtri ſandaly.§.3.

¶Ab Achon: triū leucaꝝ interuallo eſt caſale Lamperti: adiacens mari: ſub Saron monte conſtructum

Saron

conſtructum: vineis ſimiliter ⁊ viridarijs fru-
ctiferis, fontibus ⁊ fluuijs decoratum: Inde
pertranſito Saron monte: tribus leucis inue-
nimus ſandalium caſtrum: ab Alexandro obſi- Sandalium caſtrum
dēte Tyrum: iam dirrutum ⁊ deuaſtatū Sed
Balduini Jeruſalem regis: opera inſtauratū:
qđ nobilibus inde denominatis tradidit poſ-
ſidendnm: Hic prata amenissima: pinguia pa-
ſcua ficeta oliueta vinee flumina viridaria quā
plurima exiſtunt De hijs nihil inuenimus in
ſcripturis ſacris vtriuſq legis.

¶ D. putei aquarū viuentium: que fluunt im
petu de Libano §. 4.

¶ A Sandalij caſtro per leucam: parūq ſup:
puteus eſt ille mirabilis: viuētium aquarum:
iuxta viam petētibus Tyrū: per iactum arcus
cuius aque ex Canticis Salomonis capi. 4. Cant. cap. 4.
fluunt impetu de monte Libani: Nolo tamē te
latere ſtudioſe lector: etſi puteus ſingulari nu-
mero dicatur vere tamen ſunt quatuor eiuſdē
diſpoſitionis: at inequales magnitudine Nā q Pute⁹ in. 4. diuiſus
inter quatuor pcipuus eſt. 40. cubitorū eſt lon-
gitudinis latitudiniſq: vt ego ipſe metitus ſū:
vendicās ſibi figurā tetragonā Tres relig. 25.
cubitos obtinent earundē dimenſionū parieti
bus ſolidiſſimis: ex lapidib⁹ optimis ⁊ ope in
diſſolubili: circūdati: i altitudine vnius haſte ⁊
amplius In eis adeo agregat aq̄ ⁊ eleuat: vt
vndiq extra parietes defluat: Attamē ibi ſunt
aq̄ ductus: p riuulos diſpoſiti ide deſcēdētes:
tāte pfunditatis tāteq latitudinis: q̄ta ē hois
altitudo: cuius rei me ipo piculū feci ingreſſus
canale quo fluit aq̄ ⁊ pedibus ſtās: Deducunt

aque:per Tyri totam planiciem: irrigantur: affluēter viridaria horti:canamelle illic plurimū copioſe:ex quibus tyri princeps annuos redditus ⁊ ingentes recipit Diſtāt pſcripti fontes a magno mari mediterraneo iactu arcus: ⁊ modico amplius:quoꝝ defluxu:eo breui interuallo:rotant ſex molēdini rote magne latitudinis:⁊ cū in mare ſe recipiūt: cōtinuo abſorbent fontibus hijs nō abſre conuenit:illud eccleſiaſtici cap.24. Rigabo hortū plātationum mearum: ⁊ inebriabo partus mei fructū:⁊ ecce factus eſt mihi trames habundās: ⁊ fluuius meus appropinquauit ad mare.

Ecc. ca.24.

D.Tyri ſ.5.

¶A puteo aquaꝝ viuentiū min⁹ leuca: diſtat Tyrus vrbs celebratiſſima i vti iuſq; legis ſcriptura:a Tyras Japheth filio conſtructa poſt diluij magni inundationē:ſed a Phenice iſtaurata pp qd ⁊ Sirie phenicis metropolis cōſtituta ē ſolidiſſimo ⁊ lato pariete circundat:ac iudicio meo: Achonenſi vrbe amplior:figuraꝫ obtinet circularē in corde maris ſita ſuper firmiſſimā rupē:omni parte mari cingit:excepto vrbis fronte cōtra ſolis ortū:vbi opera Nabuchodonoſor primo:deinde Alexādri:terre effecta eſt cōtigua:quātū eſt lapidis ia ctus:Sed ⁊ ex ea parte quadruplici pariete:mire denſitatis:altitudiniſq;:⁊ ad.24.pedū ſpatiū inſuper parietes illi:muniti apparēt.12. turribus: quibus ſimiles in toto orbis circuitu:me vidiſſe nō memoror:Turribus ipſis arx fortiſſima ſiue caſtrū cōtiguat: in rupe in cordeq; maris firmatū: turrib⁹ ſimiliter:⁊ palacijs regijs ſtructum:que

ctum:que

ctũ: que toti mũdo: merito inexpugnabilis: extimari deberet plures in tyro ſeruant ſanctorũ venerande reliquie auro chariores: vt refert Eccleſiaſtica hiſtoria preſertim fortiſſimorũ martirũ: q ſub Diocleciano glorioſa morte teſtãtes catholicã fidẽ: eternã aſſecuti ſunt coronã: quorum numerum nouit ſolus ille q oia i numero cõſtituit Origenes in Tyro in ſancti ſepulchri eccleſia iacet: pariete concluſus: cuius titulũ et vidi et legi Columne marmoree: aliqz precioſi lapides ibi ſunt tã mirande magnitudinis: qd videtibus ſtupor inſurgit Archiepiſcopalis illic ſedes ẽ: Eſt.n. vt diximus Fenicis Syrie Metropolis: habens ſuffraganeos epiſcopũ Beriti: et Sidonis et Achõ protẽditurqz metropolis hec uſqz ad petrã inciſam ſub mõte carmello: q et Caſtrũ peregrinãtiũ dicit: Decẽ dierũ ſpatio moras ptraxi in Tyro: pluriesqz eã vrbẽ et diſpoſitionẽ conſiderans: diligentia oi notaui Ante eiuſdẽ vrbis Januã ad ortum ſitã: iactu duarũ ſagittarũ: inter copioſiſſimas et ſpacioſas harenas: oñdit Jeſu Xpi pdicationis locus: vbi et mulier illa exclamauit: Beatus vẽter q te portauit: Lapis magnus ibidẽ apparet: ſup quẽ ſtãs Saluator aliqñ et ſedẽs declamabat: et pplos docebat locus ille nũqz ſub harena occultat: et ſi leuis minutiſſimaqz ſit ſoleatqz vẽto agitari circũferri: et i cumulos reduci: velut uix hiemali tpe flãte borrea: i ptibus occiduis: Eſt et i eodẽ loco: colũna qdã in lõgũ ſtrata: vbi famoſum eſt: pegrinos quoſdã illac trãſeuntes ab infidis et peſſimis Sarracenis fuiſſe necatos Hec de Tyri deſcriptione

Relique ſanctorũ in tyro

Origenes ſepultus i tyro

Locus predicatiõis Jeſu Chriſti

Ezechi el capi. 17. ſatis De qua ſic memoratur Ezechiel.cap.17.
D. tyre tu dixiſti:pfecti decoris ego ſū i corde
maris ſita. ¶D.Eleutherij fluminis.§.6.
¶A Tyro ad.3.leucas admodū breues: Eleu
theri⁹ flumē:mare recipit pcedit z Ithurea:ſi
Terra ne Galilea gētiū:ex cōfinio qd olim Roab ter
Rabul ra z prius Rabul: pfluitqz iuxta caſtrū dictuz
Orma Belforth qđ extitit milicie tēplij iuxta Orma.
Joſue vſqz quo iclitus Joſue dux Iſrael.24.reges in
dux po ſecutus ē: De Eleutherio flumine ſic legimus
puli in libro primo machabeoz ca.xi.Et abyt Jo
Jn.1. nathas cū rege: vſqz ad fluuium qui vocatur
z Ma Eleutherius z reuerſus eſt in Jeruſalem:
cha. D.Sarepte Sidoniorum §.7.
cap. xi. ¶Ab Eleutherio fluuio iteruallo leucaz dua
li.3. re rū ē Sidonioz Sarepta i q̄ vt legim⁹ li.3.regū
guz,ca. cap.17.apud viduā habitauit Helyas pphe
17. ta:ab eadē ſuſtentatus: cuius filiū ad vitā re
uocauit:oſtēditurqz cenaculū illic: in quo idez
Propheta geuit.Sarepta hoc tpe: vix. 8. do
mib⁹ cōſtat:cuius tū ruine z defectiones:glo
ſas extitiſſe declarāt. ¶D.Sidonis §.8.
¶A Sarepta ad duas leucas extat Sidō vrbs
pclara Sirie Fenicis cui⁹glia z celſitudo:quā
ta fuerit:ipſe ruine docēt:q̄ ēt deſcripte:incredi
biles ferme haberentur:Cōſtructa autem erat
in planicie:extendēs ſe ab Auſtro verſus Aq
lonē:iter Antilibanū mōtē: z orā maris : Sub
Jere. mōte ſiquidē ipſo:i plano diſpoſita : ſpacioſa
ca.48. erat valde:Et quidē deſtructionem eius anun
Eze.ca ciatam ſic in Propheta Jeremia legimus ca.
28. 48.Diſſipabitur Tyrus: z Sidon cū auxilijs
ſuis: z in Ezechiele capi. 28. Ecce ego ad te
Sidon

Sidon dicit dñs: Immitã.n.peſtilẽtiã ⁊ ſanguinẽ in plateis ei⁹: ⁊ corruẽt iterfecti i medio eius gladio p circuitũ: ⁊ ſcient quia ego dñs: Ex reliquijs Sidonis antique:alia quidẽ: ſed parua edificata eſt vrbs: admodũ munita: ⁊ vallata ſi defenſores adeſſent eſtq̃ ex vna parte in corde maris ſita: habens duo munitiſſima caſtra unũquidẽ ab Aquilõe ſup rupẽ i corde maris firmã ⁊ cõplantatã: a peregrinis ex Theuthonia ꝓficiſcentibus Jeruſalẽ ſanctã edificatum: alterũ in auſtrali parte: ſuper collem: ⁊ nõ minus firmum: ac difficile ad expugnandũ Caſtra quidẽ hec ⁊ vrbẽ detinent milites templi. Terra aũt adiacẽs vberrima eſt: oĩb⁹ bonis referta aere ſaluberrima. Illic cana melle: vineeq̃ delicioſe nimis. Ante ianuã antique Sidonis ad ortũ: cõſtructa exiſtit capella: in loco vbi Chananea ꝓ filia demoniaca ṗcata eſt ſaluatorẽ. De q̃ ſic legim⁹ Mathei ca.15.q Egreſſa a finib⁹ Tyri ⁊ Sidõis venit ad Jeſũ Loc⁹ ille ẽ i via: q̃ tẽdit Jthureã Ceſareãq̃ Philippi: Antiliban⁹ mõs: p leucã ꝟſus oriẽtẽ: ab antiq̃ Sidõe diſtat: Mons ille exordiũ capit ſupra Eleutheriũ fluuiũ: ꝓtẽditurq̃ vltra Tripolim: circiter qnq̃ leucis: niſi iuxta Tripolim: vbi fere diſtat trib⁹ leucis: iterdũ tñ ſita ad mař accedit q loc⁹ ẽ oino meabilis. Antiliban⁹ mõs ꝯſit⁹ ẽ optimꝭ vineiꝭ ⁊ illõ Memorabile ei⁹ vt vinũ libãi: extẽditq̃ hui⁹ vini ṗtioſitas vſq̃ Maragd. ¶ D. Birithi.ſ.9.

Chananea vbi orat Jeſum ꝓ filia

Antilibanus quantũ diſtat a Sidõe

¶ Procedẽti vltra Sydonẽ: nouem Leucis: offertur nobilis ⁊ antiqua Berithuſ ciuitas: in qua famoſum eſt Saluatorem noſtrum de

Imago Jeſu a iudeis crucifixus

clamaſſe ⁊ docuiſſe: Illic iudei ceci: ex inuidia
agitati: imaginē Jeſu bñdicti i cruce pēdētis
ex farina ⁊ aqua cōfinxerunt: cui illudētes: eā
demū crucifixerūt ſanguinis ab ea: copia ma
gna effluxit: qui ⁊ tempeſtate noſtra pluribus
in locis ſacris: maxima deuotione colit. Be
rithi Epiſcopus ſicut ⁊ antique ſidonis: ſuf

Paſſus canis

raganeus eſt Epiſcopi Tyrinenſis: cuius me
tropolis vltra tres leucas in flumine: Paſſus
canis nuncupato quod ⁊ ibidem: vaſtum ma
re ingreditur: terminari mihi ſignificatum eſt:
eodem in loco: finis ſtatuitur Patriarchatui
Jeroſolimitano ⁊ Anthioceno: comitatuiqꝫ
Tripolitano: Situs loci ſic diſpoſitus eſt vt
fere ſit impertranſibilis: niſi accedente aſſen
ſu ſaracenoꝝ. Ad eius ſiquidem cuſtodiam ⁊
defenſionem pauci ſufficiunt: ideo ob difficul
tatem: Paſſus canis nuncupatus eſt: De Be
rithi nobilitate ⁊ cōſtructione: nullā in ſacro

Judicum libro capi.9.

eloquio: mentionem repperio: excepto eo qđ
legimus in libro iudicū capi.9. Sic ibi ſcribit
ingreſſi ſunt phanum dei ſui Berith: ⁊ ex eo
locus: nomē acceperat q erat munitus valde.

D. Biblij .§. 10.

¶ A Beritho ad ſex leucas ſupra mare tēdim⁹
Biblium: quod eſt: Patriarchatus Anthioce
ni ciuitas prima: poſt Anthiochiā Biblij do
minator ē comitis tripolitani Uaſallus: Die
bus noſtris nō biblium ſed Gibleth appellat:
eſtqꝫ vrbs admodum parua: Biblium alle

Ezechielis capitu.31

gatur ab Ezechiele in cōmendatione Tyri:
cap.31. Senes biblij ⁊ prudentes eius: habue
rūt nautas i miniſteriū varie ſuppelectilis tue.

D. Botri

D. Botri vrbis antique. §. 11.

¶ Ultra Biblium ad. 4. leucas: fuit Botrũ opulenta nimis condam ciuitas: Sed nuuc penitus euerſa defecit: Botrũ eſtimaẽ dicta fuiſſe ex ꝓcioſiſſimo vino: qd ea in regione producitur: ⁊ vbiqꝫ ex ſua virtute celebratur: De Botro in ſacro canone nihil deſcribitur.

D. Nephin caſtri. §. 12.

¶ Ex Botro ad caſtrum Nephin: iter iacet triũ leucarum ſpaciũ: eſt iter maris vndas cõſtructũ fere ſ̃m ſe totũ: poſſideẽ ab antioceno Principe: In eo. 20. excelſas ⁊ munitiſſimas turres nures numeraui vinũ illic ꝓductũ: adeo nobile cẽſeẽ: vt ſup oia eaꝝ regionũ vina: laudẽ obtineat De: Nephin i ſacris ſcripturis nihil habemus.

D. Tripolis. §. 13.

¶ Ex Nephin caſtro: mẽſis duabus leucis cõtuli me Tripolim: nobilem quidẽ valde: ⁊ fere totã in corde vaſti pelagi edificatã veluti Tyrus admodũ populoſam: Inhabitãt. n. eã Greci: Latini: Armenij: Maronite: ⁊ Neſtoriani: alieqꝫ diuerſoꝝ moꝝ nationes: Sericũ illic plurimũ habũdat: fiuntqꝫ ex eo artificia multa ⁊ precioſa ac decora viſu: Fida relatione habui ꝙ in ea: ferici ⁊ zameloti textores ſunt quatuor milia ⁊ ſupra. Regionẽ adiacẽtẽ nẽpe deliciaꝝ paradiſum appellare nõ icõuenit: ob innumeras amenitates i vineis oliuetis: ficulneis ⁊ canamellis: qbꝰ oĩbus ſĩlia i reliquis mũdi partibꝰ: me vidiſſe nõ memoror: ⁊ ſi plures annos in varijs ꝓuincijs peragrandis: cõſumpſerim: ꝓſertim i oriẽtali plaga: i quo nobiliores effectus: ex ſiderũ efficacia: produci creduntẽ: Campus ante vrbem: longitu

Nationes habitãtes tripoli.

dinem cõtinet vnius leuce: latitudinē vero dimidie in quo viridaria: ordine miro diſpoſita ſunt ꝛ in tanto numero: totqꝫ fructus inde annuatim percipiunt: ꝙ dominis ſuis trecēta milia biſantioꝝ ex auro valent. ¶ Libanus tribus leucis a Tripoli diſtat in cuius humiliori pte ortū habet: fons hortoꝝ fluēs ipetu de libano vt ſcribit canticoꝝ cap. 4. fons hic in ſuo ortu exiguus appa ret ſed modico iteriecto ſpacio: adeo iualeſcit: ꝙ flumen magnum efficit in planicie Tripolis: ortos irrigat: ꝛ Libanū montē plurimū cōmendat Aque eius limpidiſſime: dulces frigide: ꝛ ſalubres exiſtunt: Sup eius riuos: eccleſie multe: pluraqꝫ relioſaqꝫ loca cōſtructa repperi. Orit vt dixi ex Libani radice ꝛ ꝑ aliqua ſui parte montē leopardorum circuit: inde p hortos deducitur: gratia irrigandi: Sectus in tribus riuis magnis ꝑfecto: mari ſe recipit: preter riuos alios minores quidem. qui diuerſis locis: maria petunt ꝛ de hoc preclariſſimo fonte: puto verum eē quod in Heſter capitulo nono dicitur. Fons paruus creuit in flumen maximum: ꝛ in aquas multas redundauit.

Liban⁹ quantū diſtat a Tripoli

Heſter cap. 9.

D. Montis leopardorum. §. 14.

¶ Ex Tripoli ad duas leucas: ſituatur: leopardorum mons: aſpectu figure ſpherice in altitudinem ſe tollens a libano diſtans per leucam. In eius baſi Aquilonari: ſpecum repperi i quo quo monumentum conſtructum eſt. 25. pedes habens in longitudine: quod ſarraceni colunt ꝛ frequentant: ſuadentes ſibi illud eſſe magni ducis Joſue. Sed proculdubio fallunt: legimus enim in libro Joſue capitulo. 24. Sepultum fuiſſ

Sepulchrum Joſue

fuiſſe in finibus poſſeſſionis ſue in Tamnathſar: que ſita eſt in monte Effraym a ſeptētrionali parte montis Gaas: Ego quidē ſuſpicor: monumētum illud: fuiſſe Chanaam filij Chā filij Noe: vel alterius filii eius: eo qȝ in hac regione protraxerunt plurimum vite tempus: vt infra declarabitur: Interuallo trium leucarum cōtra aquilonē ex prefato ſpecu: mons antilibanus ⁊ libanus terminantur De leopardorum monte: ſic legimus canticorum cap. 4. Coronaberis ſponſa de cubilibus leonum: de montibus pardorum. Sepulchrum Chanaam Cāticorū c. 4.

D: Arachas caſtri: ſ.15.

¶ In terminos Libani ⁊ antilibani: offendimus caſtrum Arachas: ab Aracheo filio Chanaā: ex acto diluuio conſtructum: ⁊ ſuo nomine denoiatum: Regio hec ⁊ preſertim vbi libanus finē habet: ſpecioſa eſt ⁊ fertilis plurimum de cuius ſitu ⁊ longitudine loquemur cum ad Ceſaream Philippi ⁊ Jordanis originem intentionem cōuertemur. Aracheus filius Chanaam

D. oppidi Sinon: ſiue Synochin ſ.16.

¶ Ab Arachas caſtro: media leuca ad orientē: extat Sinon oppidum a Cineo Chanaam filio: Aradei fratre: poſt diluuiū ɔſtructū Scito tū Neſtorianū quendā ibidē incolā: mihi certa noticia aſſeruiſſe: nō Sinō: at Sinochim appellari Idē mihi ⁊ Sarracenus quidam affirmauit. ſub Sinochin ⁊ Arachas planicies amena delicioſa ⁊ fertilis valde: vſqȝ Carath caſtrum: quod hoſpitalis ſancti Joannis poſſeſſio fuerat: extenta eſt: decem leucarum longitudinē habens: ⁊ vſqȝ Anteradū: quod nūc Tortoſa nuncupať: Planicies hec: caſalib⁹ multis habitať: referta pulcherrimis

ſiluis oliuarum: ficuum: aliarumq; diuerſi gene‐ris arborum: quibus ſimiles in occiduis parti‐bus: pauciſſimas vidi Exuberat preterea: fluuia libus et clariſſimis vndis: paſcuiſq; electis: hac de cauſa: Madianite et Turcimani et Biduini: illic in mapalibus habitant: cum vxoribus: filijs: ſeruis: pecoribus: et camelis ſuis: Cōtigit mihi tranſeunti: gregati videre: plura camelorū milia: Planiciem hāc cingunt mōtes quidā: ab oriente non multum lati: qui iuxta Arachas ini‐cium capiunt: protenduntur q; vſq; Baracha: Montes hos habitat: genus quoddam Sarracenorum qui Vanini appellantur: gens fera: peſſimorum morum: et Chriſtiani nois inimica: Nā Chriſtianos inſequunt. depopulant: et perimunt.

Madiante Turcimani Biduini

Multa camelorum milia

Vanini Sarraceni

D. Anteradi: et Aradij §. 17.

¶ Ex Arachas et Sinochi: dimēſis octo leucis: veni in Anteradū: per planiciem preſcriptā Anteradum quidem dicitur: quaſi ante aradium: eſt enim Aradiū: inſula maris: media leuca diſtās a terra: In qua ciuitas electa quondam fuit: noſtriſq; diebus adhuc extat: imminuta tamen: que ex inſula nomen traxit: Unde Aradiū dicta fuit: De Aradio ſic loquit Ezhiel cap. 27. Filij Aradij ſuper muros tuos cum exercitu ſuo: conditor Aradij: creditur Aradius Chanaā filius poſt diluuium: Intellige igit ſtudioſe lector: Chā Noe filium genuiſſe Chanaam: et Chanaam genuiſſe: vt legimus: in libro Geneſis cap. x. Sidonem primogenitū: Etheum: Jebuſeū: Amorreū: Gergeſeum: Eueum: Aracheum: Sineum: Aradiū: Samariten: et Amatheū: et per hos diſſemi nati ſunt populi Chananeorum: hec ibi: Ex hijs vndecim:

Ezechiel c. 27.

Undecim filij Chanaam

decim: Sidon primogenitus Sidonis vrbis cō-
ſtructor fuit: Aracheus Arachas caſtri: Syneus
Sinochin. Aradus aradij: hij quatuor terrā hāc
ꝛ regionē ſibi elegerunt cōtra principium Liba-
nit Reliquos dimiſit deus maximus inter filios
Iſrael: vt arte preliandi exercerent: Pyramides
ſub quibus ꝑdictoꝝ quatuor diſpoſita fuere mo-
numenta apparent et hodie circa Anteradū ad
leucam vnā ſtrues profecto magnifici ſumptus:
mirandeqꝫ magnitudinis illic lapides connexi
fuere: Nā menſus ſum lapides: longitudinē con
tinentes. 26. pedū: ſimiliter latitudinis tātundē:
profunditatē vero ad ſtaturam magni hominis:
adeo ꝙ miraculū ac ſtuporē preſentant peregri-
nantibus qūo eleuari: in edificioqꝫ hmōi colloca
ri potuerint In Anterado Apoſtolus Petrus:
diebus multis: de fide: de lege gratie: de humani
generis repparatore: declamauit ꝛ docuit. Ibi
clemens genitricem ſibi chariſſimā inuenit: Ibi
Apoſtolus Petrus primā in honorem Chriſtiſe
re virginis eccleſiam conſtruxitque ꝛ hodie per
manet: in qua ego licet indignus eiuſdē ſeruus:
ſacrificium deo acceptabile obtuli Nā ibi ſex die
bus quieui: eo ꝙ itinerū ac peregrinationū aſpe-
ritate defatigatus eſſem: ꝛ affectabam de illis re
gionibus erudiri.

Pyramides ꝛ ſepulchra. 4 filiorū Chanaam

Prima eccleſia conſtructa i honorem B. Virginis

D. Mergath caſtri: §. 18.

¶ Ab Anterado ſeptē leucis diſtat caſtrum Mer
gath qđ ſub dominio eſt fratrū hoſpitalis ſancti
Ioānis ſup vallaniā: diſtāſqꝫ a mari p leucā: mu-
nitū valde: ꝛ vallania ad euincendum Sarrace
noꝝ inſultū in caſtrū eſt trāſlata: Vallanie Epſ
eſt appamiēſis Archiepi ſuffraganeus: Incipit

ibidē anthiocenus principatus terminat aūt comitat⁹ tripolitanus:Diſtat:dietis octo ab Achō: Ab Anthiochia aūt dietis quatuor ⁊ licet vltra profectus fuerim in regione hac:diligēter ſingula cōtemplans tamen de ipſa nihil a me ſcriptuꝫ erit: Nō.n. ꝓpoſui:nec mee fuit intētionis:aliqd de ea cōſcribere:ſed tm̄ de ꝓmiſſionis terra:quā ſanctam vocare conſueuerunt ſcriptores.

¶ Secūda deſcriptio Terre ſancte verſus Boream. ¶ Caput tertiū.

D.caſtri montis fortis §.1.

In hac mea ſcd̄a deſcriptiōe:verſuꝫ Boreā ꝓgredi itēdo icipiēs vt ſupra ab Achō: Dico igit̄ ꝙ ab Achō.4.leucis ꝯtra Boreā: tendit ad caſtrū ꝫ Mōs fortis noie: qd̄ iā ſub Theutonicorum hoſpitali fuit: nunc vero prorſus defecit.

D.Thoron caſtri §.2.

¶ Poſt caſtrū mōtis fortiꝫ ad.4.leucas:ſe offert Thorō caſtrū munitū valde: ⁊ difficile ad expugnandum:qd̄ Tyberiadiꝫ dn̄s ꝯtra Tyrū edificauerat:dū Sarraceni Tyro dominarent̄:Diſtat āt a Tyro:leucis ſeptē. ¶ D.Urbis Aſor §.3.

¶ A Thorō caſtro.4.leucis diſtat antiqua vrbs Aſor:que regis Jabin ſedes extitit: apud quam Joſue ⁊ Jſrael filij:cū.24.regibus preliū cōmiſerunt: ⁊ deuicerunt:De Aſor ſic legimus in libro Joſue ca.xi. Reuerſuſq; Joſue:ſtatiꝫ cepit Aſorꝫ ⁊ regē eius ꝑcuſſit gladio Aſor.n. antiqtus iter oia regna hec principatum tenebat hec ibi.

Joſue cap.xi.

D.vrbis Uelenas nnncuptate §.4.

¶ Ultra Aſor ſex leucis: fere cōtra Aquilonē eſt Uelenas vrbs i baſi libani mōtis ꝯſtructa:hec vt legimus i li. Judicū ca.x.prius lachiꝫ nūcupata fuit:Unde

fuit: vnde ſic ſcribit in eodē lib. Tradidit dñs Lachis in manu filioꝝ Iſrael: ⁊ cepit eā Joſue: die altero hec ibi: Et qm̄ decem fere leucis a Sidone diſtabat: habitatoreſqꝫ eius: nemini dextras dederant mutui ſubſidij: filij Dan oppugnantes ceperūt eā vocaueruntqꝫ Leſedan: noie patris ſui Dan: Sepenumero tñ in ſcripturis ſacris: ſimpliciter: Dan appellat: vt enim legimus i primo regū cap. 7. Cōgregatus eſt vniuerſus Iſrael: a Dan vſqꝫ Berſabee. Eſt. n. Dan: terre ſancte terminus contra ſeptentrionem Berſabee autem cōtra auſtrū ſecūdū illud quarti Regum cap. 12. Uenit Helias i Berſabee Juda: ⁊ iſra: Et abijt in deſertū: quod vtiqꝫ Berſabee ꝯtiguū apparet Berſabee aūt nunc Biblin nominat. At Philippus tetrarcha exiſtens Ithuree ⁊ Traconitidis regionis ciuitatē Uelenam ſiue Dan Ceſaream Philippi: nūcupar inſtituit. A grecis vero Peneas dicit ſed hodie denominationibus hijs deficientibus: apud populos comuniter Belenas eſt nuncupata.

In. 4. Reguꝫ cap. 12.

Ceſarea philippi

Deſcriptio Jordanis: quo ad originem ⁊ decurſum. §. 5.

¶ Super velenam vrbeꝫ in pede Libani ſitam: oriuntur hinc inde due illi celeberrimi fontes: Jor ⁊ Dan; qui antē vrbis ianuam in vnum cōiuncti. Jordanem incohant fluuium ſecundum quod apparet: id vero dixerim qm̄ ex rei natura ille non eſt primus Jordanis ortus: inquit enim Joſephus ꝙ ex hoc loco mēſis fere mille ſtadijs contra orientem repertus eſt vaſtiſſimus fons: noie Phiala: ſemp plenꝰ: ⁊ nūqꝫ ſup effluens: ſꝫ ſubterraneo meatu ꝺcurrit: vſqꝫ ad locū: vñ Dan

Uerus Jordanis ortus

ſons emanat: eſtq; probata ſnia fontem Phialam: poſt lõgũ ſubterraneũ defluxum: emergere i Dan: cuius rei ſignũ ide ſumit: q palee in Phiala poſite: ſub terra deſcẽdẽtes: recipiunt in Dan: ⁊ de hoc certiſſimũ eſt periculũ factum. Sic ergo ꝯſtat: primã Jordanis originẽ: nõ a Dan ⁊ Jor: ſed a Phiala ſumendã Sarraceni: fontẽ illũ non
Medã Phialam: ſed Medan dixerũt: ac ſi velint dicere: Jſte ſunt aque Dan: Me: ſiquidem Arabice: aqua eſt. Euangeliſta Matheus: locũ hunc Ma
Magedan gedan appellat in cap. 15. cũ dicit Jeſum veniſ
dan ſe in fines Mãgedan. Parum vero diſtat a Se
Mat. neta vrbe iuxta patiẽtis Job ſepulchri pyrami
cap. 15 dem in Traconitide regione. Sed de hoc infra
Jordanis vbi mare ĩgredit plenius dicetur. Jordanis poſt longos ⁊ tortuoſos circuitus: quibus Traconitidem regionẽ ab Jthurea ſeparat demũ inter Capharnaũ ⁊ Corozayin mare Galilee ingreditur quatuor leucarum interuallo ab vrbe Cedar: ſuper montẽ ſita de qua infra. Medio loco: inter Uelenã ⁊ mare Galilee: ẽ vallis quedã: quã defluxus Jordanis ingredit: cum niues ex libano reſoluunt: ſitq; in valle aquaꝝ collectio: more ſtagni: que qdẽ colle
Aque ctio in ſcripturis ſacris: aque meron: appellat
meron Hic eſt locus in quo Joſue cõgreſſus eſt cũ Jabin rege: aliiſq; 24. regibus ⁊ victoriã obtinens inſecutus eſt eos vſq; ad aquas Maſſerephoth: Sic autem legimus in libro Joſue cap. xi. venit
Joſue Joſue ⁊ omnis exercitus eius cum eo: aduer
cap. xi. ſus illos reges ad aquas meron: ⁊ irruit ſuper eos tradiditq; eos dominus in manu Jſrael. Hec aquarum collectio eſtiuis caloribꝰ pro maiori ſui parte exiccat: pp qđ arbuſta ⁊ herbe in

modum

modum ſiluule denſe: adeo creſcunt q leones vrſi aliaq; ſilueſtria latitant: Et hec ſunt regie venationes. Huius vallis medietas eſt in hac ſecūda partitione cōtenta: altera vero medietas in ſequēti partitione Regio que vltra vallem hāc in littore Jordanis eſt ad orientem per totū vſq; Boſiam vrbem: ad ortum ſolis in monte Sanir conſtructam: Qui Sanir copulat mōti hermon: in libro Joſue cap. xj. Libani planicies appellat ſiue Traconitidis regio: eo q fluuialibus aquis penitus careat: propterea regionis illius incole pluuiales aquas in brachilibus et ciſternis congregant: inde per tracones de loco ad locum deducunt: vt ſe ſuaq; iumenta ſeruent. Uerum qa: de Monte Libano et Hermon et Seyr: ſermo incidit: ideo plenius de eis dicendū puto: ad ſcribendor intelligentiam perfectam Scito igitur et pro certo teneas montana que ſunt ſuper torrentem Arnon: et que mediant inter Arnon et Moab: et Amorreos: Item Mons Galaad ſitum in regno Og. regis Baſan: et mons Seyr et Hermon et Libanus: ſunt realiter mons vnus continuus: ſed diuerſis regionibus: diuerſa ſortitur nomina: Idem apparet in alpibus quibus ſeiungitur. Alimania ab Italia. Mons tamen Galaad inter omnes: precipuus eſt et eminentior: Uidetur enim aliorum quaſi caput: propter quod ſuadeo mihi ad litteram illud Jeremie dictum Galaad in caput libani. Galaad monti: copulatur Sanir qui et Seyr dictus eſt: Illic enim habitauit Eſau: ſed plenius de hoc infra. Eidem copulatur Mons Hermon circuiens Traconitidem regionem et protendens ſe vſq; Damaſcū

Libani planicies

Curtraconitidis regio dr

Mōtana ſup Arnon

ubi Libano unitur inter Uelenã ⁊ Damaſcū. Libanus ſup Damaſcū iudicio meo: ſublimioꝛ eſt q̄ totū ſui ſpacij reſiduū: Ex hoc loco ad Tyrū: xj. interiacēt leuce: ⁊ tamen exiſtēti in Tyro: maniſeſtiſſime apparet: ⁊ ego media nocte: lucide ipſum intuitus ſum. Cōtinet in lōgitudine qnqꝫ dietas: ⁊ toto illo ſpatio: ſumitates hēt coopertas niuibus: in ſui pꝛincipio. ſ. cōtra Uelenam: 40. leucis diſtat a mari: i termino vero ſui. ſ. iuxta Arachas caſtrum vix tribus diſtat. Nauigantes aūt mare: vident ip̄m a Tyro vſqꝫ Anteradū ⁊ ſub ipſo antilibanū. Libani ⁊ Antilibani valles optime excoluntur: vberes ſunt paſcuis: vineis: hoꝛtis: pomerijs: ⁊ vno verbo oībꝰ mūdi bonis. Habitantes libanū ſunt nationes varie: vt Armeni Greci Neſtoriani Jacobini Georgiani: qui ſe Chꝛiſtianos aſſerūt ⁊ ſuo dicto: Romane Eccleſie obediētes: Sꝫ de hoc nihil ad p̄ſens.

Ualles Libani optime

¶ D. tertia Terre Sācte ꝯtra vulturnū. Cap. 4.

In hac tertia deſcriptione: ab Achon cōtra vulturnū ꝓcedendū eſt. Sic ergo incipiam.

D. Judin caſtri. §. 1.

¶ Procedenti ab Achon contra vulturnum directe: ſe offert ad quatuoꝛ leucaꝫ caſtrum Judin in Saron montibus locatum: quod elapſis tempoꝛibus ſub Theutonice domus cura extitit ⁊ poteſtate: at nūc penitꝰ defecit Jnde leuca vna: offenditur caſtrum denominatum Regiū: in valle ſub Saron montibus: eiuſdem Theutonice domus vt ſupꝛa: precioſis ⁊ perraris etiam illis regionibus: fructibus habundans.

D. Uallis Senim. §. 2.

¶ A caſtro Regio: quatuoꝛ leucaꝝ iteruallo cōtra aquas

tra aquas meron: diſtat vallis Sennim: in qua Cineus: tabernaculū diſpoſuit: nō lōge ab Aſor vrbe cuius vxor dcā Jael: Siſarā principē exercitus Jabin regis Aſor tabernaculi clauo: p tpa trāſ fixo: ꝯſtāter i teremit vt legimus i li. Judicū ca. 4.

D. Babul aut Chabul §. 3.

¶ Ex valle ſennim: dimenſis tribus leucis: tēdit Babul caſtellū: quod Sarraceni Chabul vocarunt: a quo terra illa Chabulin nuncupata eſt: qđ diſplicentiā ſonat: vt legimus in ſecundo regum quando rex Salomon caſtra quedā Hyran obtulit: benemeritus de acceptis beneficijs.

D. Sepheth §. 4.

¶ Ex Chabul duabus leucis intermedijs: tēdit Sepheth: munitiſſimū caſtrum ⁊ iudicio meo firmius oibus caſtris que vnq̄ viderim: in ſublimi monte conſtructum: quod retroactis temporibus ſub regimine extitit Milicie tēpli: ſed proditione ⁊ fallacijs captū in ignominiā detrimentumq; rei: pub. Chriſtiane: Soldanus. n. pp caſtrū illud inexpugnabile: totā galileā detinet. ſ. tribus Zabulon ⁊ Neptalim ⁊ Aſer ⁊ Jſachar: ⁊ Manaſſe ⁊ oēm regionē Achon ⁊ Tyrū ⁊ Sidonē.

D. Urbis dicte Cedes Neptalim §. 5.

¶ Jnde q̄tuor leucis iuxta mare deuenimus in vrbē dictā Cedes Neptalim ex ea oriuudus fuit Barach filius Achinoe qui cū Siſara principe milicie regis Jabin: in monte Tabor congreſſus eſt. Hec fuit ciuitas electa in refugiū fugitiuorꝫ Sic. n. legimus in libro Joſue cap. 20. Separate vrbes fugitiuorꝫ: de qbus locutus ſum ad vos p manū Moyſi vt ꝯfugiat ad eas: qcūq; aiam pcuſſerit neſcius: Et infra: Decreueruntq; cedes

in Galilea: montis Neptalim: Hec habūdat omnibus mundi bonis ⁊ hodie ruine magne ibi apparent: ſepulchraq; pulcherrima antiquorum.

¶ D. Montis: ſuper quem Jeſus Benedictus frequentius aſcendebat. §.6.

¶ Ex caſtro Sepheth duabus leucis: in deſcēſu mōtis contra orientē: ad iactū lapidis iuxtā mare Galilee: ſupra viā que verſus oriētē dirigit eſt illius mōtis aſcēſus: in quē totiens legimus Saluatorē ſolitum aſcendere: ſuper quē Sermonem illum moralem ⁊ prolixum dictauit quem Matheus refert cap. 5. Saturauit ex quinq; panib⁹. 5000. hominū: Dimiſſa turba aſcendit ſolus orare: Latuit cū vellent eum conſtituere ſibi regem: Docuit diſcipulos orare: componens orationē dominicā: vt ſcribit Mathei ca. 5. Jn eo pnoctabat in oratione. Eidē deſcēdēti ſupplicauit Centurio pro puero paralitico: Ad eū venit multitudo languentium qui vexabantur a ſpiritibus immūdis: Ex hoc mōte totū Galilee mare videt: Jthurea ⁊ Traconitidis regio vſq; ad Libanum: Jnſuper Mons Sanir q ⁊ Seyr Mons hermon: Terra zabulon ⁊ Neptalim: vſq; cedar: ⁊ vniuerſa Zenereth vſq; Dotaym ⁊ Beliam aliq; loca multa: Eſt aūt extentus: iactu duorū arcuū: Latus aūt iactu lapidis ⁊ amplius: varijs herbarū florumq; generibus decorus: amenus: ad predicandū habilis: Adhuc pmanet lapis illic ſup quē ſedit Saluator pdicās: ⁊ Apoſtolorū ſedilia Chriſtianiq; appellant locū ipſum: Tabulā ſiue Menſam: Jn huius mōtis baſi: iuxta mare Galilee fere. 30. paſſibus fons viuus oritur: pariete circūdatus quē icole credūt venā Nili: eo q coruū piſcē nutrit:

Math. cap. 5.

Lapis ſup quē Jeſus pdicauit. Fōs vena Nil.

nutrit: qui nuſq̃ alibi reperit Ioſephus Fontem capharnaū appellat: eo q̃ planicies ab hoc fonte vſq; Iordanē: triū leucaꝝ lōgitudinē habēs Capharnaū noiat: Ex hoc fonte ad. 20. paſſus ſup mare Galilee locus eſt: vbi Saluatoꝛ: poſtquā a moꝛtuis ſurrexit in littoꝛe ſtetit: diſcipulis piſcātibus: cū dixit vt legimus Ioānis cap. 21. Pueri nunq̄d pulmentariū habetis: Ibidē i lapide tria Benedicti redēptoꝛis iā glorioſi ꝛ immoꝛtalis coꝛpoꝛis veſtigia impꝛeſſa ꝛ vidi ꝛ tetigi in feſto clariſſimi ac diui patris Auguſtini: cū illic me cōtuliſſem: veꝝ cū repetiſſe3 locū eundē in feſto feliciſſime annūciationis: Sarraceni maledicti lapidem ipſum aſpoꝛtauerant: nō enim venerantur moꝛtis ꝛ reſurrectionis dominice inſignia: ſed veluti peccoꝛa ꝛ gentes ſtolide ſtulticiā reputāt: Inde ad. 10. paſſus: locū vidi: ꝛ deuotiſſime cōtemplatus ſum locū: in quo diſcipuli in naui piſcantes pꝛunas viderunt ꝛ piſcem ſuppoſitum ꝛ panem vt legimus Ioannis cap. 21.

Ubi ſtetit Ieſus i littoꝛe poſt reſur.

Lapis retinēs tria Ieſu veſtigia

Ubi diſcipuli viderūt piſce ſuper poſitō pꝛunis

D. Capharnaum. 57.

Ca loco: vbi Reparatoꝛ nr̄ in littoꝛe apparuit ad Capharnaū mediat leuca: Fuit q̄dē Capharnaū glorioſa potēſq; vrbs: vt ex Euāgelio nobis innoteſcit: nūc aūt adeo deſolata eſt vt vix. 8. domūculas ſed potius dixerim tuguria hēat: Sicq; cōpleta eſt infalibillis cōminatio Saluatoꝛis nr̄i declamātis cū dixit Math. ca. xi. Et tu Capharnaū: nunq̄d vſq; in celū exaltaberis: vſq; in infernū deſcēdes Diſtātia duaꝝ leucaꝝ a Capharnaū Iordanis mare galilee ingredit in cuius vlterioꝛi littoꝛe: vrbis Coꝛozaym ruine adhuc vident: Eſt. n. penitus euerſa: atq; inhabitata. Sibi. n. in

Coꝛozaym oia deſtructa

falibilis veritas cõminata fuerat cum dixit Ma thei.xi.cap.Ue tibi Corozaym: A Corozaym ad leucam vnam: quorundã iudicio incipit aſcẽſus Montis ſanir: ⁊ ingreſſus Idumee.

D.Cedar vrbis §.8.

¶A Corozaym ad tres leucas extat Cedar glo ſa nimis ⁊ famoſa: tutiſſimo loco ſita in Monte Sanir: ipſe eſt Seyr: cõtra orientẽ: Sed de ea inferius plene dicendũ eſt: Per vrbẽ Cedar tranſit via: qua patet inceſſus p litus maris Galilee: ducẽs ad occidẽtẽ vt legimus in Thobia ca.1. Iſaias aũt cap.9. appellat eã: viã maris trãs Iordanẽ Galilee gẽtiũ viã qdẽ maris dicit: qa in maris Galilee littore pcedit: trans Iordanẽ: nã vltra Iordanẽ deductã in regionẽ Aran Galile gentiũ eo q Galilea ibidẽ in Iordane terminatã: A loco ingreſſus Iordanis in mare Galilee: vſq3 ad Cedes Neptalim: quã ſupra deſcripſimus quatuor mediãt leuce: in quar medietate: alia ẽ pars aqua ⁊ Meron: de quibus ſupra actum eſt: Egrediens autem Iordanis ex aquis Meron: dirigit defluxum primo contra Orientem: deinde cõtra Auſtrum: ⁊ ſic mare Galilee ingreditur.

Uia maris trans Iordanem

D.Sueche vrbis §.9.

¶A Corozaym ⁊ hoſtio Iordanis decẽ leucis cõtra aquilonẽ Suecha eſt vrbs ex qua oriũdus fuit Baldach ſuites: de quo legim9 i.li.Iob c.2 q ad patiẽtẽ Iob ⁊ afflictũ: cõdolẽdi gra pfect9 ẽ. Iuxta Suechã ẽ pyramis: ſub qua credit Beati Iob monumẽtũ cõtineri: hoc tñ nobis nõ conſtat ex ſcriptura facra: nã in lib. Iob ca.42. nihil aliud habemus: niſi q mortuus eſt ſenex ⁊ plen9 dierum: De ſepulura autem nulla fit mentio.

Sepulchrum Iob

D.Tabernaculorum

D. Tabernaculoꝝ Cedar. ſ. 10.

¶ Sub vrbe Suecha: verſus Cedar: Saraceni cõgregari conſueuerunt de Aran ⁊ Meſopotamia ⁊ Siria ⁊ Moab ⁊ Amon ac fere tota terra orientali circa Phialam fontem: de quo actũ eſt ſupra: ⁊ nundinas ibidem celebrant: eſtatis tempore propter locorum amenitatem: erigũtqꝫ tentoria diuerſorum colorum: que dum videnť ab egredientib⁹ cedar: pulchrum nimis ⁊ delectabilem generant proſpectum: hec ſuut tabernacula cedar: quorum pulchritudini aſſimilatur ſpõſa in canticis cap. primo. Canti. primo capi.

D. Cedar. ſ. 11.

¶ A Corozaym tribus leucis contra orientem eſt vrbs Cedar in ſublimi monte cõſtructa quã Ioſephus: Camelam denominat. Siquidem mons: ſuper quem extat ſecundum cameli figuram diſpoſitu: In principio extentem eſt admodum colli ⁊ capitis cameli in medio gibbũ habẽs vt dorſum icipiẽs i fine declinare ad iſtar caude. Cedar ꝙ glorioſa ⁊ potẽs extiterit: ſcribit Iſaias cap. 21. ſic Et auferet ois gloria Cedar: ⁊ reliquie numeri ſagittarioꝝ fortiũ de filijs Cedar iminuenť: Et Ezechiel cap. 27. vniuerſi principes Cedar: negociatores manus tue cũ agnis ⁊ arietibus ⁊ hedis venerunt ad te. ¶ Rurſus autem reuertentes ad ea que ſupra tetigimus: de planicie Libani ⁊ Traconitide regione: ⁊ Galilea gentium: pro pleniori notitia: aduertas ſtudioſe inueſtigator ꝙ tota regio vltra Iordanẽ in littore eius orientali dicitur Traconitidis regio ſiue planiciẽs Libani vſque ad Montem Hermon ⁊ Boſra: litus vero Iordanis occi-

Cedar dicta camels

Iſaias cap. 21

Ezech. cap. 27

Terra Aran — Terra Hus — Terminus huius deſcriptionis

dentale dictum eſt Galilea gentium: ſiue Ithurea: ſiue Zabul ſiue Decapolis: et via maris tranſit per medium eius: ab Achon tendens per vallem Aſer: que nunc ſancti Georgij appellatur habens Sepheth a ſiniſtris: Et litus maris Galilee: per montana Traconitidis regionis uſq; Cedar: nuncupatur terra Aran: Unde gloſa quedam: ſuper principium Job ſic ait: Aran pater Sirior: qui condidit Damaſcum et Siriam: genuit Hus conditorem Traconitidis regionis: Hic inter Celeſiriam et Paleſtinam principatum tenuit: ideo terra illa: terra Hus: ab eo denominationem ſumpſit. Propterea bene dixit ſcriptura: Uir erat in terra Hus ſiue huſi: i nomine Job: Et hanc tenuit rexitq; Philippus ſicut Ithuream que eſt circa Jordanem ad occidentem uſq; ad montes Sidonis et Achon et Phenicis. Ab hac regione predicta initium ſumit hec tertia diuiſio ſiue deſcriptio: ſicut et ſecunda precedens: terminaturq; in Libano verſus Aquilonem: in Jordane verſus orientem: in montibus phenicie verſus occidentem.

## Deſcriptio Terre Sancte contra Subſolanum. Cap. 5. §. 1.

Locus, vbi dominus Matheum vocauit

Deſcriptio quarta: incipit ab Achon: tendens directe contra Orientem a quo ſpirat Subſolanus: iuxta Sephet caſtrum: illud relinquens a ſiniſtris inde in littore maris Galilee: ante Capharnaum et ante locum: in quo Saluator Matheum ex theloneo vocauit: cuius domus et ſeſſionis locus: etiam hodie cernitur in ſtrata regia. Inde vltra Jordanem ad Hermon montana conſcendit. Sunt autem in hac quarta deſcriptione: infra deſcripta loca.

### D.Caſalis San Geor.§.2.

¶Ab Achon directe cõtra orientẽ quinqꝫ leucis: eſt caſale dictũ San Geor. Ibi.n.credit: diuum Georgiũ fuiſſe ꝓgenitũ:ſitũqꝫ ẽ iter mõtes i valle pigui fertili ꝛ amenã:cuiꝰ amenitas vſqꝫ ad mare galilee ꝓtẽdit Et fuit vallis Aſer vſqꝫ iuxta Sephet.10.leucis:Tãta ãt eiꝰ amenitas vt vere cõpletũ ſit ꝙ pr Jacob dixit bñdicẽs filio; Geñ.ca. 49.Aſer pinguis panis eiꝰ ꝛ ꝓbebit delicias regibus:qđ vtiqꝫ verificatum cõperimus i ſorte tribus Aſer.

Vallis Aſer

Geneſis capi.49.

### D.Maaſon.§.3.

¶A Caſali ſan Geor vſqꝫ Maaſon:mediãt quatuor leuce:eſt aũt Maaſon cõtra auſtrũ declinando aliquãtiſper ad orientẽ de tribu Neptalim in valle ſita hec eſt Maaſon de qua ſic legimus in libro Thobie ca.i.Thobias ex tribu ꝛ ciuitate Neptalim:q̃ eſt i ſupiorib9 Galilee: ſupra Maaſon.

Thobie capi.prio

### D.Dothaym.§.4.

¶Dothaym a Maaſõ diſtat tribꝰ leucis opidũ admodũ amenũ:vineis:oliuetis:paſcuiſqꝫ habũdãs:ſitũ ſub mõte Bethulie ad leucã vnã: Illic Joſeph:fr̃es iuenit miſſus a pr̃e Jacob vt legimus Geñ.ca.37. In agro adhuc oñdit ciſterna in q̃ detruſus fuit Joſeph vt legimꝰ Geñ.ca.37. quã vt ꝑegrinãs vidi iuxta viã a Galaad i Bethſaidã: q̃ qdẽ via copulat ei:q̃ ẽ trãſitꝰ a Siria in Egyptũ:hac via venerũt Iſmaelite emptores Joſeph vt legimus Geñ.cap.37.In hac via Siri vallauerũt Heliſeũ:q vt legimꝰ i li.3.Regũ ca. 10.deduxit eos i mediũ Samarie: q̃ tñ diſtat ide fere ꝑ dietã:Aduerte autem ſtudioſe lector: Dothaym aliqñ ſumi ꝓ opido:aliqñ ꝓ regiõe adiacẽti:ipſi opido:q̃ ab eo denoiata ẽ ꝛ ẽ terra cãpe

Ciſterna Joſeph

Iſmaelite emptores Joſeph

peſtris iter fructiferos colles ɔtigua fōtib⁹:iō pa
ſcuoſa ē: ⁊ alēdis pecorib⁹ aptiſſima: Ad hāc re
gionē denoiatū Dothaym ab oppido: ⁊ non ad
opidū ipm deuenit Joſeph miſſus a patre.

D.ciuitatis Neptalim.§.5.

¶ Neptali ciuitas diſtat a Naaſon duab⁹ leucis
ɔtra oriētē: a Dothaym trib⁹ ɔtra Aqlonē: tutiſſi
mo loco ſita penit⁹ i acceſſibili; ex pte oriētali pp
arctiſſimū ſpaciū: ex hac fuit Thobia;: vt legim⁹

Thobie pri.ca. Thobie.j.cap. Thobias ex tribu ⁊ ciuitate Ne
ptalim. Hāc puto tpe excidij Jeruſalē ſm Joſe
Jouapata ſʒ Joſephum phū iouapatā dictā fuiſſe: i q̄ idē Joſephus ob
ſeſſus ⁊ captus fuit a Romanis: vt ipſe teſtat:
nūc āt Sirin appellat: diſtans a Sephet parum
plus leuca. D.Betſaida.§.6.

¶ A Neptali trib⁹ leucis: i angulo maris galilee
vbi idē curuari icipit ab aqlone ɔtra auſtrū ſita ē
Bethſaida ciuitas Petri Andree ⁊ Philippi.
Sic.n.legim⁹ Jo.j.ca. Erat āt Philipp⁹ a Beth
ſaida ciuitate Petri ⁊ Andree Nūc .t vix ē i ea
habitator: cōpleta Eſt.n. Saluatoris cōminatio
Math.xj.c. Ve tibi Corozaym: Ve tibi Beth
ſaida: iuxta viā i q̄ tēdit ex Syria i Egyptū habu
it antiqt⁹ aqduct⁹ a fluuio quē Joſeph⁹ Paruū
Jordanē appellat medietate itineris iter ipſā ⁊
Capharnaū ⁊ mare Galilee: cui⁹ aqueduct⁹ ve
ſtigia adhuc pmanēt. D.Magdali.§.7.

¶ Magdalū in ſcripturis ſacris duplex legim⁹:
Exodi cap.14. vnū i Egypto: d̄ q̄ ſic ſcribit i li. Exodi ca.14. Re
uerſi caſtrametēt e regiōe Phayrob: q̄ ē iter mag
Jere. ca.44. dalū ⁊ mare: ⁊ apti⁹ i Jeremia ca.44. ſic legim⁹
Judeos q habitabāt i terra Egypti: habitātes i
magdalo ⁊ taphnis: ⁊ de h̄ gdē deſciptionē n
intendimus:

ītédim⁹: qm̄ ad terrā ſāctā nō ptinet Alteꝝ ē magdalū: a q̄ denoiata ē Maria Magdalena: ⁊ de h̄ eſt itētio nr̄a: eſt igit̄ h̄ Magdalū diſtās a Bethſaida duab⁹ leucis: ꝯſtructū i littoꝛe maris galilee diſtās a Bethulia trib⁹ leucis ꝯtra vulturnū fere bn̄s ab occidētali pte ⁊ aqlonari planicie latā ⁊ ſpecioſam. ¶ Et aduerte hāc quartā diuiſionē: nō ampli⁹ ꝯtinere villas aliq̄s citra mare galilee. In altero vero eiuſdē maris littoꝛe: ſūt vrbes ⁊ caſtella q̄ꝫplura: ad hāc diuiſionē quartā ptinētia in regione Geraſenoꝝ: q̄ huic directe eſt ᵒppoſita in ea cōtinent̄ hee vrbes Geraſa: gadea: pella: Succha ex q̄ fuit Baldach ſuites Thema: ex q̄ fuit elyphath Themanites ⁊ alie q̄ꝫ plures: geraſa in littoꝛe maris galilee ſita eſt: ſub Monte Seyr cōtra Thyberiadē fere: parū tn̄ declinans ad aqlonē: fueratq̄ꝫ pꝛo vna ſui pte de regno Regis Baſſan ⁊ ꝓ alia ſui pte: Mons Seyr appellaf̄ eo ꝙ vt ifra deſcribem⁹: Eſau fuit habitās in eo: Dicebat̄ iſup Mō Sanir: eo ꝙ ꝯtinebat̄ i ea: Itē Mōs Hermō: qa ⁊ illic erat: ⁊ ſic pp diuerſitatē locoꝝ ⁊ mōtiū: terra illa varie denoiata eſt. Tota tn̄ ceſſit i ſoꝛtē dimidie trib⁹ Manaſſe: licet nunq̄ꝫ totā poſſederit: filij.n. Eſau: pꝛo pte habitabāt i ea: vt legim⁹ i libro Deutero. cap. 2. Uſq̄ꝫ i pn̄tē diē cōi noie dn̄r ſaraceni: qa nec ritu nec lingua diſcrepāt ab eis niſi ſoꝛte tonſura ⁊ habitu. Deute. cap. 2.

D. Montium nuncupatoꝝ Seyr. §. 3.

¶ Et qm̄ de Seyr icidit ſermo: ſcias ſtudioſe lectoꝛ i ſcripturis ſacris ml̄tos legi Mōtes Seyr ſiue Edon: q vident̄ denominati ab Eſau: Unus quidem eſt: qui non diſtinguitur a deſerto maris rubꝛi: Et de eo ſic legimus in lib. Gen. capi. 14. Pꝛim⁹ mons Seyr Gene. ca. 14

Codoꝛlaomoꝛ rex Elamitarum ꝛ reges q̄ erant
cum eo percuſſerūt Raphaym ꝛ Choꝛreos i mō-
B tibus Seyr vſq; ad cāpeſtria Pharan: que eſt in
.2.mōs ſolitudine: patet aūt ꝙ hic mons: eo tpe: nō eſt di-
mons ctus Seyr: ab Eſau: Mundū.n.natus erat vnde
Seyr per anticipationē credit eſſe dictū: Alius ē mōs
Seyr coniunctus ſolitudini Pharan: iuxta Ca-
des berne: habens a latere deſertum Synay ꝛ
mare moꝛtuum: hunc multo tpe circuierunt filij
Iſrael egreſſi de Egypto: Unde ſic legimus in li-
Deute- bro Deutero cap.2. Circuimus longo tēpoꝛe mō-
ro c.2. tem Seyr dixitq; dominus ad me: Sufficit vobis
C circuire montē iſtum Alius eſt mōs Seyr: in quo
.3.mōs habitauit Eſau poſtq̄ receſſit a Iacob Sic.n.le-
Seyr gimus in libro Gene.cap.36. Tulit Eſau vxores
Gene. ſuas ꝛ filios: omnēq; ſubſtantiā ſuam: ꝛ abijt in
cap.36. alterā regionē: habitauitq; Eſau in mōte Seyr:
Hic eſt mons Seyr: de quo dixit dominus filijs
Iſrael Deutero cap.2. Trāſibitis p terminos fra-
trum veſtroꝝ: filioꝝ Eſau: qui habitant in Seyr:
ꝛ timebunt vos Uidete ergo diligenter: ne mo-
D ueamini contra eos: quia in poſſeſſionem Eſau
.4. dedi montē Seyr. Alius eſt Mons Seyr in ter-
mons ra Philiſtym in confinibus Azoti ꝛ Aſcalonis:
Seyr hic datus fuit tribui Iuda in diſtributione terre
ſancte que ꝛ terra ꝓmiſſionis eſt Sic.n.legimus
Joſue in libro Ioſue cap.15. Acharon cū vicis ꝛ villu-
cap.15. lis ſuis.ſ.datus eſt tribui Iuda: Azotus cū vicis
ꝛ villulis ſuis. Gaza cū vicis ꝛ villulis ſuis: vſq;
ad toꝛrentē Egypti ꝛ mare magnū termini eius:
ꝛ in monte Seyr qui ꝛ Sanir dicit hec ibi: Qua-
re autem ſic dictus ſit: non memoꝛoꝛ me legiſſe:
Hoc vnum eſt: quod habitatoꝛes montis illius.

Idumei

Idumei appellati ſũt ſicut ⁊ alij poſteri ab Edõ:
Idumei dicebant: Unde Antipater ⁊ filius eius E
Herodes Aſcalonita Idumei dicti ſunt: Alius ẽ .5.mõ
mons Seyr iuxta mare Galilee: ⁊ mõtẽ Galaad: Seyr
in quo Eſau habitabat: eo tpe quo Jacob ex Me
ſopotamia Sirie regreſſus eſt: ⁊ hic proprie eſt
ille de quo in hac quarta deſcriptione ſermonem
fecimus eſt enim in principalioribus: terre ſancte
Terminatur autẽ mons iſte Seyr in ſorte tribus
Gad: in monte Galaad cõtra locum: vbi nõ lon
ge a Montibus Gelboe iuxta ciuitatẽ Bethſan:
Jordanis fluuius mare Galilee ingreditur: ⁊ de
inceps littus Jordanis oriẽtale eſt duarũ tribuũ
⁊ dimidie: vſq; ad campeſtria moab: ſub monte
Abarin in Sethym contra Jerico: vltra vero: ꝑ
idem Jordanis littus ꝓcedẽdo: eſt terra Moab
vſq; ad petrã deſerti: que nũc Charach: vltra ter-
ram Moab: eſt pars terre amõ tanto ſpatio quã-
to extenditur mortuũ mare: Sicq; littus eius au-
ſtrale circuit vſq; ad montẽ illum Seyr: qui copu
latur deſerto Pharan iuxta Cades berne: habẽs
a latere deſertum Sinai ⁊ mare mortuum.

¶ Deſcriptio Terre Sancte cõtra Eu
rum. ¶ Caput ſextum.

Quinta deſcriptio ſumens initiũ ab Achon:
tendit contra Eurum directe.

D. Chana Galile ſ.1.

¶ Ab Achon. 5. leucis diſtat Chana Galilee ten
dendo verſus Eurum: in qua Reparator noſter: Joãnis
aquam in vinum vertit: vt legimus Joannis ca. capi. 2.
2. Uſq; ad dies noſtros: triclinium ⁊ locus i quo
diſpoſite fuerant ſex Jdrie: oſtenduntur: Scias
autem chare lector: loca hec ⁊ alia in quibus do

minus Jeſus: quid miraculoſi operatus eſt: nūc terra cooperta ſunt: ita ꝙ ſubterranea dici poſſunt: cuius rei cauſam: aliā ſuſpicari nequeo: niſi ꝙ p frequentes eccleſiaꝝ deſtructiones: in q̄s loca huiuſmodi cōtinebant: ruine ſunt ſuper terrā eleuate: Super eleuationē aūt edificia alia cōſtructa ſunt: ſicq; loca prima venerāda ſub ruinis abſcōdita ꝛ obſtruſa remāſerūt Deuoti vero xp̄i fideles affectātes viſitare loca ſancta: ꝛ oino decernētes ad loca vera in q̄bus res geſte ſunt puenire: ſtatuerut effodere: ꝛ gradus ſubterraneos cōſtruxerūt: vt ſic prima loca adire poſſent: ꝑpterea fere oia hec loca: in criptis videnſ diſpoſita Chana Galilee ab Aqlone mōtē habet altū ꝛ ad rotunditatē ſe vertentē: ꝛ eſt in decliui eius latere ſita ſub ſe cōtra Auſtrū: plauiciē habet ſpecioſam nimis: q̄nā Joſephus Carmelon appellat vſq; Sephoron fertilem ꝛ amenam valde.

D. Ruine §: 2.

¶ Ex Chana Galilee: tēdēs verſus Meridiem: quatuor leucis: deprehēdi villā nomine Ruinā: in via: qua eſt trāſitus a Sephorō in Tyberiade

Jonas vbi ſepultus. In ruina credunt incole: Jonā prophetā ſepultum quieſcere: Hoc tn̄ nō conſtat ex libro Jone: nec alio ſcripture loco: Villa hec ſita eſt ſub mōte: qui Nazareth proueniens predictam planiciem Carmelo includit a parte Auſtrali.

D. Abel meule: vel Belme §. 3.

¶ Ex Ruina: ſpatio leuce ꝛ dimidie tendimus Abel meulā ſiue Belmam villā q̄dē antiquitus populoſam: Adhuc.n. extant marmoree colūne: ꝛ deſtructiones magne: que ſignant eam fuiſſe glorioſam: ꝛ erat in ſitu alto tutoq; ꝯſtructa: Hec

eſt Belma

eſt Belma locus quidem: per quē Holophernes
cum exercitu Betuliā agreſſus eſt Sic enim legi
mus in libro Judith cap.7. oēs parauerūt ſe ad Judith
pugnā ꝛ venerūt p crepidinē montis ad apicē q cap.7.
reſpicit Dothaym a loco q dr̄ Belma vſq; Chel
mon hec ibi: Et ſic qdē eos aſcēdere neceſſe fuit
ob locoꝝ difficilē acceſſum: nec alia via illic eē po
terat: Jn Abelmeula natus eſt ꝛ adultus Hely- Hely-
ſeus ꝓpheta Sic.n.legimus i.3.regū ca.19. Hely ſeꝰ vbi
ſeū āt filiū Saphat q ē de Abelmeula vnges pro- natꝰ ſi
phetā ꝓ te. Cōſtructa ē i regione dcā Dotaym: di .3.regū
ſtās leuca dimidia a villa Dotaym ꝯtra orientē. cap.19

¶ D. Montis Bethulie §.4.

¶ Ultra Belmā leuca vna: mōs ē Bethulie: vbi
celebratiſſima Judith ſupbū Holophernem trū-
cauit Mōs ille ſpecioſus valde ꝛ tutus p totā fe
re Galilee videt: extant adhuc in eo edificia mul
ta ꝛ deſtructiones multe: Jn ipſo mōtis calce ca
ſtrū pro montis defenſione cōſtructū eſt Jn cāpo
iuxta Dothaym adhuc videnť caſtrorum Holo-
phernes indicia: vidi exacteq; ꝯſideraui vallē in
qua lauit ſe Judith: ꝛ quam circuiuit redeundo Ubi ſe
Bethuliam cum capite Holophernis nā in Do lauit
thaym vna die naturali moras protraxi hec aūt Judith
notiſſima ſunt in libro Judtih cap.7. Judith

¶ D. Tyberiadis §.5. cap.7.

¶ A Bethulia tribus leucis inter orientē ꝛ Au-
ſtrum: diſtat Tyberias vrbs qdē vulgatiſſima in
ſacris Euāgelijs: ſupra littus mare Galilee: a'q̄
ꝛ mare Galilee: Tyberiadis mare dictū aliquo-
tiens inuenit Hec apud veteres Cenereth dice-
bat: ꝛ ab ea mare Galilee mare Cenereth vel Ce Joſue
neroth: dictū legimus: Unde i libro Joſue ca.12. cap.12

Ac ſcribit Seon rex amorreoꝝ dominat⁹ eſt vſq ad mare cenerotb: ad orientē: vex qa ab Herode Galilee tetrarcha iſtaurata ē in honorē Tyberij Ceſaris Tyberias nūcupata eſt: Eſt aūt lóga valde: iuxta maris litu; p longū diſpoſita Sūtq in eius auſtrali termino balnea ſalubria: ⁊ deſtructiones multe ac magne: palme copioſiſſime ibi creſcunt: Terra pinguis valde vineis: oliuetis: ⁊ ficulneis refertiſſima.

Tyberias cenerotb

D. Decapolis regionis. §. 6.

CScias chariſſime lector ad vrbē Tyberiadē terminari regionē dictā Decapolim. Nā Dominus Jacobus de Uitriaco Jeroſolimitanus patriarcha ⁊ Romane ſedis legatus in lib. quē de cōqueſto terre ſancte edidit: ſic dicit Regionis decapoleos fines ſiue extremitates ſunt: mare Galilee ab oriente: ⁊ Sydon magna: ⁊ hec eſt latitudo eius in lōgitudine vero ꝓtenditur: a Tyberiade ⁊ toto littore aquilonari maris Galilee: vſq Damaſcum: Dicta eſt aūt Decapolis quaſi decem vrbium regio: que vt principaliores in ea cōtinent: Sūt aūt Tyberias Sephet: Cedes Neptalim Aſor Ceſarea Philippi Capharnaū quā Joſephus Jonepharam appellat Bethſayda Corozaym ⁊ Bethſan: q̄ ⁊ Sicopolis dicta eſt. Sunt ⁊ in ea plures alie: ſed hee celebri͛ores ſūt Jterū ſcias: Regionē Decapolim: q̄ꝫ varie i ſcripturis denominari. Dicit. n. aliquādo Jthurea: aliquādo Traconitidis: nūc Planicies Libani: nūc terra Moab: nūc Chabul: nūc Galilea gentiū nūc Galilea ſupior: Eſt tn̄ ſemp eadē regio ⁊ ſi diuerſimode denominet Lōgitudo eius cenſet vnius diete ⁊ dimidie latitudo iudicio meo non excedit

Jacobus de Uitriaco

Que vrbes ſint in Decapoli

Decapolis q̄ꝫ varie d̄ noiat

excedit longitudiné niſi forte inſenſibiliter. Poſt
territoriū aūt Sidonieſe ꝛ montes medios iter
nos ꝛ ſaracenos q̄ Barchite dñr: ꝛ paſſū canis:
Jdumei ihabitāt vſq; Berthū: ꝓpe Jthureā re-
gionem: in valle dicta Uachar. Et quoniā ad ra
dices libani i lōgū extēdit: ſalt⁹ libani appellat.

D. Sephoꝛon opidi. §. 7.

¶ A Tyberiade reuertēdo ꝯtra occidētē: ad ſex
leucas ꝛ ex Chana Galilee ad tres leucas ꝯtra Joa-
auſtrū ē. Sephoꝛ opidū: caſtrūq; deſup pulchꝛū chim
valde vbi Joachim beatiſſime virginis pater: vbi na-
creditur eſſe natus Situm eſt in tribu Aſer iuxta tus eſt
vallem carmelon.

D. Benedicte Nazareth. §. 8.

¶ A Sephoꝛo duab⁹ leucis: fere ꝯtra auſtrū: pau
lulū tñ declinādo ad oꝛiētē ē bñdicta Nazareth ci
uitas Galilee: i q̄ virga de radice Jeſſe: pacta ſa
lutatiōe angelica: vt legim⁹ Luce cap. 1. Ex ſpiri Luce
tu ſcō cōcepit mūdi redēptoꝛē Jeſum Chꝛiſtū dei cap. 1.
maximi filiū. Diſtat ab Achon. 7. leucis: Etiā die
bus nrīs pmanet locus: i quo Gabriel angelus
beatiſſime virgini: detulit celeſte nūciū ſalutis di
cēs: Aue grā plena: Pluries i loco illo deuotiſſi-
mo celebꝛaui in ipſo anūciationis die: qñ diuinū
verbū: caro factū ē Sit nomē dñi benedictū i eter
nū ꝛ vltra: Tria altaria ſunt i capella: q̄ qdē exci
ſa ē in lapide de rupe: ſicut ꝛ natiuitatis locus ꝛ Edifi-
reſurrectionis ꝛ ſepulture: nā ꝛ Nazareth anti- cia Na
quit⁹ ꝑ maioꝛi pte: exciſa erat de rupe: qd adhuc zareth
apparet Eſt ꝛ i ea: adhuc ſynagoga illa: i q̄ Jeſu Datus
docenti: datus eſt liber Jſaie qñ legit: teſte Luca eſt Jeſu
capi. 4. Spiritus dñi ſup me: eo qd vnxerit me: liber
Eſt inſuper in fine ciuitatis: in eccleſia ſub titulo Jſaie

Fōs ex quo Jeſ9 hauriebat

ſancti Gabrielis:fons quidā:ab incolis ſumme veneratus:ex quo vt fertur puer Jeſus: hauriebat aquā:miniſtrās dilecte matri ſue. Extra Nazareth cōtra auſtrū: quātum iacere poteſt arcus quater:eſt locus dictus ſaltus Dauid: vbi:peſſimi iudei:precipitare tentauerunt Jeſum benedictum:vt legimus Luce cap. 4.ſed exiens de manibus eorꝫ:ſtatim inuentus eſt:in latere mōtis oppoſiti ad iactū arcus ꝛ oculo videntꝫ clariſſime: corporis ſui lineamenta ac veſtigia lapidi impreſſa: Ex monte hoc:videt mōs Tabor: ꝛ Hermon minor: ꝛ villa Endor: ꝛ Naym: ꝛ Heſdrael: ꝛ fere tota latitudo magni campi Eſdrelon.

Judei precipitare voluerunt Jeſum

D. Montis Tabor. §. 9.

Math. cap. 17.

A Nazareth duabus leucis cōtra orientē: eſt mons Tabor in quo vt legim9 Mathei cap. 17. trāſfiguratus eſt dominus: etiā hodie apparent triū tabernaculoꝝ ruine:q̄ diuus Apoſtolus Petrus:neſciēs quid diceret pre dulcedine ꝛ habūdātia ſpiritus:petebat fieri Sūt īſup nobiliū edificioꝝ:fortiſſimarūqꝫ turriū: ꝛ regaliū habitationū deſtructiōes:in qbus nūc latitant leones vrſi: alieqꝫ diuerſi generis fere: ꝛ circa hmōi regie ſūt venatiōes: M: ōs Tabor ſublimis ē valde:ac difficilis aſcenſu:aptiſſimus tn̄ ꝓ cōſtruēdo caſtro: in baſi ipſius mōtis auſtrali cōtra viā Endor:in eo itinere quo eſt trāſitus ex S.ria in Egyptū: locus eſt:vbi fama vli dr:ſacerdotem dn̄i altiſſimi Melchiſedech occurriſſe Abrae reuertēti a cede quatuor regū vt legim9 ī li. Gen̄.cap.14. Jn baſi eiuſdē mōtis occidētali ꝯtra Nazareth:ꝯſtructa ē capella ī eo loco:vbi Saluator deſcēdēs:diſcipulos monuit dicēs: Nemini dixeritis viſionē donec filius hois

Melchiſedech vbi occurrit Abrae

Digitized by Google

filius hois amorte reſurgat vt legimus Mathei cap.17. In pede eiuſdē orientali: decurrit torrēs Ciſon in quo Barach pugnā cōmiſſit contra Siſarā ac debellatus eſt vt legimus Judicū cap.4. Eſt aūt collectus torrens ille: ex aquis pluuialibus defluētibus a monte Tabor ⁊ Hermō ⁊ Hermoyn: Decurrit ꝯtra mare Galilee: ingrediturqꝫ illud: iuxta caſtrum Belucer: quod iam fuit ſub ditione hoſpitalis ſancti Joannis.

Mat ca.17 Torrens Ciſon

D. Endor §.10.

¶ Mōs tabor vna leuca cōtra Eurū diſtat a villa Endor: in mōte Hermonio ſita: nō eſt aūt mōs per ſe: ſed veluti tumor quidā: procedēs a mōte Hermon ad montē Tabor: Vn̄ imaginandū ē inter montē Hermō ⁊ Tabor: nō eſſe vallē mediā: ſed quendā tumorē: depreſſiorem quidem: q̄ tumor dicit̄ Hermoniū q̄ſi paruus Hermon: ⁊ hoc inſinuat pſalmus cū dixit Dauid propterea memor ero tui de terra Jordanis ⁊ Hermonij a mōte modico In hermonio igit̄ villa Endor ſita ē: de qua legimu; in pſalmo Diſperierūt in Endor In Endor habitauit mulier Phitonē habē;: quā cōſuluit Saul vt legimu; in.1.regū ca.28. Ad cuiu; iuſſionē Samuelē ſuſcitauit: q ſepult⁹ fuerat i Ramatha Sophi: duab⁹ dietis diſtāte ab Endor.

Mons hermonium Mulier hñs Phitonem End .1. re ca.28

D. Naym §.11.

¶ A nazareth duabus leucis a mōte Tabor: plus vna leuca cōtra auſtrū: eſt mōs Hermō minor: in cuius latere Aglonari ē vrbs Naym: an̄ cuiu; ingreſſū Jeſus vidue filiū a mortuis reuocauit vt legimu; luce 7.ca. Extēdit̄ hic mōs fere.4. leuci; contra mare Galilee ⁊ terminatur non longe: ab eo loco: vbi Jordani; ex mari Galile egredit̄.

Luce .7.ca

## ¶ Deſcriptio Terre Sancte contra nothum. ¶ Caput ſeptimum.

Sexta deſcriptio ſumens initium ab Achő: tendit directe contra Nothum.

### D. Torrentis Ciſon §. I.

¶ Poſt Achon quatuor leucis: primo occurrit: pars prima Carmeli montis: vbi extat locus: in quo verus dñi propheta Helyas: falſos Baal ſacerdotes in torrẽte Ciſon interemit vt legimus
In. 3. regũ cap. 28. in tertio regũ cap. 28. Qui ⁊ ibidẽ: modico ſpacio: mare magnũ igreditꝰ: vna leuca ab vrbe Cayphe: ſed tribus ab Achon: De Torrente Cyſon
Torrentis Cyſon decurſus volo te nõ latere chariſſime lector: ꝙ licet realiter ſit vnus: duplicẽ tñ habet decurſuꝫ: Aliqua. n. eius pars decurrit cõtra oriẽtẽ ad mare Galilee: Aliqua vero cõtra occidentẽ petit mare magnũ .i. mediterraneũ: ⁊ hec quidẽ diuerſitas ex eo cõtingit: ꝙ mõs Tabor ⁊ Hermõ: cũ nõ multũ diſtẽt habent tumorẽ quendã intermediũ: quẽ diximus ſupra appellari Hermoniũ. i. minorẽ vel paruuꝫ Hermon in quo ſituatꝰ villa Endor ⁊ tumor quidẽ ille impedit: ne aque pluuiales ex vtroqꝫ mõte defluentes: ad plagã vnã deſcendant Sed pars vna petit orientẽ ⁊ recipit ſe in mari Galilee: ⁊ in ea pugnã cõmiſit Barach cõtra Siſarã vt dicitꝰ
Judicũ cap. 4. Judicũ cap. 4. Altera vero petit occidentẽ ⁊ ingreditur mare magnũ: ⁊ in ea Helyas Baal ſacerdotes necauit in qua confluũt aque multe ex monte Effraym: ⁊ locis propinquiꝫ Samarie: ⁊ campo magno Eſdrelon: ⁊ monte Caym.

### D. Caymoth §. 2.

¶ A loco interfectionis ſacerdotũ Baal tribus leucis contra Auſtrum: ſituatꝰ Caymoth caſtrum

in pede.

in pede montis extra heremū Carmeli: vbi La-
mech fertur: ſagitta Caym iterfeciſſe Dicit enim
in libro Gene. cap. 4. occidi virū in vulnus meū. Gene. cap. 4.

D. Magedo §. 3.

¶ A Caymoth ſex leucis cōtra Auſtrū: eſt Ma-
gedo: dictū hodie ſuburbe: vbi defunctus ē Ocho
zias rex Juda: vulneratus a militibus Jehu: vt
legimus in. 4. regū cap. 9. iuxta Jezrael in aſcen
ſu Gaber: qn̄ Jorā regē Iſrael ſagitta iteremit: cu
ius corpus proijci iuſſit i agro Naboth Jezrahe
lite Jn eodē Magedo perēptus eſt Joas rex Ju
da: a pharaone rege Egypti: cū proficiſceretur a
flumine Euphrate: Et ſcias ſtudioſe lector: cāpū
Magedo ⁊ Eſdrelō ⁊ planiciē Galilee ⁊ Mage
dā: idē eē: licet diuerſimode noiatū Eſt āt i rei ve-
ritate cāpus Galilee: q cingit mari Galilee ⁊ Jor
dane Ab Auſtro aūt mōte Effraym ⁊ Samaria:
Ab occidēte partim mōte Effraym, ⁊ mōte Car-
melo: Ab aquilone montibus Phenicie ⁊ Liba
no in longitudine eſt fere. x. leucaꝝ in latitudine
ſex ⁊ amplius Jn partibus Aqlonis fertilis ē ſu
pra modū: exuberās frumēto vino oleo: oibuſq;
mundi bonis: adeo ꝙ regionē meliorē: credo me
nō vidiſſe: ſi exigētibus demeritis noſtris: non de
tineretur in manu prophanoꝝ infidelium.

D. Meſre ⁊ Fabe caſtri §. 4.

¶ A mōte Caym contra oriētem duabus leucis:
occurrit Meſra Caſale in torrēte Ciſon: p leucā
vnā a pede mōtis Hermō: ex Meſra ꝯtra Auſtrū
leuca vna eſt caſtrū denoiatū Faba in cuius laterē
occidentali: extra viam: qua eſt tranſitus in Je-
zrael ad dextram demonſtrantur ruine ciuitatis
Affech quantum arcus ter iacere poteſt: Ubi Si-

ſi pugnantes contra Achab regem Iſrael ꝛ de-
In.3.re victi: dixerunt vt legimus in.3.regū cap.20. Dȳ
gū cap. montiū ſunt dij eoꝝ pugnemus cū eis i vallibus.
.20. D. Sune §.5.

¶ Ex Affech leuca vna contra oꝛiētē ad ſiniſtrā: extra viam Jezrael in latere auſtrali mōtis Hermō eſt Suna vrbs quam frequētare ſolitus erat Helyſeus: pꝛoficiſcēs ex Carmelo in Galgala: erat ſiquidē planioꝛ via tendenti in Jericho: vbi cū pꝛophetaꝝ filijs moꝛabat: pꝛocedēs de Carmelo per Sunā in Bethſameth: inde p cāpeſtria Joꝛ-
In.4. danis vſqꝫ in Galgala Unde ꝛ in.4.libꝛo reguꝫ
regum legimus: ꝙ cū diſponeret petere fluuiū Joꝛdanē: neceſſe illi erat per Sunā agere tranſitum: ꝛ pꝛopterea eam frequentabat: Ex Suna: fuit ſunamitis illa: cuius filiuꝫ Helyſeus ſuſcitauit in cuius
In.4. domo tranſiens hoſpitabatur vt legimus in.4.
regum libꝛo regum cap.4. Ex eadem fuit Abiſaach Su-
cap.4. namitis que Dauid ſeneſcenti miniſtrabat vt le-
In.3.re gimus in tertio regum cap.1. Ibidē caſtramenta-
gū c.1. ti ſunt Philiſtijm ꝛ Saul venit in galgala.

D. Bethſan §:6.

¶ Ex Suna.ij.leucis contra oꝛientē fere: parū tamen declinando ad Auſtrū ē Bethſan vrbs inter montē gelboe ꝛ Joꝛdanem ſita: diſtans tamen a Joꝛdane media leuca: In cuius muro vt legi-
In.1.re mus in pꝛimo regum capit.31. Philiſtijm ſuſpen-
gū c.31. derunt coꝛpoꝛa Saulis ꝛ Jonathe qui in pꝛelio coꝛruerunt in monte Gelboe Dicta eſt aliquādo Sicopolis: vt ſcribit Joſephus: nunc autem ab omnibus Bethaſan nuncupatur: Eſt enim locus deliciosus valde: Supꝛe Bethaſan eſt mons gelboe extendens ſe contra occidentem

per.ij.leucas

per.xj.leucas vſq; Jazrael: vbi eſt fons patentiſſimus: dictus fons Jezrael: vbi z Philiſtijm diſpoſuerunt caſtra: cum eſſent Saul z exercitus eius in mōte gelboe iter Bethſan z ipm fontē.

D. Jezrael. §. 7.

A fonte prefato: ad iactum arcus: in loco aliquantiſper eleuato: ſituata fuit Jezrael vna vrbiū regaliliū in regno Iſrael: nūc aūt uix. 20. domunculas habet diciturq; Carethy: z eſt in baſi montis Gelboe ad occidentē: ante cuius ingreſſum adhuc ager oſtēdit Naboth Jezraelite: quē innocentē lapidibu; obrui iuſſit maledicta Jezabel vt legimus i. 4. Regū cap. 9. Jezrael pulcherrimi eſt proſpectus: per totam Galileam vſq; Carmelū z mōtes Phenicie mōtemq; Tabor z Galaad vltra Jordanē z totum montem Effraym: Jtem a mōte Galaad verſus Jezrael in latere ſeptentrionali montis Gelboe: eſt via valde plana: a Jordane p Hermō z Salin vbi erat Joannes baptizans: z per hāc profectus eſt Jehu de Ramoth galaad: cum ſpeculator dixit video ego globum vt legimus in. 4. Regū. cap. 10. In. 4. Reguz cap. 9. In. 4. Reguz cap. 10.

Deſcriptio Diſpoſitionis Montis gelboe z Hermon. §. 8.

Mons gelboe z Hermon ſic diſpoſiti ſunt: vt gelboe ſit ab auſtro z Hermon ab Aquilōe: duarum leucarum ſpacium mediat iter eos longitudo eorum. ii. leucis protenſa ab oriente in occidentem: vterque ab oriente terminatur in Jordane. Jn planicie intermedia plures z duri conflictus acciderunt Jbi enim gedeon debellatus eſt Madian: vt patet in libro Judicum capitulo ſeptimo z Saul congreſſus eſt Judicū cap. 7.

cum Philiſtijm: Et Achab cum Aſſirijs: Modernis et diebus Tartari cū Sarracenis: Et aduerte: q̄ extat mons alius ſupra regionē Traconitidem iuxta montem Seyr: qui eſt longe maior et excelſior hoc mōte Hermō preſcripto: et ille in multis ſcripture locis: appellat mons Hermon vnde patet tres eſſe mōtes Hermon: vnū quidē et maior: ſupra regionē Traconitidē: ſecundus vicinus monti Gelboe: tertius paruus qui dicit hermonium: de quo ſupra actum eſt: et diximus eſſe tumorem quendam inter montem Thabor et Hermon ſecundum.

Tres mōtes Hermon

D. Conuallis illuſtris. §. 9.

¶ In planicie media inter Gelboe et Hermon: incipit conuallis dicta illuſtris ex ſui amenitate et pulcritudine: de qua eſt mentio i libro Geneſis cap. 14. Extenditur aūt: a planicie hac: per totū defluxum Jordanis vſq̄ ad mare mortuū: Sed et ipſum: ante ſubuerſionē Sodome et Gomorre contentum fuerat in cōualle illuſtri que aquis irrigabatur veluti paradiſus et Egyptus.

Geneſis capi. 14.

D. Si in Galboe cadit ros. §. 10.

¶ Credunt nōnulli et predicant: ſuper Gelboe: rorem non deſcendere eo q̄ Dauid miſeratus obitum Saulis et Jonathe illic interſectorū imprecatus eſt ei in hys verbis (vt legimus in ſecūdo Regum capi. primo) Montes Gelboee nec ros nec pluuia cadant ſuper vos: vbi ceciderūt fortes Jſrael. At certe hoc non eſt verum nā in feſto diui Epiſcopi Martini: montē ipſum aſcēdi: et adeo pluit: q̄ vſq̄ ad carnē madefactus deſcēdi inſup eadē Uallis inundauit deſcēdetibus aquis. Alio inſuper tēpore: ſup ipſum Gelboee: dormiens

In. 2. Regum capi. 1.

dormiens ſub diuo cū alijs multis: rore perfuſi fuimus ſupra modū: et id quidē cōtigit in oium ſanctorum feſto anno ſalutis.1283. Eſt tamen verum  Anno ſalutis 1283
quod eiuſdem quedam partes ſaxoſe: aride: ſunt et ſteriles: ſicut et alij Iſrael montes.

D. Gilim opidi. §.11.

¶ Ab Jezrael quatuor leucis contra auſtrum eſt gilim opidū: munitū quidem ſed collapſum: in pede mōtis Effraym ſitum: vbi Samaria inicium: et galilea terminum ſumit: Ex gilim vſque Jordanē: ſeptem circiter leuce mediant cōtra orientem: et parti illi iungit ab auſtro: regio Naphe in qua extant montes excelſi valde.

D. Sebaſte que olim Samaria. §.12.

¶ Ex gilim quinque leucis contra auſtrum tendidimus Sebaſten quondā dictā Samariā caput x. tribuū: et ſedes regū Iſrael. Que cū glorioſa nimis eſſet peccatis inhabitātiū adeo defecit: vt nec vnā habeat domū duabus eccleſijs exceptis: que in honorē diui Baptiſte Joannis cōſtructe fuerūt verum principaliorem: que et catedralis ſedes erat: Sarraceni in Mahumeā cōmutarunt in qua turpiſſimū Mahometh venerant. In ea eſt eiuſdem diui Joannis ſepulchrū: marmore exciſum: ad inſtar ſepulchri Saluatoris noſtri: in quo idē ſanctus inter Helyſeū et Abdiā prophetas cōditus fuerat Eccleſia hec: cōſtructa eſt in latere mōtis in deſcēſu: Saraceni diuū Joannem precipua deuotione colunt poſt Chriſtum et beatiſſimā virginē: de ipſo alta ſentiētes: Aſſerūt.n. et cōfitent Chriſtū vere filiū dei: nō tamen deū: Beatam virginē de ſpiritu ſancto cōcepiſſe: virginem peperiſſe: et virginem permanſiſſe: Joannē autē

Due eccleſie in Samaria

Sarraceni Sanctos venerant

dicunt maximum ⁊ ſanctiſſimum pphetaꝝ Ma hómet dei nunciū: ⁊ ad ſeipſos tātū: deſtinatum fuiſſe hec vidi ⁊ legi in Alcorano q eſt liber falſe legis tradite a maledicto Mahometh: Altera ec cleſia extat in mōtis ſupcilio vbi ⁊ regis palatiū conſtructum fuerat: Hāc inhabitant greci mona chi Chriſtiani: q ſumma humanitate me recepe runt: ⁊ neceſſaria miniſtrarūt In eccleſia ipſa: oſtenderūt locum: in quo credunt ⁊ dicunt Baptiſtam: carceri mancipatum: ⁊ in eodem ab He rode decollatum quod quidem vt friuolum re ſpuo: Nam Joſephus: ⁊ ſanctorum legende ⁊ magiſter in hiſtoriis: ⁊ hiſtoria eccleſiaſtica: com muni ⁊ cōcordi aſſenſu ſcribūt eum in Macheꝛunta: nūc Aylon dicta que vltra Jordanem ſi ta eſt: ⁊ ego vidi: fuiſſe decollatum Preterea He rodes ille: qui diuū Joānem decollauit Tetrar cha exiſtebat Galilee: ⁊ regionis trans Jorda nem: que quidem eſt terra Galaad: ſiue duarum tribuum ⁊ dimidie: quā eis diſtribuerat fortiſſi mus Joſue: ante tranſitum Jordanis ex conſe quenti nullam poteſtatem exercere poterat in Samaria Subiciebatur enim Pylato procura tori ſicut Jeruſalem ⁊ iudea: ergo Joanem ibi: nec carceri addixit: nec vita priuauit quia nul lum ius in Samaria habere potuit: Decollato tamen eo in Macherunta: diſcipuli venerunt vt leginus Marci. 6. cap. tuleruntq; corpus eius: ⁊ ſepelierunt in Samaria inter prophetas pre dictos: Caput vero eius eſt Jeroſolimis: Tam grandes ruinas in toto Terre Sancte circuitu: quantas in Samaria: non vidi cum tamen ma gnas ⁊ multas viderim: dignas quidem deplo ratione

Ubi Baptiſta decollat

Baptiſte ſepulchrū eſt in Samaria

ratione: Nec fuit illius diſpoſitionis Samarie qualem ſibi attribuit magiſter in hiſtoriis ſup verbum illud in. 4. regum cap. 18. Si ſufficere poterit puluis Samarie: pugillis populi qui ſequitur me: Videt enim magiſter ſentire: parietes vrbis ꝛ montis ſuperficie: fuiſſe equales: ꝛ deſuper edificia conſtructa: Quod non ſic erat: imo parietes in baſi ipſius montis conſtructi fuerant: turribus fortiſſimis muniti: mons aūt interius in altū paulatim cōſurgēs: ex oī parte edificiis circūſeptus: ſicut botrus: paulatim creſcēs ī acumine In mōtis cacumine regio ſpecioſa nimis erat vbi ꝛ adhuc videntur columne plures marmoree: qbus deambulatoria palatia ſuffulciebāt In circuitu mōtis inferius: ſub regia habitatione: ac ſub edificiis nobiliū in loco vbi platea cōmunis ſiue forum rerum venalium reperiuntur marmoree columne: que platearum teſtudines ſuſtentabant: platee ſiquidem ciuitatis: iuxta morem Terre Sancte: teſtudinate erant: vt verbo concludam: neſcio: qd magnificentie ꝛ fortitudinis ꝛ decoris Samarie deficeret: que tū nūc adeo defecit: vt in rei veritate facta ſit hortus olerū: ſicut eius rex ipſius Achab: de vinea Naboth Jezrahelite: hortū facere voluit eo ꝙ proxima eſſet domui regie ꝛ iuſto dei iudicio: non ſolum vinea Naboth: ſed ꝛ Palacium regium: ī hortos eſt cōmutatū Samarie ſitus: pulcher nimis erat: Ab ea enim eſt proſpectus: vſqꝫ ad mare Jopes: ꝛ antipatridam ꝛ Ceſaream paleſtinam: per totum quoqꝫ montem Effraym vſqꝫ Ramatha ſophim: ꝛ vſqꝫ Carmelum: Regio ipſa exuberat fontibus hortis oliuetis: boniſqꝫ omnibus: quibus indiget mundus iſte.

In. 4. regum ca. 18.

Diſpoſitio Samarie

E

Situs Samarie ꝙ pulcher

D. Tarſe §.13.

¶ Ex Samaria tribus leucis contra orientē: cō-
Reges ſtructa eſt ciuitas Tarſa in monte ſublimi: in qua
Iſrael aliquanto tēpore regnauerūt reges Iſrael ante
couſtructionē Samarie. fuitq; in ſorte Manaſſe.

D. Tampne. §.14.

¶ Ex Tarſa ſex leucis contra orientē: in via qua tenditur ad Jordanem eſt terra Tampne: que inter ceteros montes habet vnum valde ſublimē: hec quoq; fuit de tribu Manaſſe: ⁊ protenditur vſq; campeſtria Jordanis ⁊ vſq; Macheruntа.

D. Montis Bethel ⁊ Dan §.15.

¶ A Samaria duabus leucis contra Auſtrum iuxta viam: que ducit Sychen diſtat mons altus dictus Bethel in quo Jeroboaz filius Nabat(q peccare fecit Iſrael)ſtatuit vnum ex vitulis au-
.3.regū reis: vt ſcribitur in tertio regum cap.12. Sarra-
cap.12. ceni dicunt locum hunc Bothil neſcientes proferre Bethel: Inde ad mediam leucam ad ſiniſtram eſt mons alius: priore altior appellatus
Uituli Dan: ſupra vrbem Sychen In hoc monte Jero
aurei boaz dicauit alterum vitulum aureum: vt ſcribi-
.3.regū tur in tertio regum capi.12. Sunt tamen qui di-
cap.12. cunt: vitulum illum conſtitutum fuiſſe in ciuitate Dan: que nunc Uelenas ſiue Ceſarea Philppi nuncupatur ⁊ id magis placet diuo Jeronymo: eligat quis quod voluerit mihi ſat eſt: montem hunc appellari Dan.

D. Sichen §.16.

¶ Inter montes Bethel ⁊ Dan: ſita eſt vrbs Sichen: hodie Neapolis dicta amenitate nimia ⁊ delicijs habūdans: tamen immunita nec muniri pōt: nihilq; aliud ſupereſt: niſi q̄ accedētibus inimicis ad

nicis ad portā: habitatores fugiāt p alterā ſi pau
ciores ⁊ impotentiores fuerint: Sichen edifica-
ta fuit a Jeroboam: fuitq̄ꝫ prima ſedes regni ſui:
poſtq̄ꝫ conſtitutus fuit rex ſuper .10. tribus ſic .n.
legimus in tertio regum cap. 12. Edificauit autē .3. regū
Jeroboam Sychen ⁊ habitauit ibi. cap. 12.

D. fontis Jacob: ⁊ mōtiū garizim ⁊ Ebal §. 17.

¶ A porta Sichen auſtrali quantum bis iacere
poſſet arcus eſt fons Jacob ſuper quem fatiga-
tus ex itinere vt legimus Joānis cap. 4. ſedit Je Joānis
ſus petiuitqꝫ aquā a Samaritana: fons ipſe effoſ cap. 4.
ſus eſt in via qua tēdimus in ſanctā Jeruſalē: Su
pra fontē ad dextrā mōs eſt excelſus: duo habēs
capita: quorꝫ vnū: monſ garizim alterꝫ: mōſ Ebal
nuncupat ibi Joſue edificato altari: audiente po
pulo recitauit totū Deuteronomiū Moyſi: Sic
.n. legimus in li. Joſue ca. 18: Media pars ppl'i Joſue
ſtabat iuxta montē garizim ⁊ media iuxta montē cap. 18.
Ebal: ⁊ cūcta q̄ ſcripta fuerāt in legis volumine
replicauit Joſue coram oī multitudine Iſrael.

D. Phani Jouis hoſpitalis §. 18.

¶ Super montē garizim adhuc oſtenditur vetu-
ſtiſſimi phani locus: qd quidem ſub titulo Jouis
olympij hoſpitalis conſtructū fuerat ad inſtar tē-
pli i Jeruſalē: a Senabarach duce regionis trās
Jordanē vt deferret genero ſuo: ſceleſti manaſſe
regi Iſrael qui cum non eſſet de ſtirpe leui: voluit
ſummum pontificatum ⁊ ſacerdotij officiū exer-
cere: Templū hoc vſqꝫ ad deſtructionē p Roma-
nos: ſeruatū fuit: Montem garizim ⁊ templū il-
lud creditur voluiſſe ſignare Samaritaua cum
dixit Saluatori: patres noſtri in monte hoc ado Joānis
rauerunt Joannes cap. 4. .4 cap.

D. Antique Sichen §.19.

¶ Ad ſiniſtrã fontis Jacob: oppidũ eſt magnũ q̃-
dẽ ſed deſertũ ⁊ dirrutũ qđ creditur fuiſſe illa Si
Gene. chen antiqua de qua legimus in lib. Geñ. cap. 37.
ca. 37. q̃ iacob habitauit in ſichẽ: vbi ⁊ filij ſui paſce-
bãt greges qñ miſſus eſt ad eos Joſeph: Jllic ad
huc ſunt dirruta edificia marmorea: mirãdeq̧ co
lũne: ex qbus arguimus: q̃ glĩoſa fuerit Locus q̃
dẽ ameniſſimus eſt ⁊ fecundus valde: niſi quod
aquis fluuialibus caret: ideo neceſſe fuit Jacob:
effodere puteũ magnũ vt ſufficeret habitãtibus
Sichẽn ⁊ pecorib⁹: Jndigene mihi dixerũt locũ illũ nũc
antiqua Jſtar ab eis appellari: Diſtat aũt ab iſtar: eã quã
nunc diximus nũcupari Neapolis iactu duoꝝ arcuũ:
iſtar ⁊ in hac Neapoli eſtimo fuiſſe oppidũ Thebes.

D. predij Joſeph § 20.

¶ Fonti Jacob adiacet p̃diũ: qđ dedit Jacob: fi-
lio ſuo Joſeph: extra fratres ſuos de quo ſic le-
Gene. gimus in lib. Gen. ca. 48. Dixit Jacob: filio ſuo
ca. 48. Joſeph Do tibi p̃tẽ vnã extra frẽs tuos: quã tuli-
de manu amorrei i gladio ⁊ arcu meo: p̃diũ illud:
vallis ẽ lõga: admodũ fertilis ⁊ amena: ⁊ neſcio
vallẽ eque grãdẽ i delicijs illi ſimilẽ Jn Sichẽ ſe-
pulta ſũt oſſa Joſeph: aducta de Egypto: Sic. n.
Gene. adiurauerat frẽs ſuos: vt ſcribit Ge. ca. vlti. Qđ
ca vlti. aũt i Sichẽ recõdita fuerĩt teſtat̃ liber Joſue c. 24.
Joſue D. Lebne §.21.
ca. 24. ¶ Ex Sichen. 4. leucis iuxta viã tendendo Je-
ruſalem ſanctam ad dextrã eſt Lebna: Caſale q̃-
dẽ pulchrũ valde: Dico autẽ Caſale: qm̃ alia eſt
vrbs Lebna in tribu Juda: quã expugnauit Joſ
Joſue ue: Sic enim legimus in libro Joſue cap. x. Trã
cap. x. ſiuit Joſue cũ omni Jſrael de Maceda i Lebna

⁊ pugnabat

& pugnabat contra eam: quã tradidit dñs cũ rege ſuo i manus ſuas pcuſſerũtq; vrbẽ i ore gladij.

D. Magnas opidi. §. 22.

¶ Ex Lebna qnq; leucis cõtra auſtrũ: eſt opidũ Magnas: nũc ãt nuncupatum Bira: fuitq; hijs diebus ſub ditione milicie templi: iuxta latus eius auſtrale: locate ſunt methe iter tribum Effraym & Beniamin.

D. Gabaa Saulis. §. 23.

¶ Ex Magnas vna leuca cõtra auſtrũ: eſt Gabaa Saulis: in qua vt legimus in lib. Judicum: cap. 20. oppreſſa eſt vxor illius leuite proficiſcentis ex Bethleem: pp̃ter cuius vltionem fere tota tribus Beniamin deleta eſt vt patet in libro Judicum cap. 21. Jn Gabaa ortus eſt Saul primus rex in Jſrael.

Judicum capi. 20. Judicum capi. 21. Saul vni natus eſt

D. Rama. §. 24.

¶ Ex Gabaa: ſpacio vnius leuce contra auſtrũ: eſt Rama i mõte cõdita ad ſiniſtrã: eũti Jeruſalẽ: nõ lõge extra viã De hac credit dictũ fuiſſe illud Jeremie cap. 31. Vox in rama audita ẽ: Nolo. n. Jere.
te ignorare ſtudioſe lector: in terra ſancta: plures cap. 31.
fuiſſe rama prima iuxta Thecuã: via qua tendimus i Ebron. 2. in tribu Neptalim xp̃ima caſtro Sepheth. 3. iuxta Sephor. 4. eſt in Sylo. 5. eſt iuxta Gabaa: & de hac nũc eſt ſermo: oẽs qdẽ in hoc ꝯueniũt: q̃ i collib⁹ altis ꝯſtructe exiſtunt ex hac rama: vltio dicta: trib⁹ leucis ꝯtra auſtrũ: eſt vrbs ſcã Jeruſalẽ: quã ad pñs ꝑtereo: vtile ẽ. n. redire ꝑ Sychẽ: & prio vrbes illas colligere d̃ angulo mõtis Effraym: ac reſumere que dimiſi.

D. Emon & Phaſelli. §. 25.

¶ Poſt Sychen contra orientem: proceſſu ad

Jordanem:quatuor leucis eſt Emon opidū grāde:ameno loco cōſtructū:oībus mūdi bonis habundans:fuitq; de ſorte Effraym: Tribꝰ leucis a Jordane eſt Phaſellū caſale in campeſtribus: vbi torrēs Carith decurrit ex monte. In Carith precepto dñi Helyas paſcebat a coruis: Sic.n: legimus in.3.Regū cap.17.Sedit Helyas i torrente Carith:q eſt ꝯtra Jordanē corui quoq; deſferebāt ei panē ⁊ carnes mane ⁊ veſpere.

Helyas paſcitur i coruo 3.Regum capi.17.

D.caſtri Doch.§.26.

¶Poſt Phaſellū ad ſiniſtrā vna leuca: verſus terra Tepne:eſt caſtrum Doch:vbi Theophilus doloſe detinuit ⁊ interemit Simonem machabeū: Ex hoc loco plene videtur terra galaad ⁊ duaꝝ tribuum ⁊ dimidie:terra Eſebon: montes moab:mons Abarin ⁊ Phaſce ⁊ Nebo: ⁊ deſcēditur in cāpeſtria Jordanis:ſuntq; deinceps loca plana vſq; iericho: ⁊ vltra ꝑ totum decurſum Jordanis:vſq; ad mare ſalinarū mōtes ēt Abarin ⁊ Phagor ⁊ Phaſca ⁊ Nebo:ſūt directe cōtra locū hūc vltra Jordanē:Scias inſuꝑ ꝙ ab ortu Jordanis ſub Libāo:vſq; ad ſolitudinē Pharan fere ꝑ cētū miliaria: ipſe Jordanis i vtroq; littore:cāpos habet latos ⁊ amenos: qui retro circundantur altiſſimis montibus.

D.Galgale.§.27.

¶Poſt phesech fere cōtra auſtrū: paululū tñ cū declinatione ad occidentem quinq; leucis eſt: locus dictus galgala:i quo vt legimus i lib: Joſue cap.5.filij Iſrael circūciſi ſunt ꝑcepto Joſue: ⁊ poſtq̄ oēs circūciſi fuerūt:caſtrametati ſunt illic mltis diebꝰ trāſito Jordane: ⁊ ꝓpea vocatū ē nomen loci illius galgala vſq; in preſentem diem.

Joſue cap.5.

D.Quarantane

D. Quarantane. §. 28.

¶ Ex galgala ad dimidiā leucam tendēdo in Je
richo ad dextrā iuxta viā eſt mons dictus quarā
tana: vbi mūdi Saluator quadraginta diebus
ꝛ noctibus: cibū nullū ſumpſit: Altus eſt nimis:
ꝛ aſcenſu difficilis. Temptatus autē fuit in alio
mōte qui duabus leucis diſtat a quarātana: ſu-
pra i deſerto: a latere auſtrali Bethel ꝛ Hay.

D. Fontis Helyſei. §. 29.

¶ Sub quarātana fere iactu duoꝝ arcuū oritur
fons Helyſei: cuius aquas cū eſſent amare ꝛ ſte-
riles: dulcorauit Helyſeus imiſſione ſalis: ſic. n.
legimus i li. 4. Regū cap. 2. Egreſſus Helyſeus 4. Re-
ad fontē aquaꝝ miſit i eis ſal ꝛ ait: Hec dicit do- gum ca
minus ſanaui aquas has: ꝛ non erit vltra i eis pi. 2.
mors neqꝫ ſterilitas: Fōs ille decurrit iuxta gal-
galā a pte auſtrali ipellitqꝫ mollēdinā: deide in ri
uos diuiſus: irrigat canamellas ꝛ hortos: demū i
Jordane ſe recipit Juxta galgalā cōtra auſtrū: Vallis
ad dimidiā leucā: ē vallis Achor: in qua iubēte Achor
Joſue: idē Achor: lapidibus obrutus eſt ꝑ expiā Joſue
do furto anathematis: vt legim⁹ Joſue cap. 13. cap. 13.

D. Jericho. §. 30.

¶ A galgala cōtra oriētem leuca vna: diſtat Jeri
cho vrbs qdē quōdam ſublimis: nūc aū vix. 9.
domos habet: nec meret dici parua villa: oiaqꝫ
monimenta ſanctoꝝ locoꝝ: penitus deleta ſunt
Ex Jericho duabus leucis extat capella diuo
Baptiſte dicata vbi creditur Saluator fuiſſe ba Salua-
ptizatus: Opinantur tamē quidam iuxta Ba- tor vbi
lym: id actum fuiſſe: ſed Eccleſie ſolemnitas bapti-
contradicit: geſta in Jericho ſatis nota ſunt: zatur
ideo ea non deſcribo.

Digitized by Google

D. Bethagle. §. 31.

¶ Ex Jericho duab⁹ leucis iuxta mare mortuū est Bethagla vbi Joseph ꝛ fratres deducentes ex Egypto corpus patris Jacob: planxerunt septem diebus: vt legimus Genesis cap. 50. propterea vocatus ē locus ille Bethagla. i. domus planctus. Diſtat autem leuca vna a Jordane: ꝛ ibi inhabitant monachi greci.

Geneſis capi. 50.

D. maris mortui ſiue Lacus Aſpalti. §. 32.

¶ A Jericho tribus leucis: ſimiliter a Jordane ꝛ capella diui Baptiſte diſtat mare mortuū: qđ ꝛ Lac⁹ aſpalti. i. bituminis vł mař ſalis nūcupari ſolet: Diuidit qdē Arabiā ꝛ Judeā eſtq; i littore ei⁹ orientali: terrā Moab ꝛ Amon: ꝛ mons Seyr: de qbus actū eſt ſupra: extēditurq; vſq; Cades berne ꝛ deſertū pharan. Oſtendit circa mediū eius in oriētali littore caſtrū Monichal: qđ antiquitus: petra deſerti: nūc aūt Charach dicitur: monitum valdē Balduinus. n. rex Jeruſalē edificauerat pro Jeruſalē regno dilatando: At nunc ſoldanus detinet: ꝛ in eo reponit theſaurum Egypti pariter ꝛ Arabie: quem exigit a ſibi ſubiectis.

Caſtrū monichal petra deſerti.

D. Ariopolis. §. 33.

¶ Ex Charach tribus dietis cōtra vulturnū eſt Ariopolis: dicta nūc petra: metropolis totius ſecūde Arabie de actū eſt ſupra: olim tū Ar nuncupata fuit: eratq; in torrente arnon cōdita: in confinijs moabitaꝝ ꝛ amorreorom. In eodē littore eſt locus: ex quo Balaam populo dei maledixit.

Balaā maledixit populo dei

D. Segor. §. 34.

¶ Poſt Jericho ꝯtra auſtrū eſt Segor opidum: in eo

In eo ſaluatus eſt Loth qñ dominus ſodomam ſubuertit Sic enim legimus Geñ.cap.19. feſtina z ſaluare ibi:idcirco appellatū eſt nomen loci illius Segor Sitū eſt aūt ſub mōte Engadi:iter qđ z mare mortuū eſt ſtatua ſalis:in quā cōuerſa eſt vxor Loth vt patet Gene.ca.19. Quā vt viderē: ingentes ſubij itinerū labores:ſed nec deſideriū meum complere datum eſt Retulerūt ſiquidem mihi incole:locum eſſe inacceſſibilem vel ſaltem non ſine periculo mortis : propter feras immanes z ſerpentes precipue vero propter Beduinos : qui loca illa in habitant inhumani : z peſſimorum morum.

Gene. cap.19.

Uxor Loth i ſtatuaȝ ſalis

D. ſpatij z mirandarum conditionum maris mortui §.3 ¶.

¶ Mare mortuum habet in latitudine ab oriēte ad occidentē:leucas.30. In lōgitudine aūt ab aſ lone ad auſtrum:aſſertione Sarracenoꝝ a qbus diligēter pcūctatus ſum:habet quinqȝ dietas Joſephus autem ſcribit : ipſum continere in longitudine ſtadia .586. quod magis verum reputo credit a non nullis ipſum continuari cū mari rubro:propter aquaȝ illaȝ:que in libro Exodi:aque Marath nuncupantur:qđ z mihi ſuadere conatus eſt Jeroſolimitanus Patriarcha grecus:terre illius ſedulus inueſtigator Uez an ſic ſe habeat:icertū relinquo:neqȝ.n.pſonaliter vſqȝ illuc procedere valui:Mare mortuū ſemper eſt fumāȝ z tenebroſum ſicut os inferni : Oculis meis vidi ſimul cū alijs pluribus ſocijs pp teterrimuȝ z malū vporē ex mare mortuo fumantē: vallis illa que i Geñ.ca.14.illuſtris dicta eſt z vere ſic erat a termino huius maris apud deſertum Pharan

B

Patriarcha Jeruſalem

Uallis illuſtris Gene. ca.14.

vſq; ſupra Jericho media dieta: fere ſterilis ⁊ in utilis reddita eſt: ita vt nec germen producat ali quod: in ſui latitudine: que aliquando eſt quinq; aliquando ſex leucaꝝ: preterq; iuxta Jericho vbi canamelle: ⁊ horti: ⁊ viridaria irrigant fonte He liſei ⁊ hoc quidem prouenit ex certo dei iudicio: qui tot annorum ſeculis: peccatum vlciſcit Sodomorum: vt etiam regio ipſa penas luere videa tur A dextris inſuper ⁊ a ſiniſtris montes ſteriles ſunt ⁊ aridi vel barbare habitationis p multa ⁊ longa terrarum ſtadia: ad que impellēte vēto vapor ille pertingere contingit Dicunt nō nulli Jordanem aquas ſuas in hoc tremendo ⁊ fetido mari non permiſcere: ſed priuſq; mare ipſum attingat: ſub terra ſe recipere: Attamen Sarraceni aſſeruerunt mihi ipſum quidem ingredi mare: ſed ⁊ exire: ac interpoſito modico interuallo ab egreſſu ſub terra abſorberi: Excreſcit mare mortuum aliquando reſolutione niuium ex Libano aliiſq; montibus: aliquādo inundatione Jordanis ⁊ torrentis Jaboth ⁊ Arnon ⁊ Zareth aliquando pluuiis defluentibus in galilea in monte galaad in terra amon in terra Moab ⁊ Seyr ex quibus omnibus pluuiales aque in Jordanem deſcendunt: ⁊ demum mare mortuum ingredi|tur: Inuenitur in mari mortuo bitumē collectū: ex eius fundo aſcendens: quod vento agitante congregatur adinuicem: appulſumq; littoribus extrahitur; eſt medicinale virtuoſum: ⁊ valde durum: nec ſoluitur niſi mēſtruo ſanguine diciturq; gluten Judaicum Unde mare ipſum: Lacus aſpalti appellatur Dicitur in Geneſi cap. 14. q vallis illuſtris: que nunc eſt mare ſalis: puteos multos bituminis

Bitumē maris mortui

Gene. ca. 14.

tos bituminis

los bituminis habebat: ꝛ hodie etiã plures ſunt
in littoꝛe maris diſpoſiti: quos vidi ego: eſtq; iux
ta quemlibet pyramis errecta : ꝛ hec de mari
moꝛtuo dicta ſint.

D. Hay ſ.36.

¶ Supꝛa Galgala in mõtanis cõtra occidẽtẽ tri-
bus leucis in pte occidẽtali quarantane vrbs eſt
Hay: quã Joſue vt legim⁹ i eiuſdẽ li. ca. 8. poſtq̃ Joſue
expugnauit: ſuccẽdit igni iterfecto eius rege cun- cap. 8.
ctiſq; habitatoꝛibus: ꝛ fecit eã in tumulũ eternũ.

D. Bethel ſ.37.

¶ Ex Hay ad leucã vnã fere ꝯtra aquilonẽ: pau
lulum tñ declinãdo eſt Bethel ciuitas: que pꝛius
Luza vocata eſt: vt legimus Gene. capi. 35. hec ẽ Gene.
in tribu Beniamin: vbi Jacob pficiſcens in Me cap. 35.
ſopotamiã fugiens Eſau fratrẽ ſuũ: lapidẽ capi-
ti ſupponens obdoꝛmiuit viditq; in ſomnijs ſca
lã: ꝛ angelos aſcendẽtes ac deſcendẽtes ꝛ erexit
lapidẽ in titulum: appellauitq; nomen loci Be- Bethel
thel. i. domus dei Errant qui credũt Bethel hãc: nõ ẽ in
eſſe in Jeruſalem: Nã eo tpe Melchiſedech i Je- Jeruſa
ruſalem regnauit: eratq; vrbs glorioſa : Si ergo lem
Bethel in Jeruſalẽ extitiſſet: non vtiq; eſſet ver
Jacob doꝛmiſſe in cãpo Preterea hodie in hoc
Bethel oñdit lapis erectus in titulũ ꝛ ſepulcrũ
Delboꝛe nutricis Rebecce ſubtus in valle: q̃ tñ
cõſtat nõ eſſe in Jeruſalẽ ꝛ qui hec dicũt: in alio
nõ habent fundamententũ: niſi in quibuſdã verſi
bus: q nullius ſunt auctoꝛitatis. ſ. Solima: Luza:
Bethel: Jeruſalẽ Jebus: Helia. Urbs ſacra Je-
ruſalem: dicit atq; ſalẽ: Uer a ſic dicentibus: vel-
lẽ erudiri in quo loco veteris vel noui teſtamẽti:
teſtimoniũ reperiũt Jeruſalẽ dictã fuiſſe Luzã vel

Bethel niſi forte velint: templũ Bethel. i. domũ dei appellare: ſed eſt in equiuoco laborare: hoc enim ſenſu: ois eccleſia dici poteſt Bethel: pretere a ſup illud Gene. cap. 13. Reuerſuſ Abraã p iter quo venerat in Bethel: gloſa diui Jeronymi: q locũ ipſum viſitauerat: ſic habet Bethel ciuitatiuncula eſt: duodecimo ab Jeruſalẽ lapide. i. miliari (In termino .n. cuiuſlibet miliaris in ſignũ ſtatuebatur lapis erectuſ) in tribu Beniamin ad dextrã euntibus Neapolym q̃ prius Sichẽ: iuxta Luzã: q̃ ẽ in tribu Effraym: ⁊ prima diuiſio inter Beniamin ⁊ Effraym: in medio eius tranſit

Palma delbore — A Bethel ad leucã vnã contra aquilonem: verſus Rama: que ⁊ Sylo dicta fuit eſt Palma delbore de qua ſic legimus i libro Judicũ ca. 4. erat aũt Delbora prophetes vxor lapidoth: q̃ iudicabat populum illo tempore ⁊ ſedebat ſub palma: que nomine eius vocabatur: hec miſit Barach ad debellandum Siſaram in monte Tabor.

D. Anathot §. 38.

¶ Ex Bethel duabus leucis: cõtra aquilonẽ: ab Jeruſalẽ leuca vna: nõ lõge a Rama Beniamin eſt anathot viculus ſacerdotũ: ex quo Jeremias

Jn arg. ſup Je. — propheta oriũdus extitit Uñ ſic legimus i argumẽto ſup Jeremiã: Jeremias anathotites q ẽ viculus trib⁹ a Jeroſolimis diſtãſ miliarib⁹: Juxta Anathot iter oriẽtẽ ⁊ auſtrũ: icipit ſolitudo illa q̃ mediat iter Jeruſalẽ ⁊ Jericho: nũc deſertũ q̃rãtane dictũ: extẽditurq; ſupra Galgalã: ⁊ vſq; ad deſtũ ꝯtra Thecuã ⁊ Engadi iuxta mar̃ mortuũ:

D. Uinee balſami in Engadi §. 39.

¶ Supra mare mortuum in littore eius occidentali de Segor leuca vna eſt aſcenſus montis Engadi:

tis Engadi: in quo Dauid latuit ex primo Re-
gum cap. 24. Cum inſidiaret ei Saul: in circuſ-
tu ipſius mõtis ⁊ in ipſo vinea balſami conſita Vinea
erat: ſed Herodi magni tépoꝛe Cleopatra Egi- balſa-
pti regina: in odium ipſius Herodis fauente ſibi mi traſ
Antonio tranſtulit eá in Babiloniá Egypti: ⁊ lata in
nõ colitur in Egypto vinea illa niſi a chꝛiſtianis Egy-
rigaturq; aqua fontis: in quo fama é beatiſſimá ptum
virginé: ſepe infanté Jeſum lauiſſe: cum fugiſſet
pꝛopter Herodé in Egyptũ: Sunt tamen adhuc
ſurculi vinearum valde nobiles in Engadi: vt
ad litterá verificetur quod ſcribitur in Cáticis Canti.
cap. pꝛimo Botrus Cipꝛi dilectus meus mihi: cap. j.
in vineis Engadi: Uerum ſarraceni nõ colunt il
las ⁊ Chꝛiſtiani non habitát illic: qui colere eas
valeát Sub Engadi iuxta littus maris moꝛtui:
arboꝛes quidem ſunt viſu pulcherrime ſed fru-
ctus earum cum diſcerpitur intrinſecus fauilla Fruct⁹
⁊ cinere plenus inuenitur: Montes Engadi ſub pleni fa
limes ſunt valde ac mirabilis diſpoſitionis pꝛe- uilla
rupti rupibus ⁊ vallibus: adeo q̃ ſimiles nõ vi-
di qui ⁊ videntibus incutiunt hoꝛroꝛem.

D. Adomin. §. 40.

¶ Ex Jericho q̃tuoꝛ leucis ↄtra occidenté via q̃
ducit Jeruſalé: ad ſiniſtrá Quarátane eſt caſtrũ
Adomin: vbi ſm Lucá cap. x. qdá deſcendens Luce
ab Jeruſalé in Jericho incidit in latrões: quod cap. x.
⁊ modernis tempoꝛibus: multis contingit ⁊ a
frequenti ſanguinis effuſione: locus ille nomen
accepit: Eſt. n. hoꝛribilis viſu: ⁊ periculoſus val
de niſi quis fuerit cum optimo comitatu.

D. Behurin. §. 41.

¶ Ex Adomin duabus leucis cõtra occidentem

eſt caſtrũ Behurim de tribu Beniamyn ex quo
2. Regum capi.16. fuit Semein filius gemini: qui vt legimus in.2. Regũ cap.16.maledixit Dauid:cũ egreſſus eſſet Jeruſalem fugiens ne Abſalon creatus rex in Ebron cõprehenderet eũ: eſt caſtrum ꝑ pulchrũ ꝛ valde munitum i loco alto cõditum: Inferius autem in valle contra orientem in via regia eſt lapis dictus Beon ruben: magnus in modum olibani: videturq; eſſe marmor.

D. Bethanie. §. 42.

¶ Ex Beon contra occidentem: quantum eſt iactus duorum arcuum in loco procliuiore eſt caſtellũ Marthe ꝛ Marie: Bethania: Ante cuius introitum: minus ꝙ̃ ſit iactus lapidis iuxta ciſternam in campo oſtenditur locus: vbi domino Bethaniam venienti occurrit Martha: deinde Maria vocata: Jn Bethania adhuc oſtenditur Simonis leproſi domus: Simonis leproſi domus: in qua recubuit Saluator: Jtem domus Marthe in qua hoſpitari ſolitus erat: que hodie eſt Eccleſia in honorẽ Marthe ꝛ Marie conſtructa. Jtem ſepulchrum Lazari ex quo ſuſcitatus eſt: propinquum dicte Eccleſie: vbi ꝛ erecta eſt marmorea capella: decẽs ꝛ pulchra monumentumq; ipſum: marmore tectum eſt: in quo ꝛ ego deſcendi. Sarraceni precipua veneratione colunt illud propter miraculum ſuſcitati Lazari a Saluatore factum: Jn receſſu a Bethania: nundum apparet Sancta Jeruſalem propter mõtem Oliueti interpoſitum: Sed aſcenditur primo quidam terre tumor: ꝛ pars dilecte ciuitatis: cum monte Syon ponit in proſpectu. Eya clemẽtiſſime Deus: quot deuote lachrime: quot pectorum tonſiones: quot

Dom° Marthe

Sepulchrum Lazari

gratiarum

gratiarum actiones ſunt in loco illo: peregrino-
rum videntiũ exultationẽ vniuerſe terre Urbem
Santam regis magni. O quãta exultatio erit ibi
videre locũ glorie tue bone ⁊ vere, Jeſu: ſi igno
minie ⁊ confuſionis tue locus : cũ tanto mentis
iubilo videtur ⁊ colit: Sed iam omiſſis oib⁹ ad
ſanctiſſime Jeruſalẽ deſcriptionẽ feſtinemus De
ſcendit igit de monte: ⁊ iterũ Urbs ſancta oculta
tur: Jtẽ ſub latere orientali mõtis Oliueti iuxta
Bethphage: que adiactũ lapidis ad ſiniſtrã re- Beth-
linquit: ſub mõte offenſionis in valle: eſt viculus phage
admodũ paruus: ibi aſcendit p latus auſtrale: ⁊
gyrat mõs Oliueti ⁊ peruenit ad locũ vbi dñs
aſinum aſcendit vt legimus Mathei capitu. 21. Math.
Et ſtatim oculis noſtris tota Jeruſalẽ obijcitur cap. 21.
cum templo ⁊ Eccleſia ſanctiſſimi Sepulchri
alijſqꝫ locis ſacris: Uidetur ergo poſt deſcenſum
montis Oliueti: vbi turbis precedentibus ⁊ cla-
mantibus oſana filio Dauid letantibuſqꝫ de be-
nedicto ⁊ ſalutifero eius aduentu pijſſimus Je-
ſus videns ciuitatem: ⁊ eius excidium fleuit ama
riſſime ſup illam: Procedamus ergo: ⁊ ingredia
mur locum orationis eius in angoriam: ⁊ locũ
captionis eius in Gethſemany: tranſeamus tor-
rentem Cedron: ⁊ ſequamur ſi quo modo conce
datur venire in Golgotha: vbi ſteterunt in cruce
fixi: fluentes ſanguine diuini pedes eius: Moria
mur ibi cũ Chriſto dulciſſimo ſaluatore noſtro:
⁊ cũ ipſo pariter innouati ſpiritu reſurgamus.

Deſcriptio Sancte vrbis Jeruſalẽ. §. 43.

¶ Jeruſalem igitur ciuitas Dei ſummi: de qua B
dicta ſunt ⁊ quottidie dicuntur magna ac mira
bilia: ſitum haqet montuoſum Montibus inſu-

per circundatur de quibus infra dicturi ſumus: cuius regio fertilis ⁊ amena: preterq̃ʒ contra Orientem ⁊ Jordanem. Diſtat ab Achon leucis triginta tribus que eſt contra Aquilonẽ: A Sebaſte ſiue Samaria.16. A Sychen.13. A Nazareth 27. Hee omnes contra Aquilonem: A Jope.23. Hec fere eſt occidentalis parum tamen Aquilonaris: A Jericho.7. Hec eſt Orientalis: A Bethleem.2. A Thecua.4. Ab Ebron.8. Hee ſunt contra Auſtrum. Eſt autem in decliui latere montis ſita partim quidem ab Auſtro partim ab Occidente: Ab Auſtro ſita eſt in latere montis Syon: imo partim in monte: partim in eius deſcenſu deſcenditq̃ʒ longitudo eius ab ipſo monte Syon: ſe extendens contra Aquilonẽ: Ab Occidente habet montem Gyon ⁊ pendet ab eo: cuius latitudo contra Orientem eſt vſq̃ʒ ad Torrentem cedron: ſiue Vallem Joſaphat ⁊ eſt ciuitas euidenter magna vt infra dicturi ſumus: Nec verum eſt vt quidam opinantur: ipſam nunc in alio loco ſitam eſſe: q̃ʒ fuerit domini ce paſſionis tempore adducẽtes pro ſua ratione: ꝙ cum dominus extra portam paſſus fuerit: teſte Paulo ad Hebreos: ⁊ hodie paſſionis locus intra ciuitatis menia videatur: ideo ad alium locum tranſlata ſit. Tales ſic dicunt: quia regionem ⁊ vrbem ipſam non viderunt. Situs Jeruſalem eſt ⁊ ſemper fuit talis: ꝙ ſtante tẽplo dñi intra eius menia: vanũ fuiſſet: imo īpoſſibile: eã ex toto ad aliũ locũ tranſferre propter locorum munitionem ex omni parte: cõſimilem enim munitionem alibi habere non poſſet vllo ingenio. Eſt tamen in rei veritate eius latitudo amplior effecta:

B Jeruſalem nõ eſt trãſlata

C Jeruſalẽ extenditur

effecta:

effectā priori ſua longitudine ſeruata : ſtatqꝫ tota
antiqua ciuitas intra muros ⁊ habitatur: Licet
pauci hoc tempore ſint habitantes conſpecta tā
te vrbis capacitate : habitatores ſiquidem pene
in cōtinuo timore cōſtituti ſunt: Diſpoſitionē Je D
ruſalē antiquā pro virili mea: inueſtigare ſtudui Diſpo-
Erat qdē antiquitus: ſicut ⁊ hodie: mons Syō: ſitio an
pro ſui parte ſupereminens ciuitati : capax val- tique
de: vt videat ſe ſolo poſſe fundare ciuitatē. Qui Jeruſa
mons Syon ſumens principium a porta aqua- lem
rum : ſiue fontis Syloe contra orientem conſti-
tuit ſemicirculum contra auſtrum vſqꝫ ad occidē
tem: vbi erecta fuerat turris Dauid eratqꝫ per to Turris
tum ſemicirculum: rupes prerupta: Similiter ar- Dauid
cus huius ſemicirculi: qui appellabatur Mello: Mello
ad cuius repletionem: inter montem Syon ⁊ ci-
uitatē inferiorem: reges Juda leguntur plurimū
laboraſſe: Turris Dauid in quodā colle ipſius
prerupte rupis ſatis eminēti: cōtra occidentē cō-
ſtructa fuerat: ⁊ vorago ipſa correſpōdens parti
auſtrali mōtis Syō: cingēs eā vſqꝫ ad occidentē
vbi turris Dauid tangebat rupē ſtatim curuabat
inclinādo ſe ab occidēte: ꝯtra orietē ſyrās ipſaꝫ
turrim Sicqꝫ turris in rupe: i quodā angulo illiuꝫ
voraginis ꝯſtituta fuerat. Uallis āt ſiue vorago: E
que ipſam cingebat ſecabat i duas ꝓfundas val
les : quaꝫ vna ꝯtra aqlonē: alia cōtra orientē ꝓ
cedebat. Hee due valles ꝯſtituebāt angulū oppo
ſitū angulo i quo ſita fuerat turis Dauid q angu
lus erat de ciuitate iferiori vt īfra dicet Uallis igit Mons
illa que ex turri Dauid deſcēdebat in latere aq- Syon
lonari mōtis Syon: vſqꝫ ad montē moria ſup qđ Mons
tēplū ꝯſtructū fuerat; ſepabat mōtē moriā a mōte moria



Digitized by Google

Syon totãq; ciuitatez inferiorem, deſcendebatq; vltra vallis hec ſiue vorago vſq; in torrentẽ Cedron per locũ vbi nũc eſt: aquarũ porta inter mõtẽ Syon: ꝛ palatiũ Salomonis: quod edificatuz fuerat in pte auſtrali montis moria: ſicq; vorago

F

iſta antiq̃tus ex oi parte cingebat montẽ Syon: ꝛ hec erat ciuitas Dauid: Verũ nũc vorago ipſa: tota eſt terra repleta: cuius cãm dicam infra: poſſunt tñ eius veſtigia adhuc deprehẽdi: Secũda vorago ſiue vallis que ſecabat a predicta ſub turre Dauid procedebat cõtra aquilonem: eratq; ciuitati pro vallo vſq; ad finẽ eius in parte aquilonis. Supra vallẽ per totũ interius rupis eminẽs: quã Joſephus appellat Acrã: cõſtructus fuerat ciuitatis paries circũdans eã ab occidente: vſq; ad portã Effraym: ibiq; iterũ curuabat cõtra orientẽ vſq; ad portã anguli: que ꝯſtituta erat in angulo ciuitatis: q erat cõtra angulũ aquilonis ꝛ orientis: ꝛ ibi iterũ curuabatur paries de aquilone per orientẽ cõtra auſtrũ extra areã tẽpli: includẽs eã ꝛ domũ regis ꝛ portã Siloe iuxta montẽ Syõ ad orientẽ Rupes aũt illa: ſuper quã vt diximus ciuitatis paries ab occidẽte cõſtructus fuerat eminẽs erat: valde: ꝛ maxime in angulo vbi parietis pars occidẽtalis copulatur cũ aquilonari Ille ꝛ.n. locus erat turris dicta nebuloſa ꝛ caſtellũ valde firmũ cuius ruine adhuc extant ibi: Sũt tñ qui dicũt turrim nebuloſam fuiſſe iuxta tẽplũ: qđ loci diſpoſitio ꝛ decliuitas nõ admittit ex hac rupe vt iã diximus ex parte occidẽtis depẽdebat ciuitatis latitudo: declinãtis paulatiz vſq; ad murum orientalẽ protenſum vſq; ad torrentem Cedron: vbi ciuitas erat: ꝛ ẽt nũc demiſſior Vnde ꝛ

Ciuitas Dauid

Acra ſecundũ Joſephum

G

Turris nebuloſa

H

ibi: ciuitatis

ibi ciuitatis ſoꝛtes ꝑ ſterquilinij poꝛtã: defluebant in toꝛrentẽ Cedron: Extra voꝛaginẽ ſepius dictã ex parte occidentis ad ſiniſtrã euntibus de poꝛta veteri ſiue iudiciaria fuit Saluatoꝛ cruci affixus: poſt cuius paſſionẽ lõgo tpe: voꝛago illa repleta eſt: Et murus altus edificatus a turre Dauid: vſq; ad poꝛtã Effraym: que nũc poꝛta ſancti Stephani appellatur: Uides itaq; ꝙ ab auſtro mõs Syõ ab occidẽte vero rupes illa: que montis Gyõ ps exiſtebat: ſupereminebant vrbi: ⁊ ſub hijs duab⁹ mõtibus cõtra orientẽ ⁊ aquilonẽ tota ciuitas q̃ſi in decliui mõtis latere pendebat Mons moria ſuper quẽ domini tẽplũ ⁊ regis palatium conſtructa fuerant: aliquantulũ altioꝛ erat ipſa vrbe: vt patet ex ſitu tẽpli ⁊ ſecũdũ ꝙ Joſephus ſcribit: Que loca nunc ſunt oino explanata ⁊ fere demiſſioꝛa reſiduo ciuitatis: Explanatus.n.fuit mõs templi per Romanos ⁊ tractus in toꝛrentem Cedrõ cũ omnibus ruinis templi ⁊ atrioꝝ quod hodie palam eſt videre: Area tẽpli quadrata eſt: habẽs lõgitudinem ⁊ latitudinem quantũ iacere poſſet arcus: Templũ quod in ea edificatum eſt: poſt deuaſtationẽ per Romanos factã: in eodem loco ſitũ eſt: in quo veꝝ ⁊ antiquũ templũ per Salomonem conſtructũ fuerat Nã quatuoꝛ atria erãt intermedia: Sed ⁊ preſens templũ diſtat a toꝛrẽte Cedron paſſibus multis: Non longe ab area templi contra aquilonẽ: minuſq; iactus eſt lapidis: extat poꝛta vallis: per eã.n.erat deſcẽſus in vallẽ Joſaphat: Dicit ⁊ poꝛta gregis qm̃ per eã introducebantur greges imolandi tẽplo: huic adherebat turris: quam quidam arbitrantur Nebubuloſam vel ananabel. ſed erat turris Phaſel: cũ

Ubi dominus crucifixus eſt I

Mons templi explanatur K

Tẽplũ edificatum in eodem loco

ius adhuc veſtigia apparent: Intrantibus portam gregis ad ſiniſtram iuxta areã templi occurrit Piſcina probatica in qua natinei hoſtias lauabant preſentãtes eas ſacerdotibus in templo offerendas: Hec adhuc oſtendit quinq; porticus habuiſſe: in quibus iacebant languentes expectãtes aque motũ: Ad dextram vero vie pr edictam portam intrantibus in eccleſia ſancte Anne oſtẽditur piſcina grandis: dicta piſcina interior: quã rex Ezechias hoc modo fecit Obturauit ſuperiorẽ fontẽ aquaꝝ Gyon: cõuertitq; aquas eius ſubtus ad occidentẽ vrbis Dauid ꝑ vallẽ paulo ante dictã: incidẽs petrã ferro ⁊ inducẽs aquas ꝑ ciuitatis mediũ in piſcinã iſtã: vt in obſidione haberet ppl's aquas ad bibendũ: ⁊ eas nõ poſſent aſſirij ꝓhibere: fontẽ vero aquaꝝ Gyon: q nõ longe diſtat ab agro fullonis duxit in piſcinã ſupiorẽ: que eſt ſuper Natatoria Syloe quã Achaz inceperat ſed nõ perfecerat: De hac piſcina: ⁊ hoc fonte eiuſq; ſitu dictum ẽ illud Iſaye ca. 7. Egredere ad extremuz aquaductu; piſcine ſuperioris in via agri fullonis: Eſt enim piſcina hec: ⁊ dicit ſuperior reſpectu natatorie Syloe. Ipſa enim natatoria Syloe ex hac piſcina ⁊ ex fõte Syloe aquam recipit tanq; inferior: Et pro maiori noticia piſcinarum Jeruſalem: de quibus ſacre littere loquuntur: ſcias tantũ quatuor fuiſſe celebres piſcinas: Prima ⁊ precipua fuit ꝓbatica quinq; porticus habens: hãc conſtruxit Salomon in miniſterium templi: Secunda fuit iuxta illam cõtra aquilonez in eccleſia ſancte Anne dicta interior: hanc fecit Ezechias eo modo quo expoſuimus: Tertia ẽ natatoria Syloe: ⁊ cõſtituta ſub monte

⁊ ſub

Margin notes: Probatica Piſcina — Piſcina interior — M — Iſaye cap. 7. — N — 4. tãtũ piſcine in Jeruſalez

⁊ ſub mõte Syon iuxta agrũ acheldemach:recipiebatq; aquã ex fonte ſyloe:quã ⁊ Ezechias fecit:Quarta erat piſcina ſupior de qua ꝓrime dictũ eſt. Hãc ſilr fecit Ezechias : Quod ſi alicubi ſcriptũ legat:Hãc quartam piſcinã fuiſſe in ciuitate:non eſt verum:imo ipoſſibile: Hoc dixerim quoniam ſcio nõnullos aſſeuerare ipſam fuiſſe in ciuitate ac recepiſſe aquam ex fonte ſyloe: qd eſſe non potuit:cum ciuitas eſſet altior quadringentis cubitis:ipſo fonte Syloe:nec aqua ad tã tam altitudinem poteſt ſurſum fluere. Uerum eſt tamen quod recipit aquas ex fonte Syloe ⁊ fonte inferiori aquarum Gyon:eo ꝙ eſt extra ciuitatem ſub ipſis fontibus non longe a natatoria Syloe:Preter has quatuor piſcinas non legi nec vidi alias in Jeruſalem eiſe vel fuiſſe antiquitus niſi forte quis mare Eneum:fabricatum in faciem templi inter piſcinas numerare velit: Berilia tamen quedam modernis temporibus conſtructa ſunt infra vrbem non longe a domo Patriarche ⁊ hoſpitalis ſancti Joãnis:de quibus nulla eſt mentio in ſcripturis ſacris. Uallis Joſaphat : Jeruſalem circundabat ex parte orientis ſub monte Olıueti : que ⁊ ſi adhuc ſatis profunda ſit: multum tamen iuſſu Romanorum repleta fuit. Nam vt ſcribit Joſephus ex ea parte vrbem oppugnãtes inciſis Oliuetis alyſq; arboribus ⁊ aggeribus inde factis : repleuerunt eam. Inſuper deuicta ⁊ expugnata vrbe explanarunt domini templum ⁊ regis atria ⁊ Montem moria ſuper quem edificata fuerant : vt de cetero locus iterum muniri non poſſet:iuſſeruntq; oĩa detrahi in torrẽtẽ cedron.

Piſcina ſuperior

O

P

Uallis Joſaphat

Q Fons ſiloe ¶ Sub mōte Syon cōtra regiā Salomonis i oc cidentali latere vallis Ioſaphat eſt fons ſyloe ex quo p aque ductū fluit aqua in ſuperiorē piſcinā ꝛ natatoria ſyloe:qñ exundat aquis: nō.n.fluit ꝯtinue ſed iterpolatī Utraqꝫ piſcina ſita ē in baſi mōtis Syon iter ipm ꝛ Acheldemach q ad auſtrū capꝫ iacet: Aſcēdit iſup ad has piſcinas aquā

4.Regum capi.18. R fontis iferioris Gyon:q ortū hēt ſupra agrū fullonis iuxta locū vbi Rapſaces: vt legim⁹ in.4. Regum cap.18.Exprobrauit deo excelſo: ſtāte ꝛ audiente pplo ſup murꝫ:Iuxta piſcinas has: ad iactū lapidis vltra vallē in parte eius auſtrali eſt

Acheldomach Math. cap.27 Acheldemach in ſepulturā peregrinoꝝ emptus 30.argenteis pcio ſaluatoris venditi vt legimus Mathei.27.cap.Multa ſunt in eo cōſtructa monumēta precioſa: Infra piſcinas ꝓxime dictas

Fluxus cedron S ꝛ Acheldimach cōtra oriētē defluit torrens Cedron:collectis inſimul aquis quas ſecum trahit a ſuperiorib⁹.ſ.rama ꝛ Anathoth ꝛ ſepulchro

Locus Thopheth Lapis zoeleth Fons rogel 3.Regum capi.j. Regine Iabenoꝝ:iungunt inſuper ei ꝛ aque extes de prefatis piſcinis:deſcēdūtqꝫ i vallē Gehenon:que ꝛ locus Thopheth appellat i qua qdē valle eſt lapis zoeleth ꝛ fons Rogel: vbi vt legim⁹ i.3.Regū cap.j. Adonias filius regis David affectans regnare:ſtruxit nobile conuiuiū:Ibidē

Iſaie ſepulchrum ſepultus qeſcit Iſaias ꝓpheta:q iuxta fontē Syloe ſerra ſectus fuit:Sunt loca hec delicioſa valde hortis ꝛ viridarijs torrente Cedron irrigāte illa:Supra fonten Rogel eſt Mons offenſionis Et in valle ꝓxime dicta:filij Iſrael idolis ſeruiētes traijciebant filios ſuos p ignem vt legimus in.4.Regū cap.17.Hactenus dixerimus de diſpoſitiōe ꝛ ſitu ſancte Urbis ſupereſt vt quatuor

iterum cōſideremus: Primo de vrbis ambitu ꝛ magnitudine ſua: Scdo de portis Jeruſalē in ſacris litteris totiens nominatis. Tertio de mōtibus i circuitu eius. Quarto de locis ſacris ꝛ venerandis intus ꝛ extra Jeruſalem.

Deſcriptio Magnitudinis ꝛ ambitus Jeruſalem antique. §. 44.

¶ De magnitudine inclite Jeruſalē: ſciēdū ē ſm Joſephū: ꝙ dempto Mōte Syon: amplectebat p gyrꝰ ſtadia. 33. cōputato aūt mōte Syō: murus exterior q tertius erat ſm Joſephū habuit. 90. turres q̄ ſingule diſtabāt ab inuicē ducētis cubitis hoc ē trecētis pedibus: ex qbus reſultāt. 67. paſſus medij iter turri: ꝛ turrim: Multiplicatis aūt 67. paſſibus p nonagita: reſultāt quiqꝫ milia quadringēti: Cū igit. 125. paſſus conſtituant ſtadiū ſi diuiſeris quiqꝫ milia quadringēta: p. 125. exibunt 40. ſtadia: q̄ cōſtituunt qnqꝫ miliaria: Et hic erat ambitus glorioſe Jeruſalē: ante deſtructionē per Romanos cui interfuit ipe Joſephus: At poſtꝙ ad fideliū manus deuenit: ampliata eſt: eo ꝙ dn̄i ſepulchrū iclusum eſt: qđ extra portā ſicut ꝛ Caluarie locus erat: Qua de cā ſi Jeruſalē tota antiqua habitaret: nūc ambitus eius maior exiſteret: Metitus ſum ego: Jeruſalē antiquā que paſſionis tēpore itegra ꝛ populoſa apparebat inueniqꝫ per diametrū: a porta vallis: vſqꝫ ad portā veterē. 800. paſſus. Et hec fuit antiqtus latitudo ſua: que hodie lōge maior eſt. Nā mons Caluarie: q extra veterē portā exiſtebat iā claudit iter ciuitatis menia: Quod ꝛ pbare intēdo ex auctoritate venerabilis patriꝰ dn̄i Jacobi de Uitriaco Jeruſalē Pairiarche: ꝛ Apoſtolice ſedis legati: qui in

A

Turres Jeruſalem

B

Jeruſalē circuibat. 5. miliaria

Sepulchrum domini

C

Jacobus de Uitriaco

libro ſuo quē edidit de conqueſto Terre Sancte: ſic ſcribit Eſt autē ſepe nominata: et ſepius nominanda ciuitas Jeruſalē que ſecūdum omnes eius partes: in monte ſublimi poſita: muro valido vndiq; cincta: nec nimia paruitate anguſta: nec magnitudine cuiq; faſtidioſa A muro namq; ad murū tātam habet diſtātiā: quātū arcus quater iactus metiri poſſet: Preterea a parte occidētali: munitionē habet ex lapidibus quadris ferro et plūbo cōpaginatis: que ex vno latere pro muro eſt ciuitati et turris Dauid appellat ipſa

Turris Antoniana tamen eſt: que a quibuſdā Antoniana dicit. Mōtem aūt Syon habet ab auſtro ſuper quē Dauid rex habitationē ſibi cōſtruxerat: Et in eo cū mltis regibus Juda ſepultus quieſcit et illā: ciuitatem

D Dauid appellauit: Mons Caluarie in quo dn̄s crucifixus eſt: erat a parte occidentis extra murum ciuitatis: ſed

Helyus Adrianus Helyus Adrianus ciuitatem ipſam per titum et Veſpeſianum omnino deſtructam reparauit et in tantum ampliauit: q᷒ locum crucifixionis et ſepulture dominice itra murorum ambitum concluſit: omni eius ſitu manente ſicut prius: hucuſq; verba domini Jacobi de Vitriaco Patriarche.

D. Portarum Jeruſalem. §. 45.

B ¶ Circa numerū portarū Jeruſalē: ſcias deuotiſſime lector: i antiqua ciuitate fuiſſe tm̄ octo: et poſt reparationē ſilr octo: varijs qdē noibus denominatas: Prima igit erat Porta Dauid: i la-

Porta Dauid tere mōtis Syon: illo i loco vbi due voragines a ſeinuicē ſeparabāt quarū vna cōtra Aquilonē: alia extendebat ſe cōtra oriētē: eratq; ibi teſtudo facta vltra voraginem cōtra portam: per quam patebat

patebat exius extra ciuitatem: Ad dexterā huius teſtudinis Judas in vno Sicomorum laqueo ſe ſuſpendit: Neemias cap. 3. appellat eā portā piſcium Nā p eā erat via in Jopen ꝛ Diſpolim ꝛ maritima: vnde deferebant piſces in Jeruſalē: Dicta fuit etiā: negociatoꝝ porta: eo ꝙ p eā erat trāſitus i Bethleē in Ebrō in Gazā Jn Egyptū in Ethiopiā: Uerꝫ trāſitus ille ſecabat ſupra agrū fullouis in monte Gyon: ꝛ a ſiniſtris erat iter in Ebrō a dextris aūt in Jopē: Sed iterꝫ modico in interuallo hic q verſus Jopen trāſitus diuidebat ꝛ a ſiniſtris ducebat in vallē Raphaym ſub caſtro Bethſura verſus Philiſtym: ꝛ Gazā ꝛ Egyptū ꝛ Ethiopiā vnde negociatores varias ꝛ pcioſas merces afferebant: A dextris autē ducebat in Emaus ꝛ Ramata ꝛ Jopen cōtra occidētem ad mare Unde cōducebant piſces vt dictū eſt: Dicta fuit ꝛ Porta Dauid: eo qd turris Dauid: ꝛ eiuſdē ciuitas bta in mōte Syon ſuperēmineret.

Judas vbi ſe ſuſpendit

Porta piſciū

Porta negociatorꝫ

B

¶ Secunda porta fuit in eadē muri pte reſpiciēs ſimiliter occidentē ſed a prima diſtabat cōtra aqlonē: dictaqꝫ fuit vt legimus Neemie cap. 3. porta vetus: Nā ibidē fuit ēt Jebuſeoꝝ tpe: qui Jeruſalē dominati ſunt: ante egreſſum Jſrael de Egypto: Dicta eſt ꝛ porta iudiciariū: nā ante eā iudiciū agitatū erat: ꝛ que iā iudicatā fuiſſent per ſententiā extra hanc portā executioni demādabāt Extra hāc Reparator mūdi cruci affixus Nam licoſtratos locus iudicij erat intra muros ciuitatis iuxta hanc portam: cuius veſtigia adhuc apparent in muro antiquo Jn nouo autem qui dominiꝰ ſepulchrum includit correſpondet ei porta: eodem nomine nuncupata qua tenditur

Neemie ca. 3. Porta vetꝰ Porta Judiciaria

C

Extra quam portā Jeſus crucifixus

in Sylo ⁊ Bethoꝛon ⁊ Gabaon ⁊ ad montem: vbi diuino miraculo Leo quidam triginta milia martyrum ſepeliuit: quos ipius Coſdroes perſa rum rex martyrio cõſumpſit vt legimus in eccleſiaſtica hiſtoꝛia. ℂ Tertia poꝛta contra aquilonẽ dicta eſt Poꝛta Effraym nã per eã ad Montem Effraym patebat iter hãc Neemias in eodẽ ca. appellat equorum poꝛtã In ea copulaẜ paries nouus cũ antiquo: q ideo cõſtructus eſt: vt domini ſepulchꝛũ intra vrbẽ concluderetur: appellaẜ nunc: ſancti Stephani poꝛta nã extra eã lapidatus eſt ipſe pꝛothomartyr Hac patet iter verſus Sichen Samariam ⁊ Galileam. ℂ Quarta poꝛta contra oꝛientẽ in angulo ciuitatis ſuper toꝛrẽtem Cedron dicta eſt poꝛta anguli: eo ꝙ in ciuitatis angulo cõſtructa fuerat: de qua legimus in. 4. regũ cap. 14. ꝙ Joas interrupit muꝝ Jeruſalẽ a poꝛta Effraym vſqꝫ ad poꝛtã anguli quadringẽtis cubitis: Dicta fuit ⁊ Poꝛta Beniamin: nam per eã patebat iter in Anathot: ⁊ in deſertũ: ⁊ ad alias vrbes tribus Beniamin: Ex deſerto Beniamin ꝑ hãc poꝛtã cameli vehebant ligna pinea in Jeruſalem. ℂ Quinta poꝛta ſita contra auſtrum dicta eſt poꝛta ſterquilinij ſita ⁊ ipſa ſuper toꝛrẽtẽ Cedron ⁊ Neemias cap. 3. denominat eã conformiter. Dicta eſt aũt ſterquilinij quoniã verſus eã vt demiſſioꝛem decurrebant oẽs ſoꝛdes Jeruſalem in toꝛrentẽ Cedron: ꝑ hãc ſimiliter patebat iter in deſertum beniamin. Nõ erat aũt multũ populoſa: loca. n. cõtra eã poſita: erãt vilis ⁊ barbare habitationis. ℂ Sexta poꝛta fuit ſi'r cõtra auſtrũ ſup toꝛrentẽ Cedron: dicta poꝛta gregis ẽt apud Neemiam in eodem capi. Nam per eam

Leo. 3000. martyꝝ ſepeliuit Coſdroes Perſarũ rex

Poꝛta Effraym

D

Poꝛta anguli .4. regũ cap. 14.

Poꝛta ſterqlinij

E

Poꝛta gregis

inducebantur

induabatur animalia in templo imolanda: que priuꝰ lauabantur in piſcina probatica propinqua huic porte: Dicta fuit et porta vallis: nā per illam patebat iter in vallem Joſaphat: Ab hac porta diſtabat ſepulchrum Beate Uirginis: quā tum iactus eſt lapidis: Eidem porte imminebat turris Phaſel ab Herode rege conſtructa. Dicta fuit et porta fontis dicti draconis apud Neemiā: ante hanc portam ſcaturientis: De hoc fonte loquemur in deſcriptione ſepulchri Beate Uirginis: per hanc patebat iter in montem oliueti Bethaniam et ad Jordanem. ¶ Septima porta iterum contra auſtrum: ſimiliter ſuper torrentē Cedron: dicta fuit porta aurea: ſita in atrio tēpli: pp quod ſcias magis appellandā portā tēpli ꝙ̄ ciuitatis per eā ſiquidē patebat iter compendioſe ad montē oliueti, vltra vallē Joſaphat per teſtudinē quandā: Et quoniā potiuꝰ fuit tēpli ꝙ̄ ciuitatis ideo Neemias de ea: mentionē nō fecit Jntra hanc fuit tēpli porta dicta ſpecioſa i qua iacebat languens ſanatꝰ a Petro vt legimus in actibus Apoſtoloꝝ cap. 3. Ex hac. 7. porta erat tranſitus in Bethaniam et Jerico et Jordanē. ¶ Octaua porta fuit ſimiliter a parte auſtrali ſuperiori: ſup torrentem Cedron: ſita in valle inter montē Syō ac montem templi: dictaqꝫ fuit porta fontis Syloe: ſiue porta aquarm: Ducebat enim ad fonteꝫ Syloe: et vallem Gehenō: et Acheldemach et ad hortum regis: Neemias aūt cap. 3. appellat eam ſimplicitrr: portam fontis: Nō credo plures portas fuiſſe in Jeruſalem: ſitus enim eiuꝰ: plures uon reqnirebat nam per totum montis Syon circuitū: etſi porta erat oportuna diſpoſitio tñ loci

Turris phaſel

F

Porta aurea

G

Porta ſpecioſa

Porta fontis Syloe

impediebat Mons enim vndiqꝫ preruptus erat.

D. Montium in circuitu Jeru-
ſalem §. 46.

A ¶ Teſte pſalmo Montes in circuitu eius quoꝝ nomina ⁊ diſpoſitionē ⁊ numernm intendimus exponere: A parte vrbis orientali adiacet oliua

Mons oliueti

rum mōs altior ceteris: qui circundant eā Jn cu ius ſūmitate erecta eſt Eccleſia: eo in loco: ex quo Saluator poſt. 40. dies celum glorioſus aſcēdit Jn huius eccleſie medio rotunda eſt apertura: vt omnibus pateat etiam in aere: qua parte do minus alta petit: Lapis ille ſuper quē pedes eius ſteterunt: cum aſcendere diſpoſuit: veſtigia pedū impreſſa veluti ſigillata cera retinuit: Locatus fuit deinde pro altari ſed nunc altare deſtructum eſt: ⁊ eccleſia ſacra: heu deus meus deus pa tiens verſa eſt in Mahumeam: Lapis ille ſacer poſitus eſt in obſtructione hoſtij orietalis ſine ce mēto ⁊ licet oculis non pateant diuina illa veſti gia: manu tamē immiſſa tangi ⁊ diſcerni optime

B poſſunt Jn latere eiuſdeꝫ eccleſie: adheret capel la auſtrū in qua Pelagia quondā famoſa mere trix: poſt gratam deo conuerſionem diutinamqꝫ penitentiam: moriens ſepulta iacet. Dicitur nul lum qui detinentur peccato mortali poſſe tranſi re inter parietem ⁊ eius ſepulchrum eleuatum: huius veritatem neſcio: plures tamen tranſie runt ⁊ ego vidi: Jn eodem monte contra au ſtrum: A predicta eccleſia quantus eſt iactus la pidis alia eſt: dicta panis domus: vbi Saluator diſcipulos orare docuit. orōnēqꝫ dominicā i lapi de ſcripſit: Cōtra auſtrū ſituatur offenſionis mōs humilior qdem mōte oliueti ⁊ valle intermedia

Pelagie ſancte ſepulchꝝ

Mons offēſionis

ſeparantur

ſeparantur: Appellatus eſt offenſionis mons: C
eo ꝙ Salomon: vt legimus in.3. Regum capi.
xj. Idolū moloch dicauerit: e regione ſacri tem
pli: Deum excelſum ad iracundiā prouocans:
Inter orientem vero ⁊ auſtrū: ſitus ē ager Achel Ager.
demach: ⁊ mons deſuper admodum ſublimis Achel-
eodem nomine nuncupatus: tenetq; fere totam dmach
auſtri partem contrā vrbem: Huic ab occidente vbi ſit
adiacet fullonis ager: ⁊ mons deſuper eiuſdem
altitudinis vt prior: Agro fullōis adheret Mōs
Syon a parte occidentali ciuitatis: ſic tamen
diſponunt: ꝙ via ex porta Dauid ſiue negocia-
torum: mediat inter eos: Mons Syon ab occi- Mons
dente ſupereminent ciuitati: verū paulatim de- Syon
fecit: vt adeo ꝙ cōtra portā veterē ſiue iudiciariā
ſit valde depreſſus: Terra tamen tumuroſa eſt
vlterius procedendo cōtra Occidētē ⁊ Aquilo-
nem vſq; ad ſepulchrū deuotiſſime Helene regi- D
ne: qđ cōtra portā Beniamin ſup torrētē cedron Sepul-
locatum eſt. Ultra torrentē cedron in lateri aqui- chrum
lonari alius eſt mons admodū altus quatuor ſta helene
dijs diſtās ab vrbē: vbi Salomō chamos idolo
moabitaꝝ tēplū cōſtruxit vt legimus in.3. Regū
cap.xj. Tēpore machabeoꝝ hoc i loco edificatū
fuit caſtrū: cuius veſtigia permanēt: Unñ habitā-
tes Jeruſalē: multipliciter īfeſtati fuere. Oēs pre-
ſcripti mōtes ꝓpinqui fuere menijs ciuitatis: nō
tñ adeo ꝓpinqui: vt ex eis poſſet ciuitas aliquo
inſtrumēto vel igenio ipugnari: Hec de vrbis ſitu
⁊ ambitu ⁊ portis ⁊ montibus ſufficiant.

D. ſacroꝝ locoꝝ in Jeruſalem ⁊ extra. §. 47.

¶ Sacra loca deſcripturus incipiā ab extra: vt A
liceat lōgius imorari i locis dominice ſepulture.

In valle Josaphat nō quidē in ima ꝓfunditate verum in pede Montis Olíueti: parum tamen ſupra ipſam vallem locatum fuit Beatiſſime: ⁊ Chriſtifere virginis ſepulchrū: quod quidem ante ſubuerſionē Jeruſalem per Romanos: ſupra terram eminens erat: nūc autē terra coopertum eſt: adeo ꝙ Eccleſia ibidem in honorem virginis cōſtructa: cū ſit ſublimium parietū: nobiliſſimeqꝫ teſtudinata: ſicut decens eſt tantam virginem honorare: nunc ſit tota ſubterranea: ⁊ repletionibꝰ ruinaꝝ templi ⁊ atrioꝝ: de qbus ſupra diximus omnino ſit coopta: Uallisqꝫ Joſaphat ibidē adeo repleta fuit: ꝙ extat via publica tranſiens ſuper predictam Eccleſiam iam ſub terra abſcōditam Eſt tamē ibidem in terre ſuperficie poſt vrbis reparationē conſtructa Eccleſia: vel edificiū ꝑ modum capelle: quod cū ingreſſus fueris deſcēdes per gradus plurimos ſub terra in eccleſiam preſcriptam: ⁊ ad ſepulchrū Beatiſſime Uirginis ⁊ credo: ni fallor: ſint gradus. 60. Eſt autē ſepulchrum in medio chori ante altare marmoreum ⁊ magnificē decoratum: quod ⁊ ſarraceni deuotiſſime venerant oſculantes proſtrati: ⁊ ſacre virginis ſuffragia alta voce ſuo more iplorantes ego fui in ſepulchro ipſo: viſumqꝫ ē mihi hortus aromatū ex fragrantia tante virginitatis: ⁊ neſciens pre ſpiritu ⁊ admiratione quid dicerem: decantare cepi. Sicut Cinamomum ⁊ Balſamum aromatizans odorem dedi: lachrimeqꝫ omniū aſtantium comitum meorum vbertim effluebant: ac bene nobis erat cum eis: Nolo autem te ignorare ſtudioſe lector: Eccleſiam que iam ſubterranea effecta eſt: valde humidam eſſe: eo ꝙ Torrēs

cedron

Sepulchrum Ṽginis Marie

B

Sarraceni honorant ſepulchrum Uirginis

cedron: repletionibus predictis coopertus ſub ipſa decurrit: ⁊ ex inundãtia aquaꝝ excreſcit: aliquando vt ſcaturiens intãtũ erũpit: ꝙ eccleſiã replet aquis: ⁊ aſcẽdens p oẽs gradus p hoſtium capelle ſuperioris: extra fluit: In cimiterio eiuſdẽ eccleſie nõ lõge ab eius hoſtio: Indigene hauriunt aquã ex fonte: qui apud Neemiam: draconis fons appellat: ante portam gregis ſiue vallis: Beatiſſime virginis eccleſia intus illuminatur ex feneſtris orientalibus diſpoſitis cõtra mõtem Oliueti: Nõ lõge ab hoſtio capelle ſupioris quã ẽ via p gradus ſubterraneos ad Eccleſiam Beatiſſime Marie dimenſis paſſibus quinquaginta cõtra orientẽ: vt ego ipſe dimenſus ſum eſt alterius Eccleſie hoſtiũ: dicte Bethſemani: vbi erat hortus quẽ ingreſſus eſt Saluator cũ Diſcipulis patrem oraturus: vt ſi poſſibile eſſet: calix paſſionis trãſiret: Locus hic eſt in latere mõtis Oliueti adherens cuidam rupi cõcaue de mõte pendenti ſub qua diſcipuli ſederũt: cũ dixit eis dñs ſedete hic donec vadã illuc ⁊ orem: Oſtẽdit ⁊ adhuc locus ſeſſionis eoꝝ: Oſtendit ⁊ locus i quo tentus fuit a turbis: Juda cũ oſculo tradente. Uident liniamenta verticis ⁊ capilloꝝ eius i rupe deſcendente: Apparet in alio lapide ipreſſio digitoꝝ eius: quã credit feciſſe rupem aprehẽdendo: cũ traheret a turbis: Et velim ſcias ꝙ de lapide illo: nec modicũ quidẽ abradi poteſt cum tamẽ maxime laborauerim etiã ferreis inſtrumẽtis vt inde mecũ aliqd deportarem: Impreſſiones aũt predicte ita clare in eo vident: ac ſi in cera figurate fuiſſent: Ex Bethſemani quãtum eſt iactus lapidis contra auſtrũ locus eſt: vbi auul.

C

Fons draconis

Bethſemani

D

Ueſtigia Jeſu lapidi ipreſſa

E

Locus oꝛonis Jeſu
ſus a diſcipulis prolixius oꝛabat: ⁊ factus eſt ſudoꝛ eius: vt gutte ſanguinis decurrentis in terram: Illic ⁊ ſimilis lapis eſt retinēs impreſſas genuū ⁊ manuū eius figuras: a quo nec modicum quid: abradi pōt: Inter locū hūc ⁊ Bethſemani: ante Eccleſiā Beatiſſime Virginis tranſit via: q̄ patet ad montem Olivueti aſcenſus: inde in Bothaym ⁊ Joꝛdanē. Ex loco oꝛonis dn̄i ad iactū lapidis cōtra auſtrū in pede mōtis Oliueti i valle Joſaphat in oppoſitū tēpli: oſtendit ſepulchꝛū

Sepulchꝛū regis Joſaphat
Joſaphath regis Juda cui ſuppoſitā vidi pulcherrimā pyramidē. ¶ In ciuitate ſancta Jeruſalē: tot exiſtūt ſacra loca: q̄ dies nō ſufficit vt oīa viſitent inter que ſanctiſſimi Sepulchꝛi Eccleſia

F
Eccleſia ſācti ſepulchꝛi
principatum retinet: Eſt figure circularis: intus habens columnas. 73. quarum quelibet p̄ter baſes eſt lōgitudinis. 30. pedum: Supꝛa dn̄i ſepulchꝛū exiſtens in eccleſie medio: eſt apertura ſpherica: ſic q̄ tota ſepulchꝛi cripta eſt ſub diuo: Golgotana eccleſia: huic adheret: ⁊ ē oblōga: choꝛo ſancti ſepulchꝛi cōtigua: parū tamen demiſſioꝛ

Sepulchꝛum domini
ſuntq; ambe ſub eodē tecto: Spelunca in qua domini ſepulchꝛū cōtinet: eſt longitudinis. 7. pedū exterius vndiq; tecta marmoꝛe: rupes q̄dē eſt nuda: ſicut paſſionis tpe hoſtiū: quo in hāc ſpeluncā patet ingreſſus: ab oriēte ſitū eſt: demiſſum valde ⁊ paruū. Tumba vero ſancti Sepulchꝛi ē ad dextrā igrediētis iuxta parietē ad ſeptētrionē ex marmoꝛe griſei coloꝛis: alta a ſupꝑficie pauimēti: palmis. 3. longa aūt pedibus. 7. ſicut ⁊ cripta ſiue ſpelunca: Ex oī parte clauſa eſt: nec lumen recipit ab extrinſeco ſed continue pendent nouem accenſe lāpades: lumen adminiſtrantes. Eſt aūt

G

altera ſpelunca ſita ante ſpeluncam ſanctiſſimi ſepulchri eiuſdem longitudinis ⁊ latitudinis ac diſpoſitionis intus ⁊ extra: ⁊ anteq̄ɜ qs ingrediatur apparet vt vna: primo ergo intrat in anteriorē deinde in aliā in qua iacuit Saluatoris noſtri feliciſſimū corpus In anteriorē ingreſſe ſunt mulieres: cū dixerūt: Quis reuoluet nobis lapidem ab hoſtio monumēti: Lapis.n. aduolutus fuerat hoſtio interioris ſpelunce: cuius vna ps trāſlata eſt in mōtē Syō: vt ſuperponeret altari: quā q̄dē partē ⁊ ego ibidē vidi: Caluarie mōs ſuper quē Dn̄s cruci affixus eſt: diſtat a loco ſancti Sepulchri pedibus.109. aſcenditurq̄ɜ ad locū: vbi crux infixa eſt rupi: p.19. pedes a ſuperficie pauimēti eccleſie: Sciſſio rupis vel foramē in quo crux firmata fuit: tante eſt latitudinis: vt caput hoīs reciꝑat Nā ⁊ ego caput meū demiſi: Deſcēditq̄ɜ ꝓfūditas eius a loco ſuperficiali fixionis vſq̄ɜ ad pauimentum eccleſie inferius per.18. pedes: Color ſanguinis Saluatoris benedicti: apparet in ipſa ſciſſione rupis: A latere manus ſiniſtre domini pendentis in cruce edificatum eſt altare decorū valde ⁊ marmoreū. Ego ſuper ipſum bis celebraui de paſſione. legens paſſionē ſm̄ Joannē: Pauimentū capelle: in qua cōſtructū eſt ipſuɜ altare: ſtratum eſt marmore ⁊ parietes marmore tecti: ope Moſayco decorati ex auro puriſſimo: Ex Caluaria.x. pedibus ꝯtra oriētē: ē altare ſub quo recōdita eſt: ps illius: colūne ad quā dn̄s flagella ſuſtinuit: fuit aūt ex domo Pilati trāſlat: ac ibi repoſita: vt a fidelibꝰ poſſet videri tāgi venerari ⁊ deoſculari: extat aūt ex lapide ſub nigro: quibuſdā maculis rubeis naturalibus reſperſo: quas

Mulieres intrantes in anteriorem ſpelūcā

M

Mons Caluarie

Foramen in quo Crux fixa fuit

J

Pars colūne

tradit vulgus:guttas eſſe ſanguinis Chriſti cruē
tati dum flagellaret. Mars alij eiuſdem columnē
tranſlata fuit conſtantinopolim: Ex altari ſacre
columne:cōtra orientē deſcendit p gradus.42.
ad locum vbi deuotiſſima Helena Cōſtantini ma
M ter:viuificā crucē repperit:locus iſte lōge ſub ter
Maria ra eſt in quo capella: et duo altaria cōſtructa ſunt:
Egy- vnum quidem dicatum ſalutifere Cruci: alteruꝫ
ptiaca putatur dicatum cruci conuerſi latronis: Locus
autē in quo ab inuidis et cecis Judeis cruces ab
ſcondite fuerunt conſiderata antique vrbis diſ-
poſitione: videt mihi fuiſſe ciuitatis foſſa extra
Jaco- parietes porte iudiciarie Que qdē foſſa propin-
bus Apo qua erat Caluarie loco: Nā et apud Joannem le
ſtolus gimus ꝙ prope ciuitatē paſſus eſt dominus: exti
occidit mandūqꝫ eſt ꝙ Judei depoſitis corporibus:in cō
Domus temptū proiecerunt cruces omnes in foſſam: et
Cay- deſuper ciuitatis ſordes proijci curauerunt: vt
phe marceſſerent:Deuotiſſima vero regina Helena:
Habita locū mundari iuſſit: et inuenta ſacratiſſima Cru-
tio Vir ce:i imo ac pfundo illius foſſe:capellā et altaria
ginis erexit:Eſt.n.nūc locus ille vt ſupra deſcripſimꝰ
vſqꝫ in inter menia cōcluſus: Locus in quo ſtetit Bea-
finem tiſſima Virgo ex doloribus transfixa cū alijs mu-
Cena- lieribus iuxta crucē:nō fuit ſub crucis brachio ad
culū do aquilonē.vt quidā volunt et predicāt:ſed ante fa
mini ciē filij fere ad occidentē: Oſtendit enim hodie lo
Sepul- cus poſitionis ſue ante faciem filij in cruce pen-
chra re- dentis:ſub monte et rupe.in qua crux defixa fue-
gū Ju- rat: et a fidelibus deuotiſſime veneratur:quē plu-
da ries vidi et colui:Sciaſqꝫ ſtudioſe lector:Salua-
O torē noſtrū in cruce pendentem:faciē vertiſſe ad
occidentem non ad orientem vt quidā ſibi per-
ſuadent

ſuadent ⁊ predicát: quod quidem ex eo patet ꝙ
vorago illa grandis: de qua actũ eſt ſupra: ⁊ que
fuit vrbi pro foſſa a parte occidentali exiſtebat re
tro crucem: in qua ⁊ proiecta fuit: ſtetitqꝫ abſcon
dita ſub ſordibus, donec ab Helena fuit inuenta:
Altaria multa extant in eccleſia ſepulchri decen
tes compoſita ⁊ ornata: ante eiuſdem eccleſie oc
cidentale hoſtium: foris eſt locus: vbi egyptiaca
Maria meretrix. diuinitus prohibita eſt ingredi
ſacram eccleſiam: ⁊ illud orãs: ante Beatiſſime
Uirginis imaginem meruit conſolationem p re-
ſponſum: Dum procedimus contra turrim Da-
uid ⁊ mõtẽ Syõ: locus eſt vbi ab Herode Agrip
pa Jacobus Apoſtolus interẽptus. eſt: Deinde
procedẽtes vltra In montem Syon: inuenimus
Cayphe domũ: in qua mitiſſimus Saluator illu-
ſus ⁊ deriſus fuerat ⁊ locũ in quo: vſqꝫ mane re-
cluſerunt eum: qui ⁊ carcer domini appellat: In
de q̃ſtũ iactus eſt lapidis cõtra auſtrũ: eſt locus-
vbi Beatiſſima Uirgo: vſqꝫ in finem ſue vite per-
manſit: ⁊ illic migrauit: Huic loco propinquum
eſt cenaculũ grande: in quo Dominus paſca cũ
diſcipulis celebrauit. pedeſ abluit: ⁊ Euchariſtiã
ſanctiſſimã inſtituit: Poſt reſurrectionẽ diſcipu-
lis illic congregatis pluries apparuit: Mathias
ſorte electus eſt: Spiritus ſanctus datus ẽ. Mul-
taqꝫ diuina ⁊ admirãda illic perfecta fuere: huic
loco fere ad aquilonẽ adherent ſepulchra regum
Juda vt Dauid. Salomonis ⁊ alioꝝ: partim in
eccleſia mõtis Syõ cõſtituta: partim extra. Hec
de locis ſancte Jeruſalẽ dixerim: ⁊ velim ſcias
chare lector vrbem ſanctam in loco adeo emine-
ti conditam fuiſſe: vt ex ea videatur Arabia: ⁊

K
Ubi Helena crucem inuenit

L
B. Uirgo ſtabat ante crucẽ Xps in cruce vertebat faciẽ ad occidẽtem

Mons Arabum ⁊ Nebo ⁊ Phaſga montes: ⁊ Iordanis planicies ⁊ Iericho: ⁊ mortuum mare vſq; ad petram deſerti: nec ciuitatem aut locum vidi: qui pulchriorem habeat proſpectū: Ad ipſam ex omni parte aſcenditur eo q̄ ſita eſt in loco eminentiori: qui ſit in regione illa: preterquam Sylo diſtans ab Ieruſalem duabus leucis vt ſtatim deſcribemus.

Deſcriptio Sylo ſ.48.

¶ Ab Ieruſalē duabus leucis cōtra angulū cōſtitutū inter occidētē ⁊ Septentrionē ē Mōs Sylo: nūc q̄dem dictus Sāctus Samuel ſublimior eſt oibus quo ad ſitū: q̄ ſint in regione ſacre Ieruſalē: Diſtat a Gabaa Saulis īteruallo vnius leuce ⁊ plus: tantundē diſtat a Rama Benamin In Sylo populus Iſrael. acq̄ſita terra p̄miſſionis: repoſuit archā dn̄i: p̄pterea fuit Sylo vt domus dei donec archa fuit illic: Unde legimus in libro Judicū Iudicum cap. 20. q̄ filij Iſrael venerunt in domum dei hoc eſt in Sylo. cap. 20.

Deſcriptio Gabaon ſ.49.

¶ A mōte Sylo: p leucā vnā diſtat Gabaō vrbs ī tribu Beniamin: in eodē tn̄ monte ſita: Nā in Sylo mōte fuit vrbs denoīata Sylo: ab ipo mōte: in qua ſuabat archa dn̄i: ab hac vrbe diſtat p leucā Gabaō ſita ī eodē mōte: habitātes Gabaō vt legimus in lib. Ioſue ca. 9. audiētes cūcta q̄ fecerat Ioſue Ioſue: perrexerunt ad eū dū habitaret in caſtris cap. 9. in Galgala pacē cū Iſrael habere cupientes.

Deſcriptio Emaus ſ.50.

¶ Ab Ieruſalem. 4. leucis contra occidentē: diſtat caſtellum Emaus vbi dominus poſtquam a mortuis ſurrexit: a diſcipulis cognitus eſt in fra

 ctione

ctione panis: vt legimus Marci. cap. 16. Hodie quidem Nicopolis denominatur. Marci cap. 16.

Deſcriptio Bethoron. §. 51.

¶ Ab Jeruſalē duab⁹ leucis cōtra occidentē ſub Mōte ſylo ē Bethorō iferioꝛ de q̄ fit mētio i lib. Joſue ꝛ pꝛio machabeoꝝ. Scire te velim ſtudioſe lectoꝛ: duas fuiſſe Bethorō ſuperioꝛē: ꝛ iferiorē: q̄s pꝛimo edificauit Sara filia Ephraym: Sic eni legim⁹ i lib. j. Paralipomenon ca. 7. Filia ei⁹ fuit Sara q̄ edificauit Bethoron ſupioꝛē ꝛ iferiorē. Deide rex Salomon extruxit. i. muniuit ꝛ foꝛtiores reddidit: ſic. n. legimus i. 2. lib. Paralip. cap. 8. Extruxit Salomō Bethoron ſupioꝛē ꝛ iferioꝛē: ciuitates munitas: habētes poꝛtas ꝛ vectes ꝛ feras. Sunt autē in tribu Beniamin. Ema⁹ Nicopolis Bethoron duplex Pꝛimo parali. cap. 7. Scdo parali. cap. 8.

Deſcriptio Cariathiarim. §. 52.

¶ Ab Jeruſalē quatuoꝛ leucis ꝛ dimidia cōtra occidētē: via qua tēdit Dioſpolim ſiue Loȳdā ē Cariathiarim: vna ex vꝛbibus Gabaonitaꝝ: in q̄ per. 30. annos quieuit archa dn̄i poſtq̄ꝫ reducta fuit de tarra Philiſtijm: Vn̄ ſic ſcribit in. j. Regū cap. 7. Venerūt viri Cariathiarim: ꝛ reduxerunt archam dn̄i intulerūt eā in domum Aminadab. Pꝛimo Reguꝫ cap. 7.

Deſcriptio Lachis: nūc aūt Velenas. §. 53.

¶ Ex Cariathiarim duabus leucis eōtra occidētē fere: diſtat Lachis vna de vꝛbibus Gabaonitarū: quā expugnauit Joſue: vt patet in eiuſdē lib. cap. x. Senacherib aūt eam obſedit tpe Ezechie: ex. 4. Regum. Nunc quidem Velenas dicitur: ꝛ quoniam filij Dan acceperunt eam: vocata eſt ab eis Dan ꝛ hec eſt: de qua ſepe legimus in libꝛis Regum: Congregatus eſt omnis populus Jſrael a Dan vſq̄ꝫ Berſabe. Joſue cap. x.

Deſcriptio Bethſames Jude.§.54.

¶ Ex Cariathiarim duabus leucis cōtra auſtrū fere:eſt opidū Bethſames qđ ad differētiā alterius Bethſames in tribu Neptalim: dictum eſt Bethſames Jude: Attamen in rei veritate:fuerat de tribu Dan:que circa finem ſortis Jude eſt iuxta mare: Ab hac tamen Bethſames: Judas in Sarraa: ⁊ Aſtraol: vſq; ad terminū Jope fere ſortem accepit In agrū Bethſames Jude: due vacce iuuencule ⁊ inaſſuete iugo deduxerunt archam dñi ex Acharon philiſtym: vt legimus in

Primo Regū capi.6. primo Regū cap.6.Et qm̄ Bethſamite viderūt archam dñi nudā dum meterent triticū in valle: mortui ſunt ex eis multa millia.

Deſcriptio Ramatha Sophin.§.55.

¶ Ab Jeruſalem decem leucis cōtra occidētem eſt Ramatha Sophin:que partim de tribu Beniamin:partim de tribu Effraym fuit:ſita tamen

Samuel vbi naſcit Primo Regū cap.25. i Mōte Effraym:Samuel ꝓpheta fuit i ea ortū dus:ibiq; ſepultus. Sic.n.ſcribit i primo Regū cap.25.Mortuus eſt Samuel; ⁊ cōgregatus eſt oīs Jſrael: ⁊ plāxerūt eū nimis: ⁊ ſepelierūt eū i domo ſua i Ramatha Sophin:Dicta fuit Arimathia:ex qua fuit ſanctus ille Joſeph nobilis de curio q corpus nrī Saluatoris aromatibus

Ramula cōdidit: ⁊ pientiſſime ſepeliuit. Nūc vero ramula nūcupat:Ex Ramatha Sophin ſiue ramula

Jope cōtra occidentē: tribus leucis eſt Jope ciuitas: ad quā deſcendit Jonas ꝓpheta cū fugeret a fa

Jone cap.j. cie dñi:Sic.n.legit i Jona cap.j.Et ſurrexit Jonas vt fugeret in Tarſis a facie dñi ⁊ deſcendit Jopen:Hec eſt vulgatiſſima ciuitas i libris machabeoꝝ ⁊ apoſtoloꝝ actibus:Jn ea oſtēdit Petri apoſtoli

tri apoſtoli hoſpitiū: Cōſtructa Eccleſia ſub rupibus iuxta mare. Sūt ⁊ ſcopuli illi ad quos vani poete fabulantur Andromadam Cephey filiaȝ alligatam fuiſſe: ⁊ a Perſeo liberatam.

Andromada cephey filia

## Deſcriptio Bethleem. §. 56.

A

¶ Ab Jeruſalē duabus leucis contra auſtrū: ſita eſt Bethleem benedicta: vnde Dauid rex traxit originē: ex p̄io Regū cap. 16. In ea natus ē mundi Saluator Mathei capi. 2. In ea ſepulta fuit Rachel: cū Jacob reuerteret ex meſopotamia: Geneſis cap. 35. Sup cuiꝰ ſepulchrū: Jacob cōſtruxit piramidē pulchrā nimis i typū monumēti Rachelis: In cuiꝰ baſi: duodecim diſpoſuit lapides grādes iuxta numeꝝ filioꝝ Jacob: Sciaȝ tñ ſepulchrū illud: nō i ciuitate Bethleem ſed foris iuxta viā q̄ ducit Ebron ad dextrā ad iactū vniꝰ arcus extra Bethleem apud ſepulchrū Rachelis: colligunt lapilli qdā: oīno habētes figurā cicerum: quos peregrini colligere cōſueuerūt: ꝑp quoddā dñi miraculū: qd̄ qa auctoritate caret: pertranſeo. Nihil. n. icerti vt ꝓpoſui eſt a me ſcribendū. Contra orientē ciuitatis eſt turris ader: vbi credit Jacob poſt chare Rachelis mortem: aliquo tp̄e ꝑmanſiſſe. Turris hec i ſacra Geneſi dr̄ turris gregis. Sic. n. legimꝰ cap. 36. Egreſſus inde Jacob fixit tabernaculū trās turrim gregis: Ibidē paſtores hora ortꝰ feliciſſimi Saluatoris audierūt vocē angeli: Euāgelizo vobis gaudiuȝ magnū ⁊c̄. Et gloria in excelſis deo ⁊c̄. Qd̄ qdē nō niſi diuina ſapīa ⁊ diſpoſitiōe actū ē: vt i illo loco natꝰ dei filiꝰ annūciaret paſtoribꝰ: i q̄ ſanctus ille paſtor Jacob cōmoratus fuerat: a quo deſcēderat ſtella ex Jacob q̄ ſuū ⁊ noſtrū peperit Re-

Primo Reguȝ cap. 16. Math. capi. 2. Gene. cap. 35. Sepulchrū rachelis

B

Lapilli vt ciceres

Turris ader

Gene. cap. 35.

C

Ubi paſtores audierūt voces angeloꝝ

paratori. Bethleem ſita ē in mōte nō tñ excelſo:
Mons quidē arctus eſt: extēdens ſe in longitudi
ne ab oriētē i occidētē. Ab occidēte patet igreſſus.
Ciſterna Dauid — Juxta portam adhuc pmanet ciſterna illa: cuius
aquā affectauit Dauid: cū eſſet in pſidio: vt legi
mus in. 2. Regū cap. 23. In fine orientali eiuſdē
vrbis: ſub rupe quadā exiſtēte tūc tēporis iuxta
D. parietē vrbis: ⁊ videt ſm illarū regionū morem:
fuiſſe locus pro ſtabulo: habens preſepe exciſum
in rupe vt moris eſt illic diſponere pſepia: ortus
eſt huic mūdo de Virgine ſol iuſticie Jeſus Chri
ſtus declarans ſua natiuitate ſordes ⁊ tenebras
huius ſeculi ſe ablaturū: eo qꝫ in tā deſpecti loci
E. ſordib⁹ naſci nō abhorruit: Juxta rupē pdictā:
Preſepe quo reclinatus eſt dñs — alia eſt capacior quatuor tm̄ pedib⁹ diſtans: ſub
qua excauatū pſepe fuerat: in quo dulciſſimū il
lū Puerū mox vt natū: pāniculis iuolutū iter aſi
nū ⁊ bouē: mr̄ virgo reclinauit: alia nāqꝫ via ſibi
nō occurrebat: quo tenellū ifantē: fouere poſſet:
Videt tñ mihi vtrāqꝫ rupē vnā fuiſſe: ſed hoſtio fa
cto: diuiſa ē: p qd in chorū ex capella i qua eſt na
tiuitatis locus: aſcēdit. Nā ad locū illū benedi
ctū nō peruenit: niſi deſcēſu. x. graduū: Eſt aūt na
tiuitatis locus ornatiſſimus: ex moſaico ⁊ mar
more ſtratus pcioſo nimis: Sup locū i quo cele
ſtis virgo peperit: celebrari pōt ſup menſam mar
moreā ibi optime diſpoſitā: Pars lapidis ſuper
F. quē Saluator natus eſt: ⁊ pſepis pars in quo re
Nota deuotionem auctoris — clinatus fuit: nō ſunt veſtite marmore: ſed nude
relicte: vt a fidelibus deuotius venerari ⁊ oſcu
lari poſſint: Ego duabus noctibus illic permāſi
cuſtodiens vigilias noctis: nunc hunc locū nūc
illum oſculando: vileſcebatqꝫ mihi mundus iſte
cum omni

cum omni ſuperbia ſua: contemplans manſuetiſ
ſimum ⁊ humillimū dei filium: quomodo vbi ⁊
ex qua naſci elegit Urbe huius ſeculi amatoribus
Non vidi nec audiui dicentem ſe viſitaſſe eccle
ſiam pulchriorem deuotioremq;: Quis non tene
ritudine emolitur: cogitans ſecum puriſſime Uir
ginis: dulciſſimi Pueri ⁊ altiſſimi erga nos indi G
cibilem charitatem: In eccleſia ſunt marmoree Precio
columne preacioſiſſime: admirabiles multitudine ſitas ec
⁊ magnitudine: per quatuor ordines diſpoſite: cleſie in
Eccleſie nauis: a capitibus columnarum vſq; ad Beth
ſummum tectum: ornata eſt opere Moſaico pul lem
cherrimo: continente hiſtorias omnes a principio
mundi vſq; ad dominicū ortum ex virgine: To
tum pauimentum ſtratum eſt marmore varij co
loris: ⁊ decorum eſt mira varietate: cuius preciū
multorum iudicio extimari non poteſt: Incredi
bilia pene: poſſent de hac ſacra eccleſia deſcribi:
quam Sarraceni oēs: maxima deuotione vene
rantur: Uidi ego in eccleſia illa miraculum cun H
ctis ſeculis memorādum: Soldanus vidit huius Mira
eccleſie ornatum: tabulaſq; ⁊ columnas precioſiſ culū ſtu
ſimas precepit omnia deduci in Babiloniam: ſta pendū
tuens ex eis palacium ſuum cōſtruere: ⁊ ornare:
Mirum quidem accidit: Nam aſtante Soldano
cū curia ſua: acceſſerūt artifices cū inſtrumētis. ⁊
ex integro pariete quē nec acus vr potuiſſe pene
trare: mire magnitudinis ſerpens exiuit: ⁊ primā
tabulam marmoreā ſibi occurrentem momordit
⁊ continuo crepuit. 2. momordit: ⁊ crepuit: ⁊ ſic
ſucceſſiue vſq; ad quadrageſimā: Omnes crepue
runt ptrāſuerſū: cūctis ſtupētib⁹ ⁊ timore ſolutis:
Soldanoq; ꝓpoſitū reuocāte: ſerpens diſparuit

Relicta igitur fuit eccleſia: ⁊ ē hodie ſicut prius:
Serpentis veſtigia apparēt vſq; hodie in ſingu⸗
lis quadraginta tabulis: ⁊ eſt quaſi cōbuſtio ex
igne facta: Sup oia aūt mirabile fuit: ſerpētē po⸗
tuiſſe per tranſuerſum ꝓcedere vel ſerpere ꝗ pla
I nus ⁊ pollitus vt vitrū apparet In exitu huius
eccleſie cōtra aquilonē eſt ambitus clauſtri mona
choꝝ: deſcendit tñ in illud. qbuſdā gradibꝫ. In
hoc clauſtro: eſt beati Jeronymi cella: ⁊ lectuſ ⁊
Sepulchra Paule ⁊ Euſtochij
ſepulchrū. ⁊ monaſterij officine in quo legit idē
ſanctus ꝓfuiſſe: In parte auſtrali ipſius chori oñ
dit locus. vbi magna innocentiū pars: ab Hero⸗
de dicit iuterfecta. Ab eccleſia nati Saluatoris:
quantū eſt lapidis iactus fere cōtra orientē eſt ec
cleſia ſanctaꝝ Paule ⁊ Euſtochij eiuſdē filie: vbi
ſunt ⁊ earundem monumēta: Hec de benedicta
⁊ venerabili Bethleem dicta fuerint.

Deſcriptio Bezeth §.57:

¶ Ex Bethleem ad dimidiā leucam contra occi
dentē: ē villa noie Bezeth vbi Saul creatus rex
cōgregauit Iſrael cōtra Naas amonitē Sic. n. le
1. regū ca. xi. gimus in. 1. regū cap. xi. Inuaſit timor dñi popu⸗
lū: ⁊ egreſſi ſunt quaſi vir vnus ⁊ recenſuit eos
ſaul i Bezeth: Uilla hec habūdat optimo vino
nec in regione illa melius īuenitur: Incole oēs
ſunt Chriſtiani ⁊ etiā villaꝝ adiacentiū in deſcē⸗
ſu vallis Raphaym vſq; ad torrētē botri: in om⸗
nibuſq; locis illis: vinū excellit in bonitate Chri⸗
ſtiani vineaſ colūt: habētq; priuilegiū a Soldano
illic permanendi cui ⁊ magnū cenſum reddunt.

Deſcriptiō collis Achille §.58.

Ex Bethleem ſex leucis cōtra oriētē ſupra mare
mortuū eſt mons Engadi de quo actuꝫ eſt ſupra:

Ex Engadi

Ex Engadi tribus leucis cōtra auſtrum eſt collis
achille in quo latuit Dauid: perſequēte eū Saul
Sic.n.legimus in p̄rimo regū ca.26. Et venerūt .1. regū
Ziphei ad Saul.in Gabaa dicētes Ecce Dauid ca.26.
abſcōditus eſt in colle Achille: que eſt ex aduerſo
ſolitudinis: Collis Achille ab Herode: appellatꝰ Collis
ē Maſſada: i quo iexpugnabile caſtrū ↄſtruxerat. Achille

Deſcriptio Thecue. 59.

¶ Ex Bethleē duabus leucis cōtra collē Achille
ē Thecua i mōte ſita.i q̄ natus ē ⁊ ſepultꝰ Amos Amos
ꝓpheta: de quo ſic legimꝰ i argumēto ſup amos. vbi na-
Fuit cōgnatio amos ex opido thecue: quē Ozias tus ⁊ ſe
vecte ꝑ tpa trāſfixit. poſt hec ſemiuiuus relictus pultus
in terrā ſuā euectus eſt: ⁊ poſt aliquos dies expi
rauit dolore vulneris: ſepultuſq; eſt cū patribus
ſuis: Opido thecue adiacet deſertum thecue.

Deſcriptio vallis benedictionis §.60.

¶ Inter Thecuā ⁊ Engadi loco medio ē vallis
benedictionis in q̄ Joſaphat rex Juda pugnauit
ↄtra filios Moab ⁊ amō ⁊ hitātes mōtē Seyr ⁊
auxilio dn̄i ꝓſtrati ſunt: ideoq; vocarūt locū illū
vallē bn̄dictionis: Unde ſic ſcribit in li.2. Parali .2. Pa-
po cap.19. Die. 4. cōgregati ſunt in ualle benedi- ralipo
ctionis: ⁊ qm̄ ibi benedixerunt deum: vocauerūt cap.19.
nomen loci illius. Uallis benedictionis.

Deſctiptio Ziph ⁊ Maon §.61.

¶ A Thecua. 5. leucis inter orientē ⁊ auſtruz eſt
Ziph opidū iuxta deſertuz qd̄ ⁊ ziph appellat in
quo legimus.1. regū ca.23. Dauid latuiſſe Sic.n. .1. regū
ibi ſcribit Morabat aūt Dauid i deſerto in locis cap.23.
firmiſſimis: manſitq; in monte ſolitudinis ziph
in monte opaco Deſerto ziph adiacet deſertum
Maō ad auſtrū: i quo ē mōs Carmelus: vbi Na-

bal Carmelus habitabat: qui repulit nuncios
.1.regū Dauid vt legimus.1.regū ca.24.cuius vxor fuit
ca.24. Abigail: quā i ſuā accepit Dauid mortuo nabal:
Deſerto maon inter auſtrū ⁊ oriētē adiacet mons
ille Seyr quē vt ſupra deſcripſimus: iuſſi ſunt fi-
Deute- lij Iſrael longo tpe circuire ut patet in li. deutero
ro c.2. nomij cap.2. Eidem Maon cōtra auſtrum adia-
cet terra Amalech: quā iuſſit dominus Sauli: vt
euerteret eam interfectis eius habitatoribus: Un
.1.regū de ſic legimus in.1.reg. cap.15. Nūc ergo vade ⁊
cap.15. percute Amalech. ⁊ demolire vniuerſa eius nō
parcas ei: ⁊ nō cōcupiſcas ⁊ rebus eius aliquid.

Deſcriptio Cades berne §.62.

¶ Ante terrā Amalech: cōtra maris Mortui lin-
Nume guā eſt Cades berne: ex quo vt legimus in lib. nu
ri ca.13. meri ca.13. Miſit Moyſes exploratores.12. ad
conſiderandā promiſſionis terrā. Ibi longo tpe
cōmorati ſunt filij Iſrael egreſſi de Egypto: ⁊ in-
de iuſſi ſunt montem Seyr circuire ac reuerti p
itinera maris rubri.

Deſcriptio Bethacharon §.63.

¶ Ex Bethleē tribus leucis cōtra auſtrū: via q̄
ducit Ebrō: eſt Bethacharō loco eminēti ſita: cui
adiacet ad auſtrū: villa rama excelſa valde in cu
ius colle ſublimi ſtās: vidi cū multis alijs totam
Arabiā vſq3 ad montē Seyr locaq3 oia circa ma-
re mortuū: ⁊ loca latibulorū Dauid: Jordanē iſu-
per vſq3 Sethin ⁊ vſq3 ab mōtē Abarym Contra
occidētē vero vidi in loco Ebron: littus totū ma-
gni maris.i.mediterrane: a Jope vſq3 Saza 3: ⁊
Berſabee vſq3 ad deſertū Sur: totā inſup terrā
philiſtym a Ramatha Sophin p Geth ⁊ Acha-
rō ⁊ Aſcalonē: cum oi planicie ſub monte Juda.

Deſcriptoi

Deſcriptio Mambre. §.64.

¶ Ex Rama prime dicta: duabus leucis, ⁊ amplius: ad dexterã: iuxta viam regiam: que ducit Ebron: ſita eſt Mambre: vbi ex lib. Geneſis cap. 18. longo tempore habitauit Abraam: poſt egreſſum de hur caldeorum. Illic ſedens ad ilicem Mambre in hoſtio tabernaculi in ipſo feruore diei: vidit tres viros ⁊ vnũ adorauit: quos ⁊ hoſpicio recepit. Ilex Mambre: etiã hodie oñdit ante hoſtiũ tabernaculi Abrae Scias tamẽ: antiqñ illã exſiccatã fuiſſe: ſed ex eius radice pululauit alia: de cuius ligno ⁊ fructu mecũ tuli. Folia ſua: modico maiora q̃ lentiſcus: ſed fructum penitus habet vt quercus.

Geneſis ca. pi. 18.

Ilex Mambre

Deſcriptio antique Ebron ⁊ noue: ⁊ ſpelunce duplicis. §.65.

¶ Ab Ilice Mambre per dimidiã leucã ad dexterã iuxta viã: eſt Ebron illa antiqua vrbs quondã hebrayce dicta Cariatharbee. i. vrbs arbee d̃ qua ſic legimus in lib. Geñ. capi. 23. Vixit Sara centũ viginti ſeptem annis ⁊ mortua eſt in ciuitate arbee: que eſt in terra Chaneam: In hac regnauit Dauid ſuper Iudã. 7. annis: ſic. n. ſcribit in. 2. Regũ cap. 2. Et fuit numer⁹ dierum: quos cõ moratus ẽ Dauid ipſãs i Ebron ſup domũ Iuda. 7. annorum ⁊ ſex menſiũ: Eſt in mõte ſita: ſublimi ⁊ tuto: ſʒ nũc penitus ruit Cuius ruine adeo magne cõſpiciunt ꝙ ex eis arguit q̃ glorioſa fuerit: Ab Ebron antiqua adiactũ triũ arcuum: ad auſtrum puſillum tamen ad orientem declinando: noua reſidet Ebron: illic conſtructa: vbi duplex ſpelunca extitit empta ab Abraã: ꝑ ſepultura chare vxoris Sare: vt legimus Geñ. capi. 23.

Gene. cap. 23. Dauid regnat i Ebrõ Scdo Regum capi. 2.

duplex ſpelunca

Gene. cap. 23.

In ea ſepultus eſt pater Abraam ⁊ Iſaac ⁊ Ia-
cob: ⁊ oſſa Ioſeph delata ex Egypto ⁊ Sara ⁊
Rebecca ⁊ lya: Rachel autem in Bethleem vt
diximus ſupra: Sarraceni contra ſpeluncā du-
plicem: que in Eccleſia chatedrali contineba-
tur: edificarunt munitionem.

Deſcriptio agri Damaſceni. §. 66.

Qualitas terre agri Damaſceni

¶ A ſpelunca duplici: iactu vnius arcus con-
tra occidentem: eſt celebris ager Damaſcenus:
in quo fertur Adam formatum fuiſſe: Terrā ha-
bet rubeam flexibilem ⁊ tractabilez ſicut cera: de
qua mecum tuli: ſimiliter ⁊ peregrini: aliiq; fide-
les loca ſancta venerantes: Sarraceni terram
illam deferunt in Egyptum Ethiopiam ⁊ In-
diam: pro re precioſa valde vendentes: Modi-
ca tamen apparet effoſſio in loco illo fertur enim
quolibet anno reuoluto: miraculoſe repleri: fate-
or autem me immemorem effectum in querēdo
huius veritatem: Id tamē aſſero: quod modica
quidem extabat effoſſio: cum illic adeſſem: adeo

Mirāda de terra agri damaſcēi

ꝙ quatuor viri vix in ea ſediſſent: in profundita-
te nō excedebat humeros meos: Vulgat aliud:
Si quis terrā illā ſupra ſe detulerit: animal per-
nitioſum non ledet eum; nec cadet: nec imerget
aqua aut ſi cadit non offendit caſu illo: hec non
aſſero: ſed vulgata refero: Vallis cōtra Ebron:
fertilis eſt valde ⁊ delitioſa: ac delectabilis ha-
bitationis: Ab effoſſiōe agri Damaſceni ad ia-

Locus occiſionis Abel

ctum arcus vnius contra auſtrum locus eſt vbi
Chayn: fratrem Abel occidit vt legimus Gene-
ſis cap. 4. Ab eadem effoſſione: iactu duorum ar-

Spelūca luct⁹ adā ⁊ eue

cuum contra occidentem: eſt ſpelunca quedam
ſub rupe: in qua famoſum eſt: Adam ⁊ Euā: filiū

Abel interfectū luxiſſe cētū annis: Oſtēdunt il
lic eoꝝ lecti ſaxei: Eſt in ſpelunca fons ſcaturiēs
de quo biberūt: Hec vt vulgata ſed nō a me aſſer
ta deſcribo: Hēt i lōgitudine ⁊ latitudine fere.50.
pedes: ſub ſpelūca ipſa in valle deſcēdit via: q̄ ex
Ebron tendit in Gazam cōtra auſtrū. Diſtat aūt
hec via ex Ebron: quantum iacere poteſt arcus.

D. Dabir: que ⁊ Cariath ſepher. §.67.

¶ Ex Ebron duabus leucis ꝯtra auſtrū ē Dabir:
que ⁊ Cariath ſepher nūcupata ē: quā expugna-
uit Othoniel: frī Junior Caleph: cui Caleph co-
pulauit in vxorē: filiā ſuā Axam: Vn̄ ſic legimus
i lib. Joſue ca.15. Celeph cōſcēdēs venit ad habi Joſue
tatores Dabir q̄ pri⁹ vocabat Cariath ſepher. i. cap.15.
ciuitas lraꝝ ⁊ dixit: Qui percuſſerit Cariath ſe-
pher: dabo ei vxorē Axam filiam meam.

Deſcriptio Neeleſchol. §.68.

¶ Ex Ebron tribus leucis cōtra aquilonē: parū
tn̄ declinādo ad occidētē eſt Neeleſchol. i. torrēs
botri: ⁊ eſt locus: vn̄ exploratores miſſi a Moy-
ſe: detulerūt palmitē cū vuis: vnde ſic legimus i
lib. numeri cap.13. pergētes vſq; ad torrētē botri Nume-
abſciderūt palmitē cū vua ſua: quā portauerūt i ri ca.13
vecte duo viri: De malis quoq; granatis ⁊ ficis
loci illius tulerūt: q appellatus eſt Neeleſchol. i.
torrens botri: eo ꝙ botrum portaſſent inde filij
Jſrael: Ad leuam huius torrētis per dimidiam
leucam: deſcendit riuulus in quo Philippus
Candacis regine eunuchum baptizauit: vt legi-
mus actuum capitulo.8. Propinquus eſt autem
riuulus ille: Sicelech: Ab Neeleſchol ſex leucis Zacha-
contra Jeruſalem: eſt Zacharie domus in quam rie do-
igreſſa beatiſſima Uirgo ſalutauit Helyſabeth : mus.



Digitized by Google

Luce.2 vt legimus luce cap.2.

Deſcriptio vrbis Nobe.§.69.

¶ Ex zacharie domo tribus leucis contra aquilonem ⁊ tantundem contra Vulturnum de Nicopoli: eſt Nobe ſacerdotum ciuitas: que nunc Bonocopolis nuncupatur: In ea habitabat Abimelech ſacerdos magnus cum alijs ſacerdotibus: Ad eam feſtinauit Dauid fugiens Saulem: vbi propoſitiōis panes comedit: ⁊ accepit gladium Goliath gethei. Hec omnia legimus in primo Regum cap.21. Primo Reguꝫ cap.21.

Deſcriptio Chariathot abbatis.§.70.

¶ Ex Bethleem vna leuca ⁊ Amplius: in via que ducit Thecuam eſt ſepulchrum ſancti Chariathot abbatis cum ſuis monachis: quo migrāte omnes migrauerunt: ⁊ fuit illic magnus populorum concurſus ⁊c. Res miranda

¶ Deſcriptio Terre Sancte contra auſtrum directe. Cap.8.

Septima deſcriptio ſumen; initiū ab Achō: tendit directe contra auſtrum.

D. vrbis Cayphas ⁊ caſtri peregrinoꝝ.§.1.

¶ Ab Achon quatuor leucis: tēdēti cōtra auſtrū occurrit primo: vrbs dicta Cayphas: ſub pede mōtis carmeli ſita. Ex Caypha aūt tribus leucis: eſt peregrinoꝝ caſtrū: fratrū militie tēpli: munitū pre oībus locis: que illis in partibus Chriſtiani obtinuerint: ſitū eſt in corde maris circūdatū muris ⁊ turribus: alijſq; ꝓpugnaculis adeo firmis vt toti mūdo videatur poſſe reſiſtere.

Deſcriptio ſpelunce Helye ⁊ fontis filiorum prophetarum.§.2.

¶ Ex Caypha ad leucam vna: via que ducit ad

castrum

caſtrū peregrinorum: per aſcenſum montis car-
meli fere dimidia leuca: eſt ſpelūca Helye: in qua
latuit fugiens a facie Jezabel i cuius hoſtio viſo
nē grandē vidit ſpūs & ignis vt legimus i.3. regū
cap.19. Illic eſt fons vbi prophetaꝝ filij habita- .3.regū
bant: nunc autē inhabitant fratres ordinis Car- cap.19.
melitarum: fuiq; cum eis ibidem. Fratres
Deſcriptio Ceſaree §.3. Carme
¶A peregrinorum caſtro quatuor leucis diſtat lite
Ceſarea metropolis paleſtine quondā Archie-
piſcopalis ſedes hec prius appellata fuit Turris
ſtationis verꝫ qa Herodes magnus eā inſtaura- Turris
uit: Ceſareā in laudē Ceſaris denoiauit: De cui9 ſtatio-
ſtructura & munitione Joſephus multa ſcripſit nis
Cingit ab occidēte mari magno: ab oriēte q̄dam Joſe-
palude aquaꝝ dulciū: ſed ꝓfundaꝝ in qua croco phus
dili habundant Et ego tranſiens diſcrimen ma- Croco-
gnū inciderā: niſi dñs de celo opeꝫ mihi dediſſet drilli
Sitū qdē firmiſſimū habet: ſed hodie penitus eſt Actuū
deſtructa: Ceſaree Petrus ꝑdicauit & baptizauit cap.x.
Corneliū actuū cap.x. Agabus propheta exiſtēs Actuū
Ceſaree ꝓphetauit Paulū alligādū i Jeruſalē & cap.21.
tradēdū gētib9: actuū ca.21. Paulus ceſaree ꝯtra
Tartullū oratorē diſputauit corā preſide felice. Actuū
actuū ca.24. ¶Deſcriptio Antipatride §.4. ca.24.
¶A Ceſarea duabus leucis cōtra Auſtrū: ē mu-
nitio Aſſur: que ab antipatre Herodis magni ꝓ
genitore: antipatrida nuncupata eſt: de qua legi-
mus in actibus Apoſtolorum: cap.23. q̄ milites
aſſumētes Paulū duxerūt ꝑ noctē i antipatridā. Actuū
Deſcriptio Manatoth: nunc dictū chato §:5. cap.23.
¶Ex antipatrida quatuor leucis cōtra orietem
eſt Menatoth: nunc autem chato nuncupatur.

fuit de tribu manaſſe i planicie ſub mōte Effray3 ſitum: non longe a monte Saron: In hoc Sarraceni preſidium militum diſpoſuerunt contra caſtrum peregrinorum: Per chato eſt via in Sichē et Jeruſalem: A chato quatuor leucis contra au-
Saron — ſtrum: eſt mons Saron et opidum Sarona cu-
Sarona — ius mentio fit in actibus apoſtolorum.

Deſcriptio Geth §.6.

¶ Ab aſſur ſiue dora: octo leuce ſunt vſq3 Jopē: de qua actū eſt ſupra A Jope quatuor leucis diſtat Geth: vna ex vrbibus philiſtijm: Ex ea vt le-
Goliath — gimus .1. regū ca.17. egreſſus eſt Goliath: quē Dauid lapide necauit in valle Terebinti: Fuit nō lon-
Philiſteus — ge a mari ſita: nunc quidē deſtructa eſt: et cōmutata in Exiguum Caſale dictū Ibdin in colle ſitu3:
.1. regū ca.17. — Hinc proprie incipit regio philiſtijm.

Deſcriptio qua deſcribuntur mons Modin et ſepulchra Machabeorum §.7.

¶ Ex Geth duabus leucis ꝯtra Auſtrū: eſt Bethſames de qua actū eſt ſupra A Bethſames ſex
Mons modin — leucis cōtra orientē in mōte Juda videtur mons modinin quo fuit Machabeoꝝ ciuitas: ibi habi-
.1. Machabeorū c.2. — tauit ex .1. Machabeoꝝ cap.2. Mathatias pgenitor fortiſſimi Jude et fratrum eius Illic ſepulti quieſcunt Mathatias et quatuor filij eius qb[9]
.1. Machabe. cap.13. — Simon nobiliſſima monumenta dicauit Sic.n. legimus in .1. Machabeorum cap.13. Edificauit Simon ſuper ſepulchrum patris ſui et fratrum
Pyramides Machabeorum — edificium altum viſu. Lapide polito retro et ante ſtatuitq3 ſeptem Pyramides vnam cōtra vna3 patri et matri et quatuor fratribus et hijs circum poſuit columnas magnas: et ſuper columnas arma in memoriam eternam: et iuxta arma naues

ſculptas

ſculptas que viderenrur ad hominibus naui-
gantibus mare.

Deſcriptio Acharon.§.8.

¶Ex Bethſames quatuoꝛ leucis fere contra oc
cidentem:non longe a mari eſt Acharon qnondã
ſecũda vrbs philiſtijm ad quam deducta fuit ar-
cha domini a philiſteis:ſic enim legimus in.1.re-
gum cap.quinto Miſerunt ergo archam domi-
ni in Acharou:Deſtructa eſt ꝛ verſa in exiguum
Caſale:quod ꝛ Acharon nuncupatur.

.1.regũ cap.5.

Deſcriptio Azoti §.9.

¶Ab Acharon quatuoꝛ leucis contra auſtrũ eſt
Azotus tercia vrbs philiſtijm ad quam deducta
fuit archa Domini Sic enim ſcribitur in pꝛimo
regum cap.5.philiſtijm autẽ tulerũt archam do-
mini: ꝛ aſportauerunt eam a lapide adiutoꝛij in
Azotum:Fuit per leucam diſtans a mari: nũc eſt
vile Caſale ſicut Acharon.

.1.rego capi.5.

Deſcriptio maceda §.10.

¶A Jope duabus leucis eſt lyda ſiue dioſpo-
lis:de qua actum eſt ſupꝛa ex lyda tribus leucis
via que ducit Gabaon:eſt Maceda vrbs quã ex
pugnauit Joſue in cuius ſpelunca quinqꝫ reges
ſe abſconderant.Nam ſic legimus in libꝛo Jo-
ſue cap.x.Nunciatum eſt Joſue ꝙ inuenti eſſent
quinqꝫ reges qui ſe abſconderant in ſpelunca vr-
bis Maceda Qui pꝛecepit ſociis voluite ſaxa in
gentia ad os ſpelunce.

Joſue cap.x.

Deſcriptionis Aſcalonis §.11.

¶Ab Azoto.4.leuci ꝯtra auſtrũ:eſt Aſcalõ.4.
Philiſtijm ciuitas ꝛ pcipua in qua videtur fuiſſe
pꝛincipatus philiſtijm ex eo ꝙ legimus in Amos
ꝓpheta ca.1.vbi ꝓphetãs ꝯtra philiſteoꝝ vrbes

Amos cap.1.



Digitized by Google

inqt Diſperdā habitatorē de Azoto: ꝛ tenētē ſceptrū de Aſcalone ꝛ pibūt reliq Philiſtinoꝝ: Uſqꝫ hodie ꝑmanet in littore maris ſita: figurā habēs ſemicircularē: muuita valde: ex qua pendet nūc totum robur Sarracenorum.

Gaza

Gazara

## ¶ Deſcriptio Gaze §.12.

¶ Ab Aſcalone quinqꝫ leucis contra auſtrum: eſt Gaza vrbs in maris littore ſita iuxta viā que ducit in Egyptum Nunc cōiter Gazara nuncupat.

## Deſcriptio Berſabee nunc Giblin §.13.

Gene. cap. 21.

¶ Ex Gaza vſqꝫ Berſabee ſunt quatuor leuce: nunc Giblin dicta: In hac multo tēpore Abraā ꝛ Iſaac habitarunt vt legimus Geñ. ca. 21 Quare vocatꝰ fuerit locus ille Berſabee: ſic ſcribit eodem cap. Idcirco vocatus eſt locus ille Berſabee quia vterqꝫ. ſ. Abraā ꝛ Abimelech: iurauerūt adinuicemqꝫ pro puteo iuramenti fuit aūt terminus iude ꝛ terre promiſſionis contra auſtrū Diſtat ab Ebron pluſqꝫ per dietā ſicut ꝛ Gaza: Huius regioniꝭ ptes: tribus Iuda i ſortē accepit: Sequitur vaſta illa ſolitudo: que vſqꝫ ad finem Egypti extenditur in qua Hebreus populus longo tempore errauit de loco ad locum migrans Hec de terra ſancta eiuſqꝫ celebrioribus locis dcā ſint.

## ¶ Deſcriptio lōgitudiniꝭ ꝛ latitudinis Terre Sancte. ¶ Cap. 9. §. 1.

Ceſarea philippi Uelenas

OCtaua deſcriptio Terre Sante: circa eius longitudinem latitudinēqꝫ verſatur: Scias ſtudioſe lector longitudinem Terre ſancte: incipere ab aquilone ſub monte libano: vbi ſituatur Ceſarea Philippi: que nunc velenas appellat: ꝓtēditurqꝫ ꝯtra auſtrū vſqꝫ Berſabee Iuda ꝓpinq̄ deſerto magno: Et hec lōgitudo i ſacris lrīꝭ ſignat cum dicitur:

cum dicitur: A Dan vſq; Berſabee congregatus eſt Iſrael primo Regum capi.5. Nam vt ſupra deſcripſimus: Uelenas Dan ⁊ ceſarea Phi lippi idem ſunt: Longitudo tamen ⁊ latitudo totius terre quam decem tribus inhabitabant citra Iordanem: non apparet ſpacioſa multum. Quanta tamen fuerit meo iudicio vt potui eam inueſtigare oculis contemplando: hic deſcribam: Ad maiorem autem rei euidentiam: Ioſephum adducam: acceptatum in hoc fidum ⁊ prudentiſſimum deſcriptorem: Igit ſecundum Ioſephum ſic accipe: cuiuſcunq; decem tribuum ſortem citra Iordanem. Primo Reguz capi.5. Ioſephus

Sors tribus Iude.§.2.

¶ Tribus Iude: ſuperiorem obtinuit renionē: longitudo extenditur ab Egypto vſq; Ieruſalē: diciturq; continere.7.dietas: Eiuſdem latitudo eſt a lacu aſpalti quod eſt mare mortuum: vſq; ad mare magnum: ideſt mediterraneum contra occidentem: ⁊ eſt.15.leucarum.

Sors tribus Simeonis.§.3.

¶ Sors tribus Simeonis obuenit cū tribu Iuda: ex ea parte que eſt iuxta Egyptum in monte Arabie: Sed illius partis miliaria nō adduco: quoniam intra Iude ſortem continetur.

Sors tribus Beniamin.§.4.

¶ Tribus Beniamin ſortita eſt a Iordane vſq; ad mare magnum per longitudinem.15.leucarum: eius latitudo eſt ab Ieruſalem vſq; Bethel: que non plene continet quatuor leucas.

Sors tribus Effraym.§.5.

¶ Tribus Effraym: a Iordane vſq; Gaderam q̄ eſt iuxta Iopen in longitudine cuius latitudo

extrudit vſq; ad cápum magnū Eſdrelon ſiue magedo quod idem eſt vt ſupra deſcripſimus: vbi incipit Galilea: continetq;.12 leucas.

Sors tribus Manaſe.§.6.

Deute rono. cap.14 ¶ Ut legimus i lib. Deuteronomij cap.14. Media trib⁹ Manaſſe accepit ſorté cū tribu Ruben vltra Jordané: d qua nihil ad preſens deſcribo: quoniam nō ſufficienter cōſideraui vt infra dicturus ſum: Altera media tribus Manaſſe cōtra Jordané citra: ſortita eſt ab ipſo Jordanis flumine vſq; ad mare magnū vbi ſituat Dora: cui⁹ longitudo eſt.15: leucar eius autem latitudo eſt vſq; Bethſan continens.7. leucas.

Sors tribus Jſachar.§.7.

¶ Tribus Jſachar in ſortem accepit Jordanem ꝛ carmelū iuxta maceda que eſt longitudinis octo leucarum: cuius latitudo fuit a Bethſan vſq; ad monté Taburim cōtinens quinq; leucas Terra hec pinguiſſima fuit: ideo minus accepit: Gene. cap.49 Unde in eius benedictiōe Geneſis cap.49. Dixit pater eius Jacob: Jſachar aſinus fortis: Et ſequitur: Uidit requié ꝙ eſſet bona: ꝛ terram ꝙ eſſet optima: Eadem ratione ꝛ tribus Beniamin i poſſeſſione breuiſſima fuit pp terre ſortite fertilitatem Acceperunt.n. Jeruſalé ꝛ Jericho.

Sors tribus Zabulon.§.8.

¶ Tribus Zabulon ſortita eſt carmelum iuxta Chaymoth: vſq; Geneſareth: lōgitudinis nouē leucar: eius aūt latitudo fuit a mōte Tabor: per Uallem carmeleon cōtinens quinq; leucas: hec ſimiliter pinguis ꝛ fertilis fuit valde.

Sors tribus Aſer.§.9.

¶ Tribus Aſer totā terrā a carmelo iuxta mare

vſq; ad

vſq ad Sidoné magnam: longitudinis.20.leu-
cas; cuius latitudo fuit a mari magno cõtra oc-
denté vſq Naaſon cõtinens leucas noué Terra
hec pro maiori parte: montuoſa erat: Ciuitas
etiam Acte in eius parte ſita fuerat; que nunc
Aceps nuncupatur.

Acte ciuitas Aceps

Sors tribus Neptalim.§.10.

Tribus Neptalim accepit partes ad orienté
conuerſas vſq Damaſcũ totã Galileam ſupe-
riorem: a mari Galilee vſq ad montem Libani:
fonteſq Jordanis: lõgitudinis verſus orienté p de-
cé leucas: cui⁹ latitudo ꝯtra Aquiloné fuit a ma-
ri Galilee vſq ad libanũ cõtinens qnq leucas.

Sors tribus Dan.§.11.

Tribus Dan: loca conuallis iuxta mare ma-
gnũ: accepit a ſolis occaſu: Ab auſtro accepit azo-
tũ: ab aquilone: dora determinata fuit: hec exti-
tit eius lõgitudo In latitudine át accepit Jamã
& Geth & Acharon iuxta mare vſq Bethoron
ad orienté ad pedé mõtis: ex quo pédebat tribus
Jude: Partis huius milliaria non refero: qm̃ ex
tribu Jude & Beniamin & Effraym ſecus ma-
re partes ſumpſit: De Juda quidem habuit
Azotum & Acharon & Geth: De Beniamin ha
buit Jamam & Chamatha vſq Jopen: & Sa-
ron monté & cetera loca maritima vſq Doram.

Juxta hãc deſcriptioné: tota terra ſãcta citra
Jordané: nuſq̃ videt excedere ſpaciũ.26.leuca-
rũ in latitudine: q̃ eſt a Jordane vſq ad mare ma
gnũ: hoc eſt ab oriéte in occidété. In longitudine
vero: que ſumit ab aquilone: in auſtrum extendi-
tur a Dan que nunc Velenas ſiue Ceſarea Phi-
lippi dicitur vſq Berſabee dicta nunc Giblin:

Sũma lõgitudinis & latitudinis terre ſãcte

ꝛ non plene continet.120.leucas: Ecce ſtudioſe lector deſcripſi tibi vere ꝛ fideliter ſecundum latitudinem ꝛ longitudinem: totam promiſſionis terram: decem tribubus diſtributam citra Jordanem: Terram autem duarum tribuum: ſcilicet Gad ꝛ Ruben: ꝛ dimidie tribus Manaſſe: ex certitudine non ſcribo: quoniam vltra Jordanem non multū peregrinatus ſum: ꝛ licet tranſierim: tamen facultas non affuit: diligenter notandi eam: Videtur tamen mihi longitudo eius. que protenditur a capite maris Galilee ſeptentrionali vſq ad torrentem arnon vbi terminatur: cōtinere fere.27.leucas latitudinē aūt nō vidi: ideo nichil de ea ad pñs: Suadeo mihi iā facto piculo: deſcriptionē hāc noſtrā: vtillimā fore ſtudētibus legētibus exponētibus ꝛ euāgelizātibus: ſacram bibliā ꝑ libris hiſtorialibus: locisq celebrioribus itel ligēdis: Nec ē heſitādū i ea: teſtor.n. ſaluatorē ꝑ me natū ꝛ mortuum: ꝑ cuius amore ꝛ peccatoꝝ meoꝝ venia: tot annis peregrinatus ſum: q̄ non niſi diligētiſſime iueſtigata deſcripſi: Supeſt nūc vt d̄ Terre Sācte fertilitate: ꝛ ritu ꝛ moribus ꝛ cōditionibus habitātiū i ea i mediū afferamus. In calce āt cōpēdioſe tradā totius Egypti deſcriptionē: i ea ſiqdē Jſrael longo tpe aduena ꝛ peregrinus fuit. Et hec erit ſcd̄a pars huius nr̄i libelli.

Vtilitas ꝛ fides huius deſcriptionis

¶ Incipit pars ſecunda: eiuſdem libri: De fertilitate Terre Sancte. Cap. primum.

Deute. capi.8.

Igitur Terra Sancta fuit ꝛ eſt hodie egregia amena ꝛ fertilis ſuper omnes vt viſu impleatur quod dominus dixit Deuteronomij capi.8. Dominus deus

deus tuus introducet te in terram bonam terram riuorum aquarum ⁊ fontium in cuius campis ⁊ montibus erumpunt fluuiorum abiſſi: terra frumenti ordei ac vinearum i qua ficus ⁊ malagranata naſcuntur terra olei ⁊ mellis vbi abſq; vlla penuria comedes panem tuum ⁊ rerum omnium habundantia frueris: Nec credendum eſt quibuſdam contrarium nunciantibus: neq; enim eam diligenter conſiderarunt: Hijs oculis vidi: qua facilitate terra benedicta fructificat: frumentū vix terra exculta: ſine ſtercore ⁊ fimo: mirabiliter creſcit ⁊ multiplicat: Agri ſunt velut horti: in qbus feniculū ſaluia ruta roſa paſſim creſcunt: Ibi bombax affluit: Canamelle habundant ex quibus zacharū extrahunt: Sciaſ tñ q in terra ſancta poma comunia ⁊ pira ⁊ ceraſa ⁊ nuces raro reperiuntur: cauſam neſcio aliā: niſi quia incole non conſueuerūt ſerere ſimilia: eſtimo.n.q terra illa ſicut ficubus: ſic ⁊ pomis ⁊ nucibus repta nō eſſet: Ex damaſco fructus qui dam defferuntur: qui adeo molles ſunt vt diu ſeruari non poſſint: propter nimiā in arboribus decoctionē ⁊ terre caliditatem. Sunt in terra pmiſſionis: cedri citri limones anarangi ſuauiſſimi ⁊ optimi odoris: qui per anni circulum continue ſeruantur in arboribus: Sunt ⁊ quedam poma citrina magna: ex quibus in Achon electuaria precioſa valde conficiuntur: Sunt ⁊ fructus dicti poma paradiſi penitus admirabiles: poma huiuſmodi creſcunt in modum botri vue ⁊ eſt botrus ille interdum magnus. vt Cophinus: ideſt ſporta competens: habet grana aliquanddo centum aliquando plus: ſicut

B Bōbax Canamele zacharum

C Cedri Citri Limones Anarangi

Poma paradiſi ꝗ grandia

vua Grana illa aliquando ſunt longa ad quanti
tatem ſex digitorum: aliquando ſpherica ad quā
titatem oui galine habentqꝫ foliculum ſiue pellē
ſicut faba crocei coloris qua quidem pelle extra
cta: relinquitur granum mundum ſicut amigda-
la excorticata: Eſt enim intus granū illud albi co
loris: aliquando vertitur ad croceitatem: Sapo-
ris eſt delicatiſſimi ⁊ dulcis: vt mel Grana intus
ſemen penitus non habent: ſed tota eorum ſub-
ſtantia comeſtibilis eſt: fructus iſte vix vno anno
creſcit ⁊ maturat: Arbor cito deficit: eſt enim eius
periodus trium annorum ad plus: Deinde are-
ſcit: Qua areſcēte: alia ex radice prodire incipit:
conſimiles fructus producens: Areſcente ſecun
da procedit tertia ⁊ ſic ſucceſſiue: Arboris hu-
D ius folia: longa ſunt ad hominis ſtaturam Adeo
lata vt duo ſufficiant totum hominem tegere. Vi
nee quidem multe ſunt in terra ſancta: ſed ⁊ plu
res eſſent: niſi Sarraceni nunc tenētes dominiū:
vt qui ex lege ſui ſtulti Mahumeth vinum nō bi
bunt: niſi furtiue: deſtruerent eas: Sunt tamē ali-
qui Sarraceni Chriſtianis propinquiores: qui
vineas colunt ex lucro: vuas enim Chriſtianis
vendunt ⁊ vinum: Vinum terre ſancte precioſuꝫ
valde eſt ⁊ ſuaue precipue circa Bethleē in val-
le Raphaym ⁊ deinceps vſqꝫ Neeleſcol vbi ex-
ploratores miſſi a Moyſe acceperunt vitem cū
vuis: ⁊ detulerunt in caſtra vt ſcribitur in libro
numeri. cap. decimotertio Circa Sidonem ⁊ vl-
tra: p lōgitudinem Libani ⁊ in anterado ⁊ mara-
gedo ⁊ mirabile quidem dictu eſt quod in ante-
rado vidi: Illic enim eadem vitis ter in anno
producit vuas ⁊ maturant omnes tempore ſuo:

Hoc quidem

Hoc quidem modo: Uinitores cum putāt vites: relinquunt tot palmites anni precedentis: quot extimant neceſſario;: Deinde poſtq̄ palmites nouos incepit producere ⁊ botros paruulos: incidūt reſiduum de palmite quod eſt ſupra botros: ⁊ proiciūt. Et id fit in martio: In Aprili palmes inciſus ſupra botros pullulat: ⁊ producit alium palmitem cum nouis botris: quo viſo iterū preciditur de palmite: quicquid eſt ſupra botros: In menſe May palmes iterū pullat ⁊ producit aliū cum nouis botris: ⁊ ſic habentur tres ordines vuarum que maturant hac lege: Que pullulauerunt in martio vindemiātur in Auguſto: Que in Aprili: vindemiātur in Septembri Que in Maio: vindemiantur in Octobri: Id autem non cōtingeret niſi palmites illo ordine inciderent: In terra ſancta: a feſto pēthecoſtes vſq; ad ſanctum Martinum: vue mature inueniuntur ⁊ continue vendunt in foro. ℭ Ficus malagranata oleū mel pepones citrulli babilonici: melones ⁊ omniū gener̄ legumina: ⁊ frumentum optimum: in Terra ſancta vberrime colliguntur: Panē adeo ſapidum ⁊ delicatum non comedi qualē in Jeruſalē. Sues ſilueſtres: Lepores Capreoli Dame Perdices Cothurnices: quantum ibi habundent pene eſt incredibile dictu: Leonū ibi ē multitudo ⁊ vrſorum: diuerſorumq; generum fere: Cameli pene infinititi: Uidi Camelor̄ paſcentium gregem circa finem Libani iuxta Tripolim: in quo vt dixerunt indigene: tria milia ⁊ plus continebant: Uidi dromedarios plures: Uidi Unicornios ⁊ vt verba nō protrahā: illic extant oia mundi bona: ⁊ vere terra fluit riuis lactis ⁊ mellis Soli cul-

Panis in Jeruſalez q̄ ſuauis

Tria millia Camelorum in vno grege

toꝛes viles ſunt ⁊ mali: ⁊ adeo ſceleſti ac pec-
catoꝛes: vt mirum ſit quin terra degluciat eos vt
Dathan ⁊ Abyron: Certe ingemiſcendum eſt:
quoniam ſanctum datum eſt canibus: Tu ſal-
tem pater eterne: ne obliuiſcaris dilecte tue Jeru
ſalem in qua mundi ſalutem operatus es.

Peſſimi habitatores i terra ſácta

¶ De diuerſis nationibus habitantibus in Terra Sancta: ⁊ earum moꝛibus ac ritu: Et pꝛimo de Latinis. Cap.2.§.1.

Omnis natio: que ſub celo eſt: nunc habitat in Terra Sancta ⁊ quelibet viuit ſecundum religiom ⁊ ritum: pꝛout elegerit: Inter nationes autē illic habitātes: famoſioꝛes ſunt iſte.
¶ Latini: Sarraceni: Syriani vel Syrichij: Greci: Armenij: Geoꝛgiani: Neſtoꝛiani: Jameni: Nubiani: Caldei: Medi: Perre Ethiopes: Egyptij: Maronite: Madianite: qui nunc Bidnini: Ubani: Parthi: Perſe: Indi.

De Latinis. §.2.

¶ Pꝛio igit̄ de Latinis erit ſmo Dicā veꝝ coꝛā Deo ⁊ vtinā nō ſic ſe res hʒet: Cōfūdoꝛ ī natiōe nr̄a: qm̄ peioꝛ ē vita ⁊ moꝛibꝰ: ceteris habitātibꝰ: ⁊ rōnē mihi ꝓbabilē adducā: quā experiētia firmauit cū illic eēm: Cū aliqs ī Alemania: Italia: Frācia: Hiſpania: Datia: Polonia: Ungaria: Anglia: Et in alijs occidētis partibus malefactoꝛ extiterit: q ſm leges aut diuitijs aut vita pꝛiuari meretur: vel peccatis ſuis ſacrum ſepulchꝛum viſitare pꝛoponit: ſicut ſunt homicide fures agreſſoꝛes: doloſi pꝛoditoꝛes inceſtuoſi adulterij voluptuoſi: Terram Sanctam petunt. Sed pꝛob doloꝛ: celum mutant non animum: qui trans mare tendūt: In Terra Sācta moꝛas ꝓtrahētes

Peſſima vita latinoꝝ i Terra Sancta

que delicioſa

que delicioſa nimis ē ocijs ꝛ gule ꝛ ludis vacāt:
cõſumptis āt pecunijs: q̄s ſecū adduxerāt: cū cri
mina eoꝝ nõ ferāt regreſſum in patriā: eos noua
agrere opoꝛtet: ꝛ qm̄ nullius honeſti artificij ma-
giſtri ſunt: ſed vt ocioſi ex rapinis ꝛ bonis pꝛoxi
mi: ventrē iplere cõſueuerunt: ad vomitū reuer-
tentes cõmittunt peiora pꝛioꝛibus: Recipiūt ho
ſpicio peregrinos ex gente ſua: tranſfretantes
grā viſitandi ſanctiſſima loca: qui ſibi cauere ne-
ſcientes: credunt eis ſe ꝛ ſua: ſed fraudant ꝛ de
cipiunt: Maledicti iſti ꝛ pꝛophani: generant il-
lic filios pater noꝝ criminum ſectatoꝛes: ꝛ peio
res: ꝛ ex hijs: nepotes peſſimi generantur ꝛ coꝛ
rumpuntur: ꝛ abhominabiles efficiuntur nimis:
calcantes loca ſancta pedibus pollutis ac vita
deteſtabili: Inde pꝛouenit q̄ pꝛopter habitantiū
peccata: apud Deum: terra ipſa cum loco ſancti
ficationis veniat in contemptum: Deus mihi te-
ſtis: quotiens mahumetani obiecerunt hāc chri-
ſtianoꝝ peſſimam vitam: ꝛ ego triſtis ac dolens
tranſibam capite demiſſo: nõ valens tegere neq;
excuſare huiuſmodi crimina.

De Sarracenis. §.3.

¶ Sarraceni habitant in Terra Sancta: qui
Mahumeth pꝛedicant ꝛ colunt legēq; eius ob-
ſeruant Dominum Jeſum Chꝛiſtum maximum
pꝛophetarum aſſerunt: ꝛ ipſum ex virtute ſpiri-
tus ſācti conceptū: natūq; de ſacratiſſima ꝟgine
cõfitent: filium Dei eē cõcedunt: paſſum tamen ꝛ
moꝛtuum negant: ideo paſſionis loca derident.
Dicunt eum in celum aſcendiſſe: cum tempus ſi-
bi placitum aduenit: ꝛ ad patris dexterā ſedere:
Mahumeth pdicant Dei nunciū: ad ipſos tātū

Quid ſentiāt d̄ Chriſto

Quid d̄ Mahumeth

Sarraceni imműdiſſimi

miſſum fuiſſe: ⁊ ad dei omnipotentis ſiniſtrã ſedere iſti circa venerea imundiſſimi ſunt: tot vxores ſibi copulant quot nutrire poſſunt: Viciũ cõtra naturã: vt peccatũ nõ eſtimant ideo inuerecunde exercẽt illud: adeo ꝙ loco lupanariũ plerunq; in vrbibus cõſtituunt effebias: Licet hys

Sarraceni benefici ⁊ fideles in ꝓmiſſis

ſordidenť ſunt tñ hoſpitales multũ ⁊ curiales ⁊ benefici: iuſti ⁊ in promiſſis fideles obſequia multa ab eis accepi: ⁊ ſi vel parum ſeruiatur eis habundanter retribuunt inter eos nobiliores ſunt ⁊ liberaliores qui turche nuncupantur.

## De Syrianis vel Syrichys. §. 4.

Syriani vileſ ⁊ auari

¶ Syriani q ⁊ Syrichÿ appellanť: totã terrã ſctã repleuerũt: Chriſtianos ſe noiant: at latinis fidẽ nullã ſeruãt: Miſerrime veſcunť ⁊ vilibus induunť: Auariſſimi ſunt: nullas dant elemoſinas ditiſſimus iter eos: nõ melius: nec magiſ deliciose viuit ꝙ paup Inter ſarracenos habitãt: vt in pluribꝰ: officÿs eoꝝ funguntť: Et ſunt terre procuratores In habitu cõformes ſnnt ſarracenis ⁊ non niſi cingulo laneo diſcernuntur.

## De Grecis. §. 5.

Grecorũ ꝑlati monachi

De patriarcha grecoꝝ

¶ Greci Chriſtiani illic ſunt ſed ſiſmatici: niſi qđ pro magna pte in ꝓximo generali cõcilio ſub Gregorio pontifice. x. ad Eccleſie Romane obedientiã reuerſi ſunt: q vtinã pſeuerẽt Arrogãtes enim ⁊ nimis in oculis ſuis ſapiẽtes apparẽt iſti ſine dubio: erroribus multis dnr inuoluti: qđ tñ de oibus nõ eſt verꝝ. Apud grecos ꝑlati oẽs ſunt monachi: ⁊ multe abſtinentie ac mirãde cõuerſationis Admodũ deuoti apparent: ꝑlatos ſuos maxime veneranť ⁊ colunt: Audiui ego grecoꝝ patriarcham ſic dicẽtẽ. Sub obediẽtia Romane

Eccleſie libentiſſime ꝛ manibus iunctis eē volumus eāqꝫ reuereri ꝛ honorare: verꝫ miramur ſatis ꝙ cōpellimur nobis īferioribus vt Archiepiſcopis ꝛ epis ſubeſſe: Quidā archiepiſcopi volūt me patriarchā Cōſtantinopolitanū: ꝛ Antiochenū patriarchā cōpellere ad offerēdū eis obedientiā manualē ꝛ oſculādū pedes ſuos: ad qđ nō credo me obligari cū tñ id libēter obſeruarem erga Papam Chriſti vicarium.

De Neſtorianis Jacobitis ꝛ Georgianis ꝛ maronitis. §. 6.

Neſtoriani Jacobite Georgiani ꝛ Maronite illic habitabant: ꝛ Chriſtianos ſe aſſerūt Iſti ꝛ ſi a qbuſdā hereticis denoīati fuerint: q forte eoꝝ fuerūt duces ꝛ eruditores: nunc tñ hereſes illas nō ſequūt: fui apud eos: ſcrutatus ſum eoꝝ vitā ꝛ fidē: ꝛ ī rei veritate prout cōprehēdere potui hoīes deuoti ac ſimplices ſunt valde: cōtinētes ieiunātes: vilib⁹ iduti: tāti exēpli: ꝙ inter religioſos Eccleſie Romane filia nunqꝫ expertus ſum In quadrageſima nec oleo nec piſcibus veſcūt: In diuino officio deuotiſſimi: audiētes maximo affectu dei verbū: Uidi ego in ramis palmaꝝ veſpertina hora: multitudinē copioſaꝫ: cū vexillis multis de ciuitate exeuntē ad audiēdū verbū dei illis in locis in qbus vix credit a nřis latinis eē aliquos Chriſti cultores: Oēs p̄dicte nationes pluresqꝫ alie: quas ſcribere longū eſſet: quaꝝ etiā noīa me latent: ſicut ab alijs plene eruditus fui: Archiepiſcopos: Epos: Abbates alioſqꝫ p̄latos habēt ſicut ꝛ nos: eiſdēqꝫ noībus ꝛ titulis denominant excepto ꝙ apud Neſtorianos: p̄latuꝫ primus q eſt loco pape: Jacelich nuncupat: cuius

Neſtorianos excuſat

Jacelich primus prelat⁹ Neſtorianoꝝ

iuriſdictio in oriente latius extendi a nõnullis di citur:q̃ȝ tota occidentalis Eccleſia.

De Nubianis ⁊ Jamenis.§.7.

¶Nubiani ⁊ Jameni Terrã Sãctam ĩhabitãt Chriſtianos ſe aſſerũt ⁊ fidẽ ſuſcepiſſe ab apoſto Matheo: ⁊ ab eodẽ baptiȝati fuere maiores ſui: q p gñatiões tradiderũt modũ baptiȝãdi in igne

Bapti ȝantes in igne Math. cap.3.

Dicũt.n.ſanctũ Matheũ ſic pres ſuos baptiȝaſ ſe: Et hũc modũ ſeruãt initẽtes auctoritati eiuſ dẽ apli:qui i euangelio ſuo cap.3.ſic ait.Ipſe.ſ. Chriſtus baptiȝabit vos i ſpiritu ſancto ⁊ igne. Huic igit dicto adherẽtes ſm lrãm ⁊ antique tra ditioni patrũ ſuoꝝ:cũ baptiȝãt:ferro ignito cru cẽ faciũt i frõte vel facie:Hy in cerimonyis deuo tiores apparent inter orientales.

De Madianitis qui ⁊ Biduini dicuntur:⁊ Ubanis ⁊ Aſſiſininis.§.8.

¶Sũt inſup i Terra Sancta Madianite qui ⁊ Biduini nũc appellant dãtes tm̃ operã alendis pecudibꝰ ⁊ camelis: Iſti certũ aut firmũ nõ ha bent domiciliũ:ſed vbicũqȝ cõperiũt eſſe paſcua oportuna:illuc ſe trãſſerunt cũ tabernaculis ex pellibus cameloꝝ cõfectis:⁊ vxoribus ⁊ filyis ⁊ tota ſuppellectili conſumptiſqȝ paſcuis i vno lo co ad aliũ tendũt:⁊ ſic vagi habitãt in terrã:Ta les cũ ſint natura bellicoſi: nõ vtuntur niſi arcu gladio ⁊ lancea:Ueſtibus nõ vtunt niſi pelliceo ſup camiſiã lineã ꝓlixã ⁊ amplã:caput tm̃ pãno tegẽtes:vt mulieres citra marine:Ut in pluribꝰ habitãt circa Jordanis fluẽta:a libão vſqȝ ad de ſertũ Pharan.Ibi ſigdẽ extãt herboſi mõtes ꝓ capris ⁊ omibꝰ: ac virides cãpi ꝓ camelis ⁊ bo bus:aquaꝝ copia non mõ ex Jordane ſed ⁊ ex

Arma Ueſtes

Oues magne

nitidiſſimis

nitidiſſimis fōtibus: In regionib⁹ illis oues magne ſūt: ⁊ pcipue ariete: hñtes caudas adeo latas ⁊ lōgas φ quatuor hoibus ſufficeret ad edēdū Neſtoriani habitāt circa berithū: q nūc Baruthi dicit. ⁊ circa Bibliū: nunc Gelbeth nūcupatū: in mōtibus Libani ↄtra Itureā regionē: Maronite habitāt ↄtra fontē hortoꝝ: q orit ſub humiliori pte Libani vt deſcripſimus ſupra: deſcribētes Tripoli: hij i magna ſunt multitudine: dicūtqꝫ habere quadraginta millia pugnatoꝝ: Circa Arachas caſtrū poſt Tripolim habitāt Sarraceni cognomēto Ubani: vſqꝫ ad caſtrū Catho: Illi federati ſunt ⁊ vniti Sarraceni cognomēto Aſſiſini vſqꝫ vltra caſtrū Anteradū: iuxta caſtrū Maragd bitātes in montanis vrbes habēt ⁊ caſtella plurima ⁊ terrā admodū fertilē Dicūt ⁊ ipſi habere quadraginta millia pugnatoꝝ Ducē habēt nō hereditaria ſuccesſione: ſed ꝓrogatiua ⁊ excellētia meritorum ac pbate virtutis: quē nūcupāt ſenē de mōtanis: nō ꝑ etate: ſed ex ingenij maturitate: fama eſt hos de Perſide traxiſſe originē: Ego pedibus meis ꝑ maiori pte circuiui terrā ipoꝝ Obediētes ſunt vſqꝫ ad mortē: Ex mādato ducis quēlibet interficiūt Et i hoc beatitudinē ſe mereri dicunt ac opināt: ſi anteqꝫ obediētiā ipleāt occidant: Ante annos numeꝝ quoꝝ neſcio: curarūt eccleſie Romane obedire: ⁊ i Orthodoxa fide erudiri: legatūqꝫ ꝑ hoc ſalutari negocio i Achō deſtinarūt: Qui oibus ad vota ſucceſſis cū remearet: a qbuſdā de tēplo Xpianis nřis īſidioſe pereptus ē añ regiōis īgreſſū ſue ī iacturā ⁊ ſcādalū toti⁹ eccleſie: Alij ſi qdē aduertētes fidē ⁊ charitatē nō eē in Xpianis pedē ab incepto retraxerunt: Terra ⁊ dominium

Berithum Baruthi

Sarraceni Ubani

Admiranda obedientia

eorum: A terra Chriſtianorum lapidibus quibuſ
dam diſcernitur: Chriſtiani in lapidibus ſignum
crucis inſculpſerunt: illi aūt ſignū cubuli: Solda
nus nullus hacten⁹ domare eos potuit: ſed ip ſi
ſibi leges ⁊ iura cōdūt: qbus vt lubet vtūt: formi
dabiles ſūt oib⁹ circūſtātib⁹ ex nimia eoꝝ feritate.

A

De. Armenis ⁊ alijs incidenter §.9.

¶ Scire te volo ſtudioſe lector pro rei veritate: ⁊
ſi non nulli oppoſitū ſentiant aſſerere volentes:
Totus oriens Chriſtū ꝓdicat
que nec ſciunt nec viderūt: ꝙ totus oriens vltra
mare: vſqꝫ Indiā: ⁊ Ethiopiam: nomen Jeſu be
nedicti cōfitetur predicat ⁊ veneratur preter Sar
racenos ⁊ Turchos habentes dominiū in Ara
bia ⁊ in Egypto: qui Mahumeth obſeruāt ⁊ co
lunt: Sicqꝫ pro certo aſſero ⁊ teſtimonium de vi
ſo phibeo ⁊ ab alijs quibus note fuerūt regiones
vltramarine: intellexi ꝙ pro vno Sarraceno vel
Mahumetano: triginta inuenies Chriſtianos
Verum quia Chriſtiani vltramarini vt Syri ar
meni⁹ Capadoces Caldei Medi Perſe: natiōeſqꝫ
relique orientales: bellicoſi nō ſunt nec armis de
diti: cum impugnantur a Sarracenis vel Tarta
ris: de facili ſubicijūtur eis: neceſſeqꝫ eſt vt tribu
tis pacē ⁊ quietā vitā emant: Sarraceni aūt vel
alij qui eos deuicerunt: aſſumunt dominiū: Bali
uos ⁊ exactores terris ſuis preponunt: ⁊ inde ꝓ
uenit vt tale vl' tale dominiū dicat Sarracenoꝝ:

B
Auctor fuit apud regē armenie

cum tamen habitantes oēs ſint Chriſtiani: preter
ſolos Baliuos ꝓpoſitos ⁊ exactores aliquoſqꝫ
de familia eorundē: Sicut oculis meis vidi in Ci
licia ⁊ Armenia minori: Apud regē Cilicie ⁊ Ar
menie: qui nunc Tartaris tributa perſoluunt: decē
ebdomadis moras protraxi erantqꝫ apud ipſos

Tartari paucissimi: vt quinq; vel sex qui vere essent Tartari: Residui omnes de curia Christiani: numero circiter quingenti hos vidi confluere: missas audire: genua flectere: deuotissime orare: Quotiens & vbicunq; eis occurri cũ socio meo vel in via vel in regia domo: nos maxime honorabant deuote se inclinantes salutãtes: & nobis trãseuntibus assurgentes: Armenio℞ summus prelatus: Catholicos nũcupatur: fui apud eum diebus quatuordecim Sibi assistebant archiepiscopi episcopi: plures q; alij prelati: Erat in victu & vestitu & conuersatione tanti exempli: quod simile nõ vidi nec in religioso nec in seculari Et pro certo hec dico ꝙ omnes vestes quibus indutum vidi: nec excedebant precium vnius floreni: cũ tamen muuitissima castra: redditusq; maximos habeat: sitq; quasi infinite rei familiaris dispensator Vtebat pelliceo arietino grosso cũ manicis amplis: Sub eo erat tunica coloris grisei: iam antiquata Desuper erat scapulare & palium: vtrunq; nigrũ: non subtile quidem sed asper velut Cilicium: Regem Armenie vidi cum omnibus optimatibus suis & cũ suo primogenito: humillime sedentem & cũ magna reuerentia ante pedes eiusdem Catholicos: qui aure attẽta & affectuose ex ore ipsius: dei verbũ audiebãt: Ipse cũ omnibus prelatis suis & ceteris sacerdotibus per totã quadragesimam in pane & aqua abstinẽt: & Rex similiter cum ceteris optimatibus suis excepto sanctissime Anũciationis festo: Et tunc me presente: Catholicos cum rege dispẽsauit: vt pisces comederet ac vinum biberet: Eodẽ solempnissimo die interfui eorum misse coram eodem Catholicos &

Catholicos armeniorũ primus platus

C Religiositas regis armenie

rege ꝛ regina:habẽtq; officium deuotiſq; valde:
Epiſcopi ꝛ ſacerdotes cum celebꝛant: induun-
Arme- tur veſtibus altaris:q̄ pene cõſimiles ſunt noſtris
nij cele vt caſula ſtola manipulo: camiſio, ꝛ cingulo:atq;
bꝛãt vt ſupcapitali Jn azimo cõficiunt ꝛ eiſdẽ verbis ſi
nos cut nos:eaſdẽ epiſtolas eadem euangelia:pfatio
nes:Sãctus pater noſter Agnus dei i miſſis decã
tãt ſicut ꝛ nos i ſuo tñ idiomate.habẽt.n. linguã
vulgarẽ ꝓpꝛiã ꝛ litteralẽ:Catholicos oẽſq; eius
pꝛelati iferioꝛes monachi ſunt Soli.n.monachi
in toto oꝛiẽte: ꝛ in quacũq; natione ꝓlati eſſe poſ
ſunt:Et certe in maximo honoꝛe ac reuerẽtia ha-
D bent Sacerdotes ſeculares ꝛ clerici: nullius ſũt
Pꝛeſbi auctoꝛitatis nec eſtimationis apud laycos: Of
teri ſe- ficiũ nullũ habẽt:niſi qđ diuina celebꝛant Ad oẽs
culares hoꝛas cõuocãt populũ cũ tabula ſicut nos in pa
raſcheue:nõ.n.cãpanis vtũt:peracto ſigno i no
cte ad matutinas:vadũt p vicos voce alta iuitã-
tes populũ:ad offm: poſt matutinas nõ doꝛmiũt
ſed i eccleſia ſedẽtes:vſq; ad auroꝛã pplm docẽt:
clareſcẽte die:pꝛimã dñt:inde miſſã celebꝛãt : vel
Mona circa hoꝛã tertiam in die feſtiuo: Monachi in eo-
chi rum idiomate vatrapete dicuntur Sacerdotes
Uatra- ſeculares vxoꝛem ducũt: Neq; permittit aliquis
pete ſacerdotium aſſumere:qui vxoꝛem non duxerit:
A die lune vſq; ad diem veneris:etiam ſi ſit pꝛeci
puum feſtũ: miſſã nõ celebꝛãt:vt matrimonio lici
te vacare poſſint Sabbato vero ꝛ Dominica de
uotiſſime celebꝛãt:Moꝛtua ſacerdotis vxoꝛe:Sa
cerdos continebit nec aliã ducet Si foꝛnicatus
fuerit vel adulteratus:offm ꝛ Eccleſiã idiſpẽſa-
biliter pdet:nec cũ ipſo diſpẽſari poterit Si vxoꝛ
eius adulterata fuerit:ſacerdos ſimiliter cõtinebit

aut officiũ ⁊ Eccleſiã pdet vt ſupra. Uxor vero adultera naſo abſciſſo dehoneſtat: Siqs cũ ea cõbuerit ẽt vxoratus caſtrabit Idq; peractũ eſt ne pñte: Mortuo ſacerdote vxor cõtinebit. Si cõtraxerit igne cremabit. Si ſe vt meretrix pſtituerit: nil mali patieẽ hoc ſepi⁹ accidit: nouũq; cõſtitutũ eſt apud eos: Oẽs ſacerdotes ſcõm Apoſtolũ: virginẽ ducũt vxorẽ: Diſcernunt a vulgo pãno albo: quẽ humeris ⁊ collo circũdãt: Fures minora furta cõmittẽtes: qbus nõ merent ſuſpẽdi: aliiq; malefactores cõmitẽtes minora crimina: caſtrant ne filios generẽt paternoꝝ criminũ imitatores: ⁊ hac de cã i terris illis plurime ſunt meretnces vxores.n.taliũ cõtinere nollẽtes proſtituunt ſe inuerecũde: Multi ſiqdẽ ibi ſunt eunuchi: ac nobiliũ dominaꝝ famuli: Regina Armenie cũ eſſem apud eã pluresq̃ȝ.60.habuit eunuchos: nec vllus ad eam ingreditur vir: niſi ſingulari regis licentia: qui ⁊ eunuchum nomine proprio aſſignat: vt ingredientem conducat ⁊ reducat: Idem ſeruatur circa nobiles mulieres vxoratas ⁊ viduas: Reges principes nobileſq; ardenti animo audiunt diuinos ſermones: propterea ſingulis diebus hora diei tertia: Uatrapete regis aut alterius principis curiam adeunt: ad quos ſtatim accedunt principes ⁊ domini cum filijs ac potentibus ſuis: afferturq; liber aliquis ſacre biblie: legiturq; in vulgari ſuo: ⁊ a Uatrapetis textus exponitur Seculares quãdo dubia proponũt ſuper huiuſmodi: a Uatrapetes inſtruuntur ⁊ queſtionẽs: per ſanctoꝝ expoſitiões ſoluũt. Interrogat⁹ a me Catholicos: quos pcipue doctores ſequãt: reſpõdit: Io annẽ

[Margin: E — Pena furum — Lex imposita regine]

Docto res qui ſequũt Armenij

B. Cerimonie i miſſis Armeniorũ

Damaſcenũ: Ioãnẽ Criſoſtomũ: Gregoriũ Nazã zenum: Cirillũ et Effren: Clerici et layci in Eccle ſia deuoti admodũ nihil ibi operant: niſi orare le gere: diuina celebrare vel audire: nũqꝫ cõſpicies i eccleſia: ridẽtẽ vel vagũ aut diſſolutũ cuiuſcũqꝫ nationis exiſtat: Cerimonialia miſſe deuotiſſima ſunt apud eos: Calix ad ſiniſtrã altaris i pariete i loco ornatiſſimo reponit: quẽ ad offerendũ: dia conus cũ pãno ſerico pcioſiſſimo reuerẽter leuat ſupra caput ſuũ pcedẽte ſubdiacono cũ turribulo et accolitis accẽſis cereis: et retrocedẽtes grãt altare vſqꝫ ad dexterã. Tũc epus calicẽ paratũ ſu ſcipit: et offert i altaris medio ſicẽ ſacerdotes nři: Infra canonẽ: poſt ſacerdotẽ duo ſtant: accẽſos cereos tenẽtes: Iuxta quos duo tenẽtes turribu la: albis iduti. Diaconi duo ſtant i laterib᷒ altaris a dextris et a ſiniſtris: cõploſis manibus deuote adorãtes verſis vultib᷒ ad xpi corp᷒: veluti duo Cherubin reſpiciẽtes vſis vultib᷒ i ppiciatoriũ: Et cãtãt melodiã quãdã certe deuotã et dulcẽ: alternatim ſibi iuicẽ reſpõdẽtes et id qdẽ deuotiſ ſimũ eſt audire ac videre: Plura alia i regionib᷒ illis vidi i laycis et monachis et clericis cõmen dabilia q̃ vix i terra nřa fieri credũt: Trãſiui totã terrã illã vſqꝫ capadociã et ſeleuciã maritimã In de nauigaui cypꝛũ et veni Salaminã: et pambula ui p magna pte regionẽ Inde nauigaui i Syriã et veni Tyrũ: et poſt dies aliquot inde nauigans p litus paleſtine ſiue philiſtijm: ptranſiui Carpha montẽ Carmelũ Dorã Ceſareã paleſtine' Antipa tridã Iopen Iaminam Acharon Azotum Aſca lonem Gazam deſertum arenoſum Deniqꝫ per ueni ad hoſtia Nili: et ibi incipiam deſcriptio nem

nem compendioſam Egypti vt propoſui.

¶ Compendioſa deſcriptio Egypti. Cap. 3. A

Prima vrbs ſuper hoſtia Nili ſita: quã primo reperi: Pharma nuncupaẽ fortis quidem ꝛ optime edificata: ſed in ea habitator non eſt: ſerpentes namq ꝛ horridi vermes poſſederunt eam: Ex Pharma vſq Taphnini. 20. mediant leuce: hec eſt de qua inqt Ezechiel cap. 30. Et in Taphnis nigreſcet dies: cũ contriuero ibi ſceptra Egypti: Hec ẽ terra Ieſſe: quã habitarũt Iacob ꝛ filij eo q̄ eẽnt ouiũ paſtores. Sic. n. im. petrarũt a Pharaone: vt legimus Geneſis cap. 47. Petimus vt eſſe nos iubeas ſeruos tuos in terra Ieſſe: Ex Taphni vſq Memphim. 15. mediant leuce. In hac vigebant oracula ꝛ vaticinia. Inde proceſſerunt Memphitici vates: Cõtra eam clamat Ezechiel capi. 30. Et diſperdam ſimulachra: ꝛ ceſſare faciã idola de Memphis. Scias autem ꝛ Taphnin ꝛ menphin antiquitus egregias fuiſſe nunc autem penitus defecerunt. Pauci biduini de quibus actum eſt ſupra in ruinis eius habitant propter paſcua ꝛ vbertatem regionis. Sũt enim ꝛ ipſi paſtores. Memphis nũc Damiata dicta eſt: ꝛ ipſa defecit quaſi ex toto: Verum ſarraceni conſtruxerunt illic caſale longum quidem ſed immunitum ꝛ vile: vt naues locarent: merces colligerent: Fructibus frumento piſcibus ꝛ reliquis ad victum pertinentibus habundant ſicut in Taphni: In occidentali eius parte inter illud ꝛ damiatam antiquã: ſeparatur riuus vnus Nili ex ſuo proprio

Pharmam Taphnis Ezech. cap. 30. Terra Ieſſe Gene. ca. 47. Memphis Ezech. cap. 30. B Damiata

C alueo: ⁊ decurrit contra Aquilonem in Taph
nis inde per fretum quoddam baiera dictũ: vſq̃
Pꝛim⁹ Pharmiam: ⁊ ibi mare ingredit̃ ⁊ illic vnus eſt
poꝛtus poꝛtus Egypti verſus Terram Sanctã. Riuus
Egypti vero Nili maioꝛ ad duas leucas ex Damiata in
Scõus trat mare ⁊ hic eſt: Egypti poꝛtus ſecũdus: Ter
poꝛtus tius vero poꝛtus eſt in Alexãdria: vbi Nili pars
Terti⁹ mare igredit̃: qui locus diſtat a Pharma p.230.
poꝛtus miliaria: ⁊ hec Egypti longitudo iuxta mare ex
Alexandria vſq̃ in Babiloniam ſunt.230.milia
ria: per fluuiũ Nili aſcendẽdo ex Babilonia vſq̃
Ethio- ſyenez: q̃ eſt pars vltima Egypti Cõtra auſtrũ ⁊
pia nu- Ethiopiã: miliaria ſunt.240.hoc Ethiopia: nu-
bia bia ꝓpꝛie dicit̃: tota ẽ Chꝛiſtiana: cui apoſtolus
Matheus p̃dicauit Hui⁹ Ethiopie regẽ captiuũ
D vidi: Cũ aſcenderẽ ex damiata p̃ Nilum fluuium
Abdela verſus Babiloniã: veni in Abdela: inde Naſo-
naſota tam: quo in loco Nilus partitur: tenditq̃ minoꝛ
riuus ſupꝛa ſuperius fretum iuxta Pharmam:
⁊ iungitur illi qui illic mare ingreditur vt dictũ ẽ
Seme- ſupꝛa: Inde iuxta villã optimã Sememach nũ-
mach cupatã: ſeparat̃ iterũ alius riuus: ⁊ hic ẽ tertius:
tẽditq̃ cõtra auſtrũ: igrediẽs mare: iuxta villam
phatures ſed innauigabilis eſt. Itẽ in aſcendẽ
Phitõ do: anteq̃ӡ deueniamus in Phiton ⁊ Ramaſſes
Ramaſ ſeparatur riuus quartus tendens cõtra auſtrum
ſes mare ingrediens iuxta villam Striuon nuncu-
Striuõ patam: Inde ab ipſo riuo vſq̃ Phitõ ⁊ Ramaſ-
ſes ſunt quinq̃ leuce: Site ſunt hinc inde ſuper
E riuum ipſum: ⁊ admodũ opulente: Inde ad.30.
Delta miliaria locus eſt: Grece vocatus delta: illic ſi-
locus quidem Nilus diuiditur in diuerſa fluens totã
Egyptum efficit inſulam: ad inſtar littere delte
triangulam:

triangulam: Defluitq; riuus maior contra Alexādriam alter autem in Damiatam vt dictuz eſt: Ecce habes quinque Nili riuos ex delta vſq; helio polim tria ſũt miliaria ꝛ hinc recedit ſext⁹ riuus q tendit ꝯtra aglonē vſq; ad vrbē plebis: que quōdā Peluſiuz dicta fuerat Inde tendit per deſertū verſus terram ſanctam ac mare ingreditur verſus vrbē Laris: a qua mare illud: lariſe Gulphus nuncupatur: Inde ſunt fere due diete vſq; Gazaz ꝛ Berſabee Riuus iſte in ſcriptura ſacra: ꝓprie dicitur torrens Egypti: eratq; in ipſo terminus ſortis Jude. vt legimus in libro Joſue ca.15. Dicitur autē Binocorula: a quibuſdā vero Syor. ꝛ eſt innauigabilis Helyopolis ē opulēta ꝛ diues: ſed immunita: oēs enim ville in Egypto immunite ſunt ſola Alexādria ꝛ Babilonia: fortes ꝛ munite ſunt Helypolis oībus mūdi delicijs habundans eſt Caſſia fiſtula in magna quantitate ibidē creſcit: Inde ad ſex leucas eſt Babilonia admodum grandis: optime munita ſita ſuper Nilum in littore eius aquilonari Tranſit tamen riuus vnus nili per medium eius ꝛ per Kayrum: reuertiturq; ad riuum principalem in Kayro: Ex Babilonia ad quinq; leucas: ſuut Pyramides triangule ſublimes que credunt fuiſſe horrea Joſeph: ꝛ iuxta illas ruine ſunt ciuitatis Thebee ad duas leucas: ex hac fuit Thebeoꝝ legio cui⁹ Primicerius fuit martyr Xpi Mauricius: Thebis adiacet Monachoꝝ multitudo: Supra Babiloniā: Nilus habet tm̄ riuum vnuz vſq; Syenē per miliaria. 230. Et inde vſq; Meroen ſunt ſtadia octingenta Syene ſub tropico eſtiuo ſita eſt: De hac loquitur Ezechiel capitu. 29. Dabo terram

Hely polis
Pelu ſium
F
Laci
Gui phus
ciſe
Joſu cap.1
Bab lonia
G
Kay
Pyr mide
Hor rea J ſeph
The
Sye
Me roe

Eze-chiel ca.29. Egypti in ſolitudine: gladio diſſipatam a turre Syene vſq; ad terminos Ethiopie: A Syene ſumitur vmbra in primo gradu Cācri & Meroe tunc proijcit vmbrā cōtra auſtrum: Ortus Nili inueſtigari non poteſt vltra montes nubie p quos

N Ortus Nilli Terra Egypti inacceſſibilis deſcendit: nec vltra eſt locus meabilis referentibus mihi nubianis: Terra Egypti: fere inacceſſibilis eſt: Ab occidēte.n.habet mare magnū & ſic nō eſt acceſſus niſi nauibus Cōtra africum eſt deſertū Lybie quod in lōgitudine & latitudine dietas plures cōtinet Ab Auſtro eſt deſertū Ethiopie p.15. dietas & plus vſq; nubiā ab oriēte eſt deſertū Thebaydos vſq; ad mare rubrū p tres dietas vſq; ad locū Bethonice dictū: & eſt Egypti portus in littore maris rubri pro nauigantibus verſus Indiā Cōtra Vulturnū ſeptētrionem eſt deſertum magnum vſq; ad Terram Sanctam in quo filij Iſrael poſt egreſſum ex Egypto. 40. annis commorati ſunt Et dixerunt mihi Sarraceni & Chriſtiani exiſtentes in Egypto: q amplius q̄ .ccc. millia Chriſtianoꝝ ſunt in Egypto: & eccleſie & clauſtra multa In Babilōia & Kayro ſunt eccleſie. 40. & plures quas etiam orationis cauſa ingreſſus ſum: Eſt Egyptus populoſa valde:

I Sarraceni tamē dominiū obtiēnt: ſed plurimum timent Biduinos de qbus actum eſt ſupra: Turci vero ſiue Turchomani: ſuperiores ſunt: eo q

Egyptus eſt triangula Magnitudo Egypti Soldani diebus multis fuerūt ex gente illa Egyptus fere eſt triangula: duobus lateribus equalibus: & vno breuiori In tribus angulis huius triāguli ſituantur vrbes infraſcripte: Laris Babilonia Alexandria: Voluit aūt Egyptus in Syro: ex Laris per Babiloniam vſq; in Alexādriā. 950. miliaria

miliaria' Ex Babilonia vero vſq3 Syenē ⁊ inde vſq3 meroē ⁊ ſi longitudo ſit magna latitudo tamen fere nihil eſt. Eſt enim aſcenſus per Nilū habens hinc inde altiſſimos montes. Regio illa eſt penitus derelicta preterq3 ſup fluminis ripas Egyptus optime eſt habitationis: aer ſalubris: cibi conuenientes ⁊ temperatior eſt Syria ac Paleſtina: ⁊ tamen ex locorum ſitu deberet oppoſitum iudicari.

De horto balſami in Egypto. ¶ Cap. 4.

Inter Helyopolim ⁊ Babiloniā medio fere loco ē Balſami hort⁹ de quo actū ē ſupra lōgitudinis iactu duorꝫ arcuū: Latitudinis autem iactu lapidis habēs terram fere albam: In feſto ſancti Michaelis cū illuc perueniſſem balſami lignum: ſatis humile exiſtebat. ſ. palme ⁊ dimidie in altitudine: habens folia paruula ut rhuta: ſed parū albiora: ⁊ de ligno mecū detuli: Modū colligendi Balſamū cultores ſic mihi oſtenderunt: Diſcerpebant folium vnum ex ſtipite Adherentē. n. ſtipitē habet Diſcerpentes aūt foliū ex ſtipite contra ſolē: ſtatim gutta luciddiſſima ⁊ odorifera ex ruptura egredit: Et hic eſt Balſami liquor qui in vitreis phialis cōgregat Quod ſi foliū diſcerperet alibi q̄3 contra Solē: liquor nō flueret. Rigat hortus ille ex paruulo fonte ſed vbere i quo fama eſt: Beatā Virginē Jeſum paruulū pluries lauiſſe: pāniculoſq3 eiuſdē mūdaſſe cū eſſet i Egypto pp metū Herodis Eſt ⁊ ibidē lapis: ſup quē dicitur eoſdē exiccaſſe: ⁊ hec oīa venerant a Xpianis ⁊ Sarracenis Vex qa fons Jeſu paruulus eſt: nō ſufficiēs irrigationi totius horti Sarraceni alium profundum foderunt iuxta illu3: ex quo

A

Lignū balſam folia

Mod: colligē di

B

Fonte Jeſu rigat or t⁹ Balſami

quatuoꝛ boues per rotam aquam extrahunt: ſpe
rantes ex vicinitate fontis Jeſu aquam alterius
fontis foꝛe virtuoſam At ſe deceptos aduerten-
tes conſtruxerunt canale: per quod tranſmittunt
aquam illam in fontem Jeſu vt ſic ex eis mixtis
¶ Miraculum — fecūdaretur hoꝛtus: Nec eos fefellit opinio Nūc
enim ſufficienter ⁊ virtuoſe fecūdatur ex aquis
ſic mixtis Eſt preterea aliud mirabile illic: ⁊ atte
ſtans Chꝛiſtiane fidei: A meridie ſabbati vſqȝ ad
oꝛtum Solis diei lune: boues ceſſant aquam ex-
trahere: ⁊ ſi verberentur acriter: etiam ſi in fru-
ſtra inſciderentur: non laboꝛarent: Jd oculis
meis vidi. cum tamen non deficeret ſufficiens te
ſtimonium Chꝛiſtianoꝛum Jn hoc fonte Jeſu be
nedicti Laui coꝛpus meum Sarraceni pariter ſe
Sarraceni baptizant ſe ⁊ filios — lauāt ⁊ Chꝛiſtiani: Sarraceni quendā teterrimū
fetoꝛē habent a quo non poſſunt mundari niſi ba
btizētur ⁊ pcipue in fonte illo Unde pueros ſuos
ac ſeipſos baptizant non vt ſacramenti virtuteȝ
conſequantur: ſed vt fetoꝛem abolere valeant.

¶ Miraculum omnino ſtupendum de reli-
quijs diui Babtiſte. Cap. 5.

In Babilonia eſt monaſterium ſub titulo di
ui Babtiſte in quo ſeruantur: r eliquie que-
dā eiuſdē Baptiſte in capſula honorifice Cōſue-
tudo eſt in eiuſdē feſto nō modo Chꝛiſtianis ſed
Sarraceni honoꝛant diuum Baptiſtam — ⁊ Sarracenis qui diuū Joannem plurimum ve
nerantur monaſterium frequentare: Aſſumunt
igitur cum Chꝛiſtianis capſulam illam: ac de-
ponunt in naui: tranſpoꝛtantes per Nilum ad
monaſterium aliud: ſub titulo eiuſdem ſancti cō-
ſtructum Deſcendūt aūt p Nilum quinqȝ leucis: ⁊
Poſtq̄ȝ vero miſſa decantata fuerit, ponunt cap
ſulam

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

ſulam in flumine probare volentes: an beatus
Joannes velit: reliquias ſuas illic permanere:
vel ad locum priorē reuertere: Sed mox in ocu-
lis omnium capſula contra impetum Nili: qui
vtiq; ſatis impetuoſus eſt: adeo velociter currit:
⁊ ad locū ſuum reuertit: ꝙ nec qui in equis cur-
runt: valeant preuenire: Id retulerūt mihi Chri
ſtiani ⁊ Sarraceni bona fide. ¶ Peractis per
decennium: hijs longis ⁊ certe laborioſis pere-
grinationibus: Nam non niſi naui vel pedibus
tot regiones peragraui: querens ⁊ ſepe mendi- Cōcluſio operis
cans: extrema victui neceſſaria: incepi corpore
graueſcere tum propinquante ſenectute: tum ar
duis laboribus perpeſſis: Quas ob cauſas ſta-
tui gradū ſiſtere: nec vltra proficiſci: Erat enim
mens etiam vltimos adire indos: Reuertendū
igitur mihi perſuaſi in propriam patriam: vbi in
reſiduo vite mee: ac ſenectute quieſcēs: que ocu-
lis vidi fidelibus enunciarem, ac poſteris deſcri
bēs: eternam rei memoriam relinquere poſſem.
Quod conceperam: Deo clementiſſimo fauen-
te: aſſecutus ſum. Tibi honor: tibi gratiaꝝ actio
beatiſſima trinitas Amen.

¶ Liber deſcriptionis Terre Sancte: eidemq;
adiacentium regionum editus ab eruditiſſimo
⁊ deuotiſſimo patre ordinis Predicatorum pro
feſſore Borchardo Alimano explicit.

¶ Impreſſum Venetijs in Edibus Joannis
Tacuini de Tridino Anno. M.D.XIX. die. iiij.
menſis Aprilis. Regnante inclito Leonar-
do Lauretano Principe.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google